N°. 9203. NIEUWE AMSTERDAMSCHE COURANT. A°. 1861.

ALGEMEEN HANDELSBLAD.

ABONNEMENTSPRIJS VOOR 3 MAANDEN
Voor Amsterdam........ƒ 7.50. Voor de overige Steden des Rijks ƒ 8.50.
De Zondags-Editie....... » 1.50. Afzonderlijke Couranten...... » 0.10.
Ieder loopend Kwartaal moet voldaan zijn uiterlijk op den 15den der 3de maand.

Donderdag 20 Junij.

UITGEVERS-DIRECTEUREN, GEBROEDERS DIEDERICHS.
Brieven Franco aan het Bureau Handelsblad.

PRIJS DER GEWONE ADVERTENTIËN:
Van EEN tot ZEVEN regels, behalve 35 c. zegelgeld............ƒ 1.75.
Iedere regel meer... » 0.25.
Buitengew. groote Lett., naar mate der ruimte die zij beslaan, à 25 c. per regel.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL, bevattende een uittreksel uit de Memorie van Beantwoording betreffende het Ontwerp van Wet op de NATIONALE MILITIE.

HH. BOEKHANDELAREN, POSTDIRECTEUREN en verdere INTEEKENAREN op het *Algemeen Handelsblad* worden verzocht de verschuldigde Abonnementsgelden over het 2de Kwartaal 1861 *onmiddellijk* aan de Ondergeteekenden te remitteren, ten einde geene staking in de toezending dezer Courant te ondervinden.
Het bedrag te zenden per *Postwissel*, aan alle Postkantoren ad 1 pCt. verkrijgbaar.
NB. *POSTZEGELS worden niet in betaling aangenomen.*
AMSTERDAM, 19 Junij 1861. **GEBROEDERS DIEDERICHS.**

HET ONTWERP VAN WET OMTRENT DEN RAAD VAN STATE.

III.

De werkzaamheden. De werkzaamheden die aan den Raad van State moeten of kunnen worden opgedragen, zijn drieërlei:
1°. Die hij als regeringsraad met de ministers heeft te vervullen, volgens art. 42 en 47 der Grondwet.
2°. Die hij als adviserend collegie vervult volgens art. 72 der Grondwet.
3°. Andere die de wetgever hem wil toevertrouwen, krachtens art. 71 der Grondwet.

Wat de *eerste* betreft, treedt het ontwerp in geene bijzonderheden hoegenaamd op het voetspoor van vorige wetsontwerpen. Ook in het V. V. wordt daaromtrent niets meer verlangd; de grondwettige bepalingen schijnen dus voldoende te zijn voorgekomen tot regeling dezer zaak in haren geheelen omvang. O. i. laten zij echter nog wel enkele punten in het duister, b. v. deze: Beslist de Raad gezamenlijk met de ministers in het geval van art. 42 (als de vraag gesteld is of de Koning buiten staat is geraakt de Regering waar te nemen) bij gewone volstrekte meerderheid van stemmen? Wie bepaalt den dag voor de verkiezing van leden der dubbele Tweede Kamer? Binnen welken termijn? Hoe worden de Prov. Staten ter buitengewone vergadering opgeroepen tot verkiezing van leden der dubbele Eerste Kamer? Verder: Hoe moet de regeringsraad in zake van regering besluiten? Bij meerderheid? of unaniem? Kan hij ook zijn president of zijne leden tot regeringsdaden delegeren? Wiens handteekening vervangt gedurende de tusschen-regering bedoeld in art. 47 der Grondwet, die des Konings?

Wij hopen voor het vaderland, dat wij nimmer den tijd mogen beleven, waarin zulke vragen zouden moeten worden beantwoord. Maar zij zouden de aandacht van den wetgever niet onwaardig zijn.

In het ontwerp vinden wij nu alleen bepaald (art. 27), dat de vergadering van den Raad met de Ministers, bedoeld in art. 42 der Grondwet, wordt bijeengeroepen door den vice-president, welke in die vergadering voorzit tot dat door haar een voorzitter is gekozen. Teregt merkte eene der afdeelingen op, dat het initiatief in eene zoo teedere zaak niet aan een enkel persoon (den vice-president) moet worden overgelaten, en opperde daarom het denkbeeld, om dien ambtenaar te verpligten tot het zamenroepen der vergadering, wanneer de Ministers of drie leden van den Raad van State het verlangen.

De *tweede* werkzaamheid van den raad, die waartoe hij eigenlijk is daargesteld, bestaat in het dienen van advies aan den Koning over wetten, over algemeene maatregelen van inwendig bestuur en over alle onderwerpen, waaromtrent de Koning 's raads advys mogt verlangen.

De bevoegdheid van den raad in deze is bij het ontwerp zoo ruim mogelijk genomen. Hij onderzoekt niet alleen de door de regering gereed gemaakte ontwerpen van wet of besluit, en de voorstellen door de Staten-Generaal aan den Koning gedaan, maar kan ook het initiatief nemen. Hij kan (volgens art 25 Ontwerp) aan den Koning voorstellen doen omtrent onderwerpen van wetgeving en bestuur, waaromtrent hij het doen van voorstellen aan de Kamers of het nemen van maatregelen van bestuur noodzakelijk acht. Bovendien kunnen de afdeelingen van den raad, des verzocht, de Ministers behulpzaam zijn in het ontwerpen van wetten of het regelen van zaken van bestuur (art. 26). Beide deze bepalingen vonden in de afdeelingen der Tweede Kamer wel eenige tegenspraak, maar toch ook vele verdedigers. Wij meenen, dat niet zeer veel gebruik van de bevoegdheid tot het nemen van initiatief zal worden gemaakt; men weet, hoe weinig sympathie bij Ministers bestaat voor ontwerpen, die niet van hen zelve uitgaan; maar veel partij kan voor de redactie van wetten en besluiten getrokken worden van de afdeelingen van den Raad van State. Wanneer dit door de ministers geschiedt, zal langzamerhand worden beperkt het bureaucratisch alvermogen van enkele hoofd-ambtenaren. Het is niet wenschelijk dat bij onderwerpen van wetgeving, die eene speciale kennis vereischen, de regering genoodzaakt is zich bij uitsluiting te bedienen van één enkelen chef eener afdeeling of adviseur, en de minister slechts de orateur is, die de eenzijdige beschouwingen van zoodanig ambtenaar in de Wetgevende Kamers bepleit.

Ten aanzien van al de onderwerpen, waaromtrent de regering advies vraagt, is in art. 28 bepaald, dat zij bij den raad aanhangig gemaakt worden door een der ministers, daartoe telkens door den Koning gemagtigd. Daartegen kan geen bezwaar bestaan, daar het verzuim van 's Raads advies te vragen over een voorstel van wet of een ontwerp van maatregel van inwendig bestuur ongrondwettig zoude zijn, en ook het al of niet vragen van advies op andere zaken de ministerieele verantwoordelijkheid raakt. Maar door de algemeene uitdrukking: *in alle gevallen*, die in dat artikel 28 is gebezigd, heeft het aanleiding tot bedenkingen gegeven. Men vond bezwaar om het van het goedvinden der Regering te laten afhangen, of, in administratieve geschillen, de Raad van State al dan niet zou worden gehoord. Dit betreft echter de werkzaamheden der derde soort, door ons vermeld.

Voordat wij van de tweede soort afstappen, moeten wij nog op eene leemte wijzen, die dit wetsontwerp met de vorige gemeen heeft en die ook met onvermoeid geduld in elk voorloopig verslag is aangevoerd. Het is het gemis van eene bepaling van: »Algemeene maatregelen van inwendig bestuur."

Bekend is het geschil over hetgeen daarmede in de grondwet bedoeld wordt. In 1848 gaf de Regering, op eene vraag van de dubbele Tweede Kamer, de volgende definitie:

»De Regering noemt alzoo alle koninklijke besluiten, bevelen en beschikkingen, gegeven of genomen ter uitvoering eener wet of behandelende onderwerpen niet vatbaar voor wettelijke regeling, voor zoo ver die besluiten, bevelen of beschikkingen bestemd zijn om algemeen te werken."

De Heer Thorbecke daarentegen zegt in zijne *Bijdrage tot de herziening der Grondwet* bl. 64: »Hetzij veel, hetzij weinig omvattend, een algemeene maatregel van bestuur onderstelt telkens eene wet, waarvan hij het orgaan is en die er de sfeer van bepale. Nu en dan heeft de Grondwet zelve dit gedaan; zoo als b. v. de instelling en instructie van een ministerieel departement een algemeene maatregel is van bestuur, onmiddellijk voortvloeijende uit de Grondwet. Dit beginsel nu, dat een algemeene maatregel van bestuur steeds eene bepaalde wet achter zich moet hebben, waarin zijn regtstitel ligt, stel ik voor in de Grondwet uit te drukken, b. v. aldus: Elke algemeene maatregel van bestuur rust op eene wet, die er onderwerp en gebied van bepaalt."

Maar noch de eene, noch de andere bepaling is in de Grondwet opgenomen. Deze bevat ook geen artikel overeenkomende met art. 67 der Belgische constitutie: »Le roi fait les reglements et arrêtés nécessaires pour l'exécution des lois."

Vandaar een voortdurend verschil onder regtsgeleerden en regtscollegien omtrent de vraag of onderwerpen, niet bij de wet geregeld, bij Kon. besluiten kunnen worden verordend, en eene voortdurende onzekerheid bij de regering zelve, omtrent hare bevoegdheid in verscheidene zaken.

Intusschen waren er bij de Grondwet als het ware twee gelegenheden aan de wetgevende magt gelaten om de kwestie uit te maken. De eerste is ongebruikt voorbijgegaan, toen men de wet van 26 April 1852 (*Staatsblad* N°. 93) omtrent »de afkondiging van algemeene maatregelen van inwendig bestuur" heeft gemaakt, zonder daarin de zoo hoog noodige bepaling op te nemen. De waarschuwing van den hoogleeraar de Bosch Kemper (in zijne brochure: *Wat zijn maatregelen van algemeen bestuur,* 1852) had toen te vergeefs geklonken. De tweede, en zeker laatste gelegenheid, is, nu men eene wet omtrent den Raad van State gaat vaststellen. Moge deze althans niet ongebruikt voorbij gaan! In het V. V. wordt in bedenking gegeven, zoo de Regering geene definitie wil, dan althans in art. 21 ontwerp te laten invloeijen, dat de maatregelen van inwendig bestuur strekken »tot uitvoering van de Grondwet of van de wet." Zoo de Regering aan dezen wensch gevolg geeft, zal er bij moeten gevoegd worden »of van een tractaat". Intusschen spreekt art. 72 der Grondwet ook van maatregelen van inwendig bestuur van de Overzeesche Bezittingen. Voor deze zal dan eene afzonderlijke omschrijving worden vereischt. Zij toch kunnen ook onderwerpen van wetgeving omvatten.

Wat eindelijk de *derde* soort van werkzaamheden van den Raad betreft (die niet uit de Grondwet zelve voortvloeijen), daarvan noemt het ontwerp slechts twee, namelijk (art. 22) vernietiging van besluiten van Provinciale of Gedeputeerde Staten of van plaatselijke verordeningen, en (art. 23) schorsing of vernietiging van uitspraken van Gedep. Staten over geschillen van bestuur of anderen wier beslissing hun door bijzondere wetten is opgedragen.

Hierbij vond de kwestie hare plaats, of de Raad van State in administratieve zaken eene formele regtsmagt moet hebben, dan wel een bloot advys uitbrengen. Wij kunnen ons wel vereenigen met het gevoelen der Regering en der meerderheid in de afdeelingen, dat de beslissing van administratieve geschillen tot den werkkring der uitvoerende magt behoort, en dus geen eigenlijk regts-collegie daarover moet vonnissen. Wij vinden dit gevoelen bevestigd door art. 148 en 150 der Grondwet, die eene min onafhankelijke regtsspraak in zaken van openbaar bestuur onderstellen dan in zaken van burgerlijk en strafregt.

Het gevolg van deze beschouwing is, dat even als in Frankrijk, de Raad van State slechts een gemotiveerd advys geeft, en de beslissing altijd aan den Koning, onder ministeriële verantwoordelijkheid blijft.

Practisch is evenwel het verschil niet zeer groot, want zeldzaam zal van eene wel geïnstrueerde en gemotiveerde decisie van den raad worden afgeweken. Art. 40 van het ontwerp voorziet in dit geval en schrijft daarvoor een rapport van den minister, een afzonderlijk gemotiveerd besluit, en eene plaatsing in *Staatsblad* en *Staats Courant* voor.

Bij de bepalingen van het ontwerp, art. 36 tot 39, omtrent de wijze van behandeling der contentieuse zaken zullen wij niet stilstaan, wat den vorm betreft. Hoe eenvoudiger dergelijke procedure, des te beter. Drie aanmerkingen zijn omtrent de zaak zelve in het V. V. gemaakt, die ons allezins gegrond voorkomen.

1°. Zooals reeds vermeld, dat het advijs niet moet uitgaan van den geheelen raad, maar van de meest bevoegde leden tot eene afdeeling *ad hoc* aangewezen.

2°. Dat het niet van den minister behoort af te hangen, of hij al dan niet de daarvoor vatbare administratieve geschillen voor den Raad van State brengt, maar dat de belanghebbenden die zich bij voorbeeld door eene beslissing der Gedeputeerde Staten verongelijkt achten en daarom 's Konings beslissing inroepen, de behandeling voor dien Raad moeten kunnen vorderen. In art. 23, collato 28 ontwerp, is nu eenige dubbelzinnigheid op dit punt. Alleen over de vernietiging en in enkele gevallen over de schorsing der verordeningen en besluiten van de Staten, enz. moet de raad gehoord worden en de minister alleen brengt de zaak aan. Beteekent dit dat de Regering gehouden is de zaak voor den raad te brengen, zoodra belanghebbenden, die zich verongelijkt achten, 's Konings voorziening of tusschenkomst vragen? Dan wel, dat de Regering eerst dan den Raad van State raadpleegt wanneer zij termen vindt tot schorsing of vernietiging? In het eerste geval geeft de opdragt aan den Raad van State een waarborg aan de ingezetenen; in het tweede niet.

3°. Is de aanmerking gemaakt, dat de gevallen van administratieve regtspraak veel te naauw zijn beperkt. Menigvuldige uitspraken van Ged. Staten, b. v. in zaken van onderwijs, domicilie van onderstand, toelating van fabrijken, schutterij-kwestien, waterschappen zijn aan appèl onderhevig en worden eerst door dat appèl contentieuse zaken. Het is van belang, dat juist daarover de Raad van State worde gehoord. Zoo zijn er ook geschillen van bestuur, die in het eerste en laatste ressort door den Koning worden beslist, b. v. geschillen tusschen twee provincien, verschillen over regeling van gemeenschappelijke belangen tusschen twee collegien van Prov. of Gedep. Staten, enz. Zelfs nu wordt daarover meestal de Raad van State gehoord, maar niet altijd toch is dit allezins noodig. Ook komt het ons onbegrijpelijk voor dat de wetgever deze gelegenheid zoude verzuimen om eenheid te brengen in de regtsspraak van Gedep. Staten over milicie, personeel en patent, zoo als in Belgie is geschied door een beroep toe te kennen op het hof van cassatie.

Bij de behandeling der Regterlijke Organisatie zijn die onderwerpen ter zijde gesteld, omdat zij niet tot de eigenlijke regtsspraak behoorden; nu schijnt men ze niet te willen behandelen bij de administratieve geschillen, waarvan de raad van State kennis neemt; en als men zal genaderd zijn tot de wet omtrent conflicten, vereischt volgens art. 150 der Grondwet zal het welligt heeten dat zij dáár niet te huis behooren, maar of bij de administratieve of bij de gewone regtsbedeeling.

BUITENLAND.

Engelsche Post.

LONDEN, Maandag 17 Junij (des Avonds.)

De Kroonprins en Kroonprinses van Pruisen zullen waarschijnlijk reeds in de volgende week hier aankomen. In elk geval worden zij voor het einde der maand verwacht; zij zullen de koninklijke familie in het begin van Julij naar Osborne vergezellen. Ook de hoogleeraar Schönlein wordt hier verwacht; hij is uitgenoodigd een bezoek aan het hof af te leggen, eene omstandigheid, welke de verontrustende geruchten aangaande den gemoedstoestand der Koningin versterkt.

— Bij Chatham is ll. Zaturdag door het garnizoen dier vesting, versterkt met eene brigade der Londensche vrijwilligers, eene groote wapenschouwing gehouden.

— Ll. Vrijdag en Zaturdag was Liverpool als het ware verdronken onder de nieuwsgierigen, die gekomen waren om den Great-Eastern te bezigtigen. Ofschoon duizenden en duizenden het groote schip hebben bezocht deden evenwel velen een vruchteloozen gang.

— Eergisteren heeft Blondin zijne vierde voorstelling in het Glazen Paleis gegeven en alstoen zijne dochter in een kruiwagen over het touw gereden, terwijl het lieve kind eene menigte bouquetten met witte linten, waarop in gouden letters de woorden: *Souvenir Adèle Blondin*, onder de toeschouwers wierp. Morgen zal de Hr. Blondin in de open lucht op het terras, op een nog hooger gespannen touw van 2000 vt. lengte andermaal zijne kunsten vertoonen, terwijl de fonteinen onder het koord in werking zullen worden gehouden.

— Uit Gretnagreen verneemt men het overlijden in 63jarigen ouderdom van den smid John Murray, den bekenden huwelijksvoltrekker van weggeloopen verliefde paren.

— In de fabriekdistricten heeft gedurende de vorige week dezelfde lusteloosheid geheerscht en de afleveringen waren alleen voor volstrekte behoefte; intusschen hebben de prijzen van alle artikelen zich goed gesouteneerd.

— De verzending van troepen door ons gouvernement naar Canada wordt heden door den *Times* gebrandmerkt als het uitvloeisel eener onbezonnen en onbedachte staatkunde, en als zeer geschikt om ons land in groote onaangenaamheden te wikkelen met Amerika. De artikelen in den *Times* over de Amerikaansche kwestie worden dagelijks meer vriendelijk gezind en vleijend voor het gouvernement der Unie. De onverschrokken en oorlogzuchtige taal van de New Yorksche bladen schijnen den *Times* eensklaps te hebben bekeerd. De *New-York Herald* laat zich daardoor echter nog geenszins gerust stellen, maar spoort het gouvernement integendeel aan, om Engeland den oorlog te verklaren.

— Met de *Persia* zijn berigten ontvangen uit New-York van 5 dezer. Zij bevatten niets beslissends, maar daarentegen eene menigte bijzonderheden betreffende de bewegingen der bondstroepen, waaruit men zou kunnen opmaken dat zij spoedig Kentucky, dat zich, gelijk men weet, neutraal verklaard heeft, binnenrukken en Virginy aanvallen zullen. Middelerwijl hebben vele inwoners van laatstgenoemden staat de vlugt genomen, en wanneer men geloof kan schenken aan de New-Yorksche bladen, dan zou men eene reactie van de talrijke aanhangers der Unie in het Zuiden, die tot nu toe door vrees werden tegengehouden, tegemoet kunnen zien. Uit Washington wordt gemeld, dat de president zijne boodschap voor de buitengewone zitting van het congres in gereedheid brengt. Het zal een der belangrijkste documenten zijn, welke in den laatsten tijd openbaar zijn gemaakt, daarbij zal eene aanzienlijke vermeerdering van het leger en de vloot, alsmede de noodige gelden, om de buitengewone uitgaven, uit de bestaande crisis voortspruitende, te bestrijden, worden aangevraagd. Mobile en New-Orleans worden thans ook door de schepen der Unie geblokkeerd. Voor New-Orleans zijn verschillende rijkbeladen schepen door het blokkade-eskader prijs gemaakt. Men zegt, dat de separatisten voornemens zijn Harper's ferry te ontruimen. Bij Grafton in Virginie heeft eene ontmoeting plaats gehad tusschen een corps bondstroepen en 2000 separatisten; de laatsten werden geslagen. Thans wordt op officiele wijze bevestigd, dat het congres der afgescheiden staten den uitvoer van katoen, anders dan uit de zeehavens dier staten, op strenge straffen heeft verboden. Daar die havens door de schepen der Unie worden geblokkeerd, kan men voor den oogenblik den uitvoer van katoen als ten eenenmale belet beschouwen.

— Uit Havanna wordt gemeld, dat een zekere Heer Gottschalk aldaar op 17 April een merkwaardig concert heeft gegeven, waarbij 40 pianisten en 450 andere instrumentalisten medewerkten. De concertgever droeg verscheiden zijner klavier-compositien voor en eene zekere senorita Erminia Carrere, uit New-Orleans, zong de fantaisie van Rosellen uit de Somnambula. Eene romantische simphonie, de nacht der tropische gewesten, ging vergezeld van tambourins en 6 harmoniefluiten en eene fantaisie van Gottschalk werd op West-Indische wijze door 40 pianisten, vervolgens een triomfmarsch met 80 trompetten en trommels uitgevoerd. De concertgever wilde zijne fantaisie door 80 piano's doen accompagneren, maar de policie verbood zoodanige uitvoering.

Duitsche Post.

WEENEN, 16 Junij. Heden wordt door den gemeenteraad eene zitting gehouden tot het verkiezen van een burgemeester dezer hoofdstad. De leden worden naar alphabetische orde opgeroepen en geven hun stembiljet aan een der leden van het dagelijksch bestuur, die het biljet in de daartoe bestemde bus werpt.

— Met betrekking tot de oppositie-partij in den rijksraad verneemt men, dat zij in het Huis der Heeren ter naauwernood 20 stemmen telt, meerendeels bisschoppen, terwijl zij in het Huis der Afgevaardigden op een vijftigtal stemmen kan rekenen, allen Polen en Czechen. Hun ontbreekt echter voldoende eenheid en geestkracht om de regeringsmaatregelen te belemmeren.

— Naar luid van berigten uit Jassy hebben vier leden van het kabinet hunne portefeuilles nedergelegd en een voorloopig ministerie gevormd, bestaande uit de Heeren Pano, president en minister van binnenlandsche zaken; Rolla, minister van justitie en openbare werken; Negruzzi, minister van finantien; Sillion, minister van buitenlandsche zaken; en Rosetti, minister van eeredienst en openbaar onderwijs. Zoodra de vereeniging van Moldavie en Wallachije officieel zal zijn afgekondigd, treedt te gelijkertijd een nieuw ministerie op.

BERLIJN, 18 Junij (des Ochtends). Op last van het ministerie van marine wordt met ijver voortgebouwd zoowel op de bijzondere als de landswerven, ten einde zoo spoedig mogelijk de op stapel staande kanonneerbooten gereed te maken. In de maand Julij zullen vier nieuwe dergelijke vaartuigen in dienst worden gesteld.

— De Koning reist omstreeks de helft van Julij naar Baden-Baden en later naar Ostende.

— Het vertrek van den Kroonprins en Kroonprinses naar Engeland is bepaald op den 24sten e. k. Zij zullen omstreeks vier weken aan het Engelsche hof vertoeven.

— Aan het ministerie van financien is men ijverig werkzaam met het bearbeiden van een nieuw wetsontwerp betreffende het zegel der dagbladen.

— De baron von Schleinitz, minister van buitenlandsche zaken, is sedert eenige dagen ongesteld; wat betreft het nederleggen zijner portefeuille waaromtrent vroeger zoo herhaaldelijk geruchten in omloop zijn geweest, wordt ten dezen opzigte niets meer vernomen.

— De Fransche gezant bij ons hof, de Prins de la Tour d'Auvergne, zal deze hoofdstad spoedig verlaten, om als gezant naar Weenen te vertrekken. Als zijn opvolger noemt men den baron de Talleyrand, vroeger gezant te Turyn, tot op het afbreken der diplomatieke betrekkingen.

— De bewoners van een der pleinen binnen deze hoofdstad, de Pariser Platz, hebben het plan gevormd, om tot verfraaijing daarvan, eene fontein te doen bouwen. De benoodigde gelden zijn reeds bijeen gebragt, de teekeningen door architect Sturler ontworpen en de gemeenteraad heeft zich bereid verklaard om de fontein te onderhouden en het water te leveren.

— Uit Koningsbergen wordt berigt, dat vier leden van het afdeelingsbestuur der Duitsche Nationale Vereeniging door de regtbank zijn vrijgesproken van de beschuldiging wegens het houden van onwettige vergaderingen. Zij behooren tot de aanzienlijkste bewoners der genoemde stad.

— Men meldt uit Dusseldorf het volgende: Eergisteren traden twee zeer net gekleede heeren den winkel eens goudsmids binnen en verlangden eenige horologiekettingen en andere dergelijke voorwerpen te zien, ten einde daaruit eene keuze te doen. Weldra miste de zoon des eigenaars eene fraaije horologieketting, riep ongemerkt zijn vader, sloot daarop de straatdeur, waarop men de beide heeren te kennen gaf, dat zij het ontvreemde voorwerp moesten teruggeven. Beide verklaarden dat zij ten onregte werden beticht. Zeker van zijne zaak zijnde, ging men onmiddellijk over tot het onderzoeken der beide personen en nu ontdekte men in het vestzakje van een der naar hun beweren zoo valsch beschuldigden den verloren ketting. Niemand betoonde hierover grooter verwondering dan hij zelf; hij verklaarde niets van de zaak te begrijpen tenzij werd aangenomen, dat het vermiste voorwerp »in zijn vestzak was gevallen," het eenige dat dit vreemde voorval kon oplossen. Bij het voortgezette onderzoek vond men bij onze onschuldige personen nog scherp geslepen dolken en geladen pistolen, wier aanwezigheid hun even onverklaarbaar voorkwam. Dat zij tevens in verzekerde bewaring werden genomen behoeft ter naauwernood hier te worden bijgevoegd.

FRANKFORT, 17 Junij. Alle berigten uit Zwitserland stemmen daarin overeen, dat het fabriekwezen zeer wordt gedrukt door den onrustigen toestand, waarin Noord-Amerika verkeert, dewijl daardoor een van de ruimste debouchés der Zwitsersche nijverheid bijna geheel is gesloten.

— Men verneemt dat al de bondvestingen in den loop van dit jaar van geschut met getrokken zielen zullen worden voorzien. Het aantal dier stukken is 520.

— De Koningin van Pruissen zal na eenige weken te Koblentz te hebben vertoefd, zich naar Baden-Baden begeven.

— De Wurtembergsche *Staatsanzeiger* bevat de mededeeling, dat het met Rome gesloten concordaat door een Koninklijk besluit is opgeheven, en bijgevolg niet ten uitvoer zal gebragt worden. Tevens heeft het ministerie den last ontvangen, om de noodige ontwerpen in gereedheid te brengen tot wettelijke regeling van de betrekking der Katholieke kerk tot den Staat.

Fransche Post.

PARIJS, Maandag 17 Junij.

In den ministerraad, welke morgen zal worden gehouden, zal een definitief besluit worden genomen omtrent de aankondiging der erkenning van het koningrijk Italie aan de Fransche en diplomatieke agenten in het buitenland.

— De tegenstanders der Italiaansche eenheid willen thans doen gelooven, dat de benoeming van den Heer Ricasoli tot minister van Victor Emanuel den Keizer weinig genoegen zou hebben gedaan. Dit gerucht is echter van allen grond ontbloot, daar Koning Victor Emanuel de meening van Napoleon III heeft gevraagd, alvorens den baron definitief met de zamenstelling van het nieuwe kabinet te belasten. Bovendien weet men, dat de Keizer den Koning van Italie na de benoeming van het nieuwe kabinet geluk gewenscht heeft en de Heer Ricasoli sedert zijne optreding in eene zeer vertrouwelijke briefwisseling met den Heer Thouvenel staat. Alleen, en dat schijnt tot de bovengemelde geruchten aanleiding te hebben

gegeven, heeft de redevoering door den baron bij zijne optreding te Turyn uitgesproken, geen zeer gunstigen indruk op de Tuilerien gemaakt. Men vond die namelijk te veel Italiaansch en te weinig Fransch en had verwacht bij die gelegenheid met lof van den Keizer te hooren gewagen, wiens naam echter in die redevoering niet werd genoemd.

— Bij het vertrek van den graaf Vimercati is een zonderling incident voorgevallen: Zijn reispas was hem namelijk te Turyn als gevolmagtigde van den Koning van Italie afgegeven; toen de graaf alsnu later naar Turyn zou terugkeeren, weigerden de Fransche ambtenaren dat stuk te viseren, als zijnde Koning Victor Emanuel door Frankrijk slechts als Koning van Sardinie erkend.

De meening van den Heer Thouvenel werd echter ingewonnen, die den last gaf den pas, zoo als die was, voor gezien te teekenen.

— Volgens bijzondere berigten uit Turyn hebben daar verschillende bijeenkomsten plaats gehad tot verkiezing van een candidaat ter vervanging van den Heer Cavour, als lid der kamer van volksvertegenwoordigers. Men is echter nog niet geslaagd daar men de opengevallen plaats op waardige wijze wil vervullen en al de personen, waarop men tot heden het oog had geslagen, betrekkingen bekleeden, onvereenigbaar met het mandaat van volksvertegenwoordiger en zij bovendien niet veel lust aan den dag leggen, om de moeijelijke nalatenschap van den overledene te aanvaarden.

— Men heeft hier opgemerkt, dat het besluit tot erkenning van het Koningrijk Italie de aanhangers der Hongaarsche en Poolsche onafhankelijkheid met nieuwe hoop heeft vervuld. Hoewel het niet noodig zal zijn het onderscheid tusschen de Italiaansche, Poolsche en Hongaarsche kwestien te ontwikkelen, vloeit echter uit het evengenoemde feit voort, dat er een zekere zamenhang tusschen de uitgewekenen dier drie verschillende natien bestaat.

— Tot aanvulling van het berigt van de *Patrie*, volgens hetwelk bij de verkiezingen van ongeveer 1000 leden voor de algemeene raden slechts 12 candidaten der oppositie zijn gekozen, kan dienen, dat onder de benoemden behooren de maarschalk Randon, de generaal d' Hautpoul en de Heeren Barocho en Thuillier. Daarentegen hebben de Heeren Assolant, Lemercier, Estancelin, Ancel, Jules Favre, de Larochefoucauld, Havin en anderen de nederlaag geleden.

— Men verneemt, dat de Heer Granier de Cassagnac zijn plan tot oprigting van een politek en godsdienstig dagblad niet heeft opgegeven en daartoe in de jongste dagen nog verscheiden bijeenkomsten me tden Heer de Laguerronnière heeft gehad. De administratie schijnt er echter bezwaar in te zien, den Heer Granier het daartoe noodige verlof te verleenen.

— Men verzekert dat ten gevolge der ontwaking van het staatkundig leven, bij de verkiezingen der algemeene raden waargenomen, de regering het definitive besluit heeft genomen om het Wetgevende Ligchaam niet te ontbinden.

— De massive gouden kroon van den voormaligen Koning van Siam is den Keizer door bemiddeling van den consul van Saïgon toegezonden, die de ambassade bij hare aankomst in ons land heeft begroet. Den 20sten dezer vertrekken de gezanten naar Fontainebleau, om aan den Keizer door den Heer Thouvenel te worden voorgesteld.

— Men verzekert, dat de hertog de Grammont niet naar Rome zal terugkeeren. Behalve redenen van gezondheid, is ook de aanleiding tot het besluit van den diplomaat dat hij ontmoedigd is door de onaangename stelling, waarin hij zich te Rome bevindt, door de eischen van het pauselijk absolutisme en den tegenstand der bevolking, die slechts met weerzin de autocratie verdraagt, welke door onzen invloed en onze bajonetten wordt in stand gehouden.

— Er ligt bij den Keizer een decreet gereed om uitgevaardigd te worden, zoodra de zitting van het Wetgevend Ligchaam zal zijn afgeloopen. Bij dit decreet wordt aan den minister van marine een supplementair crediet van negen millioen verleend.

— Men verwacht tegen het einde van deze week den buitengewonen gezant, die in last zal hebben om den Keizer te verkondigen, dat Victor Emanuel plaats heeft genomen op den troon van Italie. De graaf Arese zal naar alle waarschijnlijkheid met die eervolle zending worden belast. In de diplomatieke kringen wordt verzekerd, dat hij met de grootste plegtigheid te Fontainebleau zal worden ontvangen, en dat de Keizer van die gelegenheid gebruik zal maken om eene rede uit te spreken, waarin hij op nieuw zijne inzigten en bedoelingen omtrent Italie uiteen zal zetten. Het behoeft geene vermelding, dat op die zending onverwijld zal worden geantwoord en een buitengewone gezant naar Turyn zal afgevaardigd worden. Daarvoor zal vermoedelijk de maarschalk Niel in aanmerking komen.

— De *Opinione* doet het belang uitkomen der erkenning van het Koningrijk Italie door Frankrijk, waaraan thans niet meer getwijfeld mag worden. Die erkenning, zegt het blad, beteekent dat Italie's wenschen en regten vervuld en geëerbiedigd zullen worden. Alles wat men van het tegendeel beweert, heeft alleen de strekking om in Italie argwaan op te wekken tegen Keizer Napoleon en tegen het ministerie. Dit ministerie nu heeft vast besloten, niets hoegenaamd van zijn programma te laten vallen. Zijne leus is: de eenheid van Italie. Ten slotte komt het blad nogmaals op Frankrijk terug en zegt dat het ongerijmd zou zijn te onderstellen, dat die mogendheid de eenheid van Italie onmogelijk zou willen maken op het oogenblik dat zij het erkent.

— Uit Turyn wordt geschreven, dat de generaal della Rovere, na lang aarzelen, geweigerd heeft de portefeuille van oorlog te aanvaarden in het kabinet Ricasoli. De moeijelijkheid, welke zich opdoet ten aanzien der kwestie door Garibaldi opgeworpen, betreffende 's lands wapening, moet den generaal bewogen hebben de hem aangebodene portefeuille te weigeren. Diezelfde reden schijnt ook andere generaals te weerhouden, zich met het departement van oorlog te belasten.

— Lord Cowley is nog steeds afwezig, daarom waarschijnlijk was de Britsche regering bij de lijkdienst voor graaf Cavour, heden in de Madeleine kerk gehouden, niet vertegenwoordigd. De Britsche gezant wordt niet voor het einde der maand terug verwacht.

— Bij den boekhandelaar Dentu is een herdruk in het licht verschenen van de beruchte *Monita Secreta* (geheime instructien) der Jezuiten. Deze populaire uitgaaf bevat een groot getal bewijsstukken als bijlagen en eene geschiedkundige schets van de societeit van Jezus.

— Het schijnt, dat het gouvernement besloten heeft eene vervolging in te stellen tegen pater Minjard, wegens de rede, die hij op 7 Mei, bij gelegenheid van eene lijkdienst voor de gesneuvelde Polen, in de kerk St. Roch alhier heeft gehouden. De graaf de Persigny is tegen dezen geestelijke zeer ingenomen. In verband met die zaak heeft zich gisteren aan het hotel Lambert een regter van instructie aangemeld, om de Prinses Czartoryska over den inhoud der rede te ondervragen. Pater Minjard zelf is bovendien uit Dijon ontboden en reeds in het verhoor geweest.

— Bij de opera zijn de repetitiën begonnen van het werk des Heeren Berlioz, les Troyens, waarvan de eerste opvoering in het begin van het winter-saizoen zal plaats hebben.

— De warmte oefent den gunstigsten invloed uit op den wijnstok, die begint te bloeijen. Het aantal druiven is geringer dan in het vorige jaar, maar er zal waarschijnlijk meer wijn worden verkregen.

BINNENLAND.

AMSTERDAM, Woensdag 19 Junij.

Door Z. M. den Koning is tot commandeur der orde van de Eikenkroon benoemd Jhr. Mr. A. P. van Doorn, president van het provinciaal geregtshof in Zeeland.

Z. M. heeft benoemd tot burgemeester van Ameide en Tienhoven F. E. Vaarzon Morel. — Bekrachtigd de benoeming van J. F. H. Leclercq, burg. van Roggel, en van P. H. L'Ortye, burg. van Wylré, tot secretarissen dier gemeenten; en eervol ontslagen, op zijn verzoek, J. W. Maessen, als burg. van Maasniel.

Z. M. heeft benoemd tot kantonregter te Lemmer Mr. E. H. Tenckinck, thans kantonr. te Hindeloopen; tot regter-plaatsverv. in de arrondissem.-regtbank te Amersfoort Mr. F. W. Ketjen, advocaat te Utrecht; tot leden der commissie van administratie over de gevangenissen te Amsterdam benoemd de Heeren C. J. baron van Tuyl van Serooskerken, ambtenaar bij 's rijks belastingen te Amsterdam, en L. J. du Celliée Muller, ingenieur van den waterstaat te Amsterdam, en tot ontvanger der in- en uitg. regten te Goirle den Heer J. H. Antfang, thans ontvanger derzelfde middelen te Wezelsche barrière.

Z. M. heeft, met ingang van 1 Julij a. s. de betrekking van directeur en commandant der marine te Vlissingen opgedragen aan HD. adjudant in buitengewone dienst, den schout-bij-nacht H. Wipff.

(*Reeds in een gedeelte onzer vorige oplage gemeld*).

Bij beschikking van den Minister van Binnenl. zaken van 15 Junij 1861 is de concessie voor eene stoombootdienst tot vervoer van reizigers, goederen en vee, tusschen Sluis en Brugge, vroeger verleend aan J. Hebbelynck Hennefreund te Sluis, overgeschreven ten name van de Heeren Renier en Cie. aldaar.

Bij den minister van binnenlandsche zaken is, ten behoeve der noodlijdenden door den watersnood, ontvangen: 1°. van den minister van koloniën, nader ingekomen bij den gouverneur van Curaçao en onderhoorigheden, ingezameld door: *a.* den gezaghebber van Aruba *f* 250.10. *b.* den Nederlandschen vice-consul te Coro, in Venezuela, van de aldaar gevestigde Nederlanders *f* 199; *c.* den gezaghebber van Bonaire *f* 191.72½; *d.* de commissie op Curaçao *f* 942.20; *e.* den gezaghebber van St. Martin (Nederl. gedeelte) *f* 116; *f.* den gezaghebber van St. Eustatius *f* 171, te zamen *f* 1870.02½; 2°. van den minister van kolonien, nader bijgedragen in de kolonie Suriname en ingezameld door: *a.* den landdrost van Nickerie *f* 550.24; *b.* dien van Coronie *f* 230.55, waarvan *f* 25 als tweede bijdrage der slaven behoorende tot de Moravische broedergemeente in dat district; *c.* de door den gouverneur benoemde commissie te Paramaribo *f* 1755.14½, waarvan *f* 800 de opbrengst is van eene op den 9den April jl. in die stad gehouden algemeene collecte, te zamen *f* 2535.93½; 3°. van den commissaris des Konings in Drenthe, nader ontvangen bij en ingezonden door burgemeester en wethouders van Meppel, *f* 5.

Overzigt van de opbrengst der middelen (hoofdsom en opcenten), over de vijf eerste maanden van 1861:

Directe belastingen *f* 8,034,507.36; in- en uitg. regten en scheepvaartregten *f* 2,122,732.24½; accijnsen *f* 7,645,682.41½; waarborg en belasting der gouden en zilveren werken *f* 106,721.23; indirecte belastingen *f* 4,885,332.74; posterijen *f* 834,235.90½; staatsloterij *f* 273,811.50; loodsgeld. *f* 236,959.40½. Totaal *f* 24,139,982.50, tegen *f* 24,324,804.33½ over gelijk tijdvak in 1860. De raming was *f* 23,998,422.50.

In de vergadering van den Gemeenteraad van Delft, Vrijdag ll. gehouden, is ingekomen een extract uit het verbaal van het verhaudelde bij Ged. Staten van Zuid-Holland, waarbij wordt te kennen gegeven, dat naar het oordeel van Z. M. den Koning, de besluiten van den 14den September, den 3den en 10den December 1858, door den raad, de beide laatste in overleg met den Kerkeraad der Nederlandsche Hervormde gemeente, betrekkelijk de Kamer van Charitaten genomen, niet mogen worden ten uitvoer gelegd, zonder dat daarop, ingevolge art. 16 der armenwet, de magtiging van Ged. Staten of van Z. M. is verkregen. Verder worden bij gemeld extract toegezonden beschikkingen op de rekwesten van het parochiaal armbestuur der R. C. gemeente en van Abbenhuis c. s. welke rekwesten zakelijk het verzoek inhouden:

1°. Dat een nader onderzoek worde bevolen omtrent de classificatie onder litt. *d.* van art 2 der wet op het armbestuur, die ten opzigte der Kamer van Charitaten aldaar heeft plaats gehad; en 2°. voorziening in de handhaving der regten van de burgerij van Delft, waardoor de armeninrigting, die voor allen zou moeten strekken, ook aan de ondersteuning van allen dienstbaar blijve.

Hierop wordt door den Minister van Binnenl. Zaken, krachtens magtiging van den Koning, te kennen gegeven:

1°. Dat onverminderd 's regters uitspraak, indien die wierd ingeroepen, de classificatie der Kamer van Charitaten te Delft, onder de instellingen in litt. *d* van art. 2 der wet op het armbestuur vermeld, naar het oordeel der regering, wel en te regt is geschied, en dat er mitsdien geene termen zijn om dienaangaande van regeringswege eenig verder onderzoek te doen instellen;

2°. Dat het plaats gehad hebbend onderzoek, ook met het oog op art. 69 der wet op het armbestuur, geene termen heeft opgeleverd, om aan de aanspraken op medegenot door andere armen dan die van de Nederduitsche Hervormde gezindte te Delft, in de ondersteuning uit de middelen der Kamer van Charitaten aldaar, gunstig gevolg te geven.

De gemeentebesturen in Noord-Brabant zijn van wege de provinciale autoriteit aangeschreven, om hunne ingezetenen bekend te maken, dat voor hunne rekening meisjes of weduwen van 20 tot 35 jaren kunnen geplaatst worden aan het nieuw opgerigte instituut voor vroedvrouwen te Amsterdam, om aldaar tot vroedvrouwen te worden opgeleid.

Te Schoonhoven is op den verjaardag van H. M. de Koningin de van stadswege herbouwde keer- en doorvaartsluis plegtig geopend.

Zr. Ms. fregat met stoomvermogen Zeeland zal, naar wij nader vernemen, niet voor het laatst dezer of het begin der volgende maand vertrekken. In het plan der reis moet eenige verandering zijn gekomen, zoodat het schip niet onmiddellijk naar Curaçao, maar eerst naar Chesapeake-baai zal gaan, van waar de commandant zich naar Washington zal begeven. Vervolgens zal de Zeeland zich te Curaçao met de Djambi en Vesuvius vereenigen en den standaard hijschen. Met 21 dezer zijn nog op den Zeeland geplaatst de adelborsten 1ste kl. P. Metman en J. C. de Borst Verdoorn, thans gedetacheerd van het wachtschip te Vlissingen, op het instructievaartuig de Wesp; alsmede de adjunct-administrateur J. E. J. van Son en E. T. Courier dit Dubekart, thans non-actief. De adjunct-administrateur J. Breeman, nu op den Zeeland, wordt non-actief. Op het wachtschip te Vlissingen zijn geplaatst de adelborsten W. J. van Hoogenhuyze en J. A. Snoek. (*M. Ct.*)

Omtrent het groot internationaal kunst-congres te Antwerpen in Augustus a. s. verneemt men, dat de Heeren Salvatore Betti en Visconti te Rome, benevens de beroemde beeldhouwer Jenerani, aldaar een sub-comité hebben geconstitueerd ter bevordering van deelneming aan genoemd congres. Reeds vroeger hebben wij medegedeeld, dat de Milanesche dagbladen eene oproeping hebben gerigt tot de Italiaansche kunstscholen om zich daarbij te doen vertegenwoordigen; kort daarop werden in een der Turksche dagbladen ook de kunstbeoefenaars uit het Oosten daartoe uitgenoodigd, terwijl uit Frankrijk en Duitschland reeds bepaalde aankondigingen zijn ontvangen, waarmede aan het congres eene zeer uitgebreide deelneming in den vreemde verzekerd wordt. Als een bewijs van den ijver, dien de Antwerpenaars aan den dag leggen, om het hunne bij te dragen tot eene behoorlijke regeling der zaak, wordt tevens medegedeeld, dat er tot dekking van de kosten, benoodigd tot de ontvangst der vreemdelingen, enz., eene lijst van inteekening heeft gecirculeerd, waarop tersond tot een gezamenlijk bedrag van 18,000 fr. was ingeschreven en waartoe door alle autoriteiten zoowel als door eene menigte particulieren was bijgedragen. Behalve dat onderscheidene personen, op het voorbeeld van den gouverneur der provincie, zich schriftelijk hebben verbonden tot het in logies nemen van eenige congresleden, heeft een ander gedeelte der burgerij voorloopig reeds 125 bedden ter beschikking van het hoofd-comité gesteld. Ten einde de leden in staat te stellen om elkander tijdens hun verblijf in de stad gemakkelijk te vinden, zal aan ieder ingezetene, die een of meer vreemde kunstenaars huisvest, door het hoofd-comité een bord worden verstrekt, waarop de namen der logeergasten en de kunstscholen die zij vertegenwoordigen, vermeld zijn, zullende die borden zoolang de zittingen duren, aan de gevels der huizen geplaatst blijven. Alle Belgische spoortreinen zullen, ter bevordering van het congres en de daaraan verbonden festiviteiten, voor die dagen hun tarief met 50 pCt. verminderen.

* 's GRAVENHAGE, 18 Junij. De audientie van den minister voor de zaken der Herv. Eeredienst enz. zal op 20 dezer niet plaats hebben.

LEIDEN, 18 Junij. Bij de aanbesteding van het bouwen van 60 arbeiders woningen, die heden van wege diakenen der Ned. Herv. Gemeente alhier plaats had, is aannemer van dat werk geworden de Heer W. J. van Berkum, aannemer te Amsterdam, voor *f* 80,200.

— Op de heden gehouden paardenmarkt te Rijnsburg waren ongeveer 230 paarden aangebragt. Over het algemeen was de hoedanigheid gering te noemen; er werd weinig handel gedaan en geene prijzen van eenig belang werden besteed.

* * DORDRECHT, 18 Junij. Ofschoon de zamenkomst van het XVIde Nederl. Landhuishoudkundig Congres, alhier te houden, nog niet is aangevangen en eerst heden avond de plegtige ontvangst der leden door het bestuur zal plaats hebben, is onze stad toch reeds in feestgewaad gedost, doordien bijkans alle ingezetenen, die gisteren door het uitsteken van vlaggen hunne vreugde over de verjaring onzer geliefde Koningin te kennen gaven, thans door het laten wapperen der vaderlandsche driekleur hunne belangstelling toonen in eene inrigting van veelzijdig practisch nut voor eene der hoofdbronnen onzer welvaart, den landbouw.

Heden hebben de commissien van beoordeeling der tentoonstelling van landbouw, tuinbouw en nijverheid hare taak aangevangen en gedeeltelijk volbragt. De uitslag dier beoordeeling is als volgt:

Tentoonstelling van landbouw-werktuigen en vee. N°. 1. Eene zooveel mogelijk volledige verzameling van verschillende werktuigen en gereedschappen voor landbouw, veeteelt en zuivelbereiding van de nieuwste en doelmatigste inrigting, 1ste prijs *f* 200, de Heeren Keyser en Swerts te Amsterdam; 2de prijs *f* 100, Riphagen en C°., te Hattem; 3de prijs *f* 50 G. Stout te Tiel. N°. 3. Een dorschwerktuig, gedreven door stoom of paarden, prijs van *f* 50 G. Stout te Tiel; een driepaards dorschwertuig van Barrett, zilveren medaille Keyser en Swertz te Amsterdam. N°. 5. Een kaaspers, zilveren medaille C. Cosyn te Gouda; twee Zeeuwsche ploegen, zilveren medaille C. Piersens te Hulst; een verbeterde ploeg, C. Cosijn te Gouda, bronzen medaille; een ploeg voor kleigrond, bronzen medaille G. Stout te Tiel; een extirpator, zilveren medaille dezelfde; een paardenhooihark, bronzen medaille Riphagen en C°. te Hattem; een Zakkenhouder op wielen, bronzen medaille G. Stout te Tiel; hoefijzers, zilveren medaille H. de Swart te Oudewater, bronzen medaille N. S. Linders te Gouda; eene verzameling ploeg- en andere werktuigen, zilveren medaille Kamp en Soeters te Tegelen bij Venlo; eene ijzeren schroef tot het opwinden der kappen van hooischelven, bronzen medaille, G. H. Veth te Dordrecht; een hippolasso of dwangtuig voor paarden, bronzen medaille, J. C. Ballot te Utrecht; bitten, strengen, enz., bronzen medaille, J. van Brandwijk te Krimpen a/d. Lek; drie bijenkasten volgens de Dzierzonsche methode, zilveren medaille, J. Dirks te Lunteren; een dito, bronzen medaille, J. Backer te Oosterbeek; verzameling Javaansche modellen, zilveren medaille, H. van Wageningen te Dordrecht, voor C. Vriesendorp te Batavia; een dito, bronzen medaille, F. en J. H. Lebret te Dordrecht; twee komijnen kazen Mei 1860, bronzen medaille, C. W. Hoogendijk te Oudewater.

De tweede rubriek dezer tentoonstelling, het vee en de grasmaai- en zwingelmachines, worden later beoordeeld.

Tentoonstelling voor Tuinbouw. Verzameling groenten en wortelgewassen, zilveren vergulde medaille: G. J. H. de Roo te Dordrecht; verzameling van 30 verschillende bloeijende en onbloeijende kastgewassen, gouden medaille, C. Glijm te Utrecht; zilveren vergulde medaille en *f* 20 dezelfde; zilveren medaille en *f* 10 J. J. Vroom te Kralingen; verzameling van 15 verschillende Nieuw-Hollandsche gewassen, zilveren vergulde medaille, C. Glijm te Utrecht; zilveren medaille, dezelfde; verzameling van 20 verschillende Begonia's, zilveren vergulde medaille, J. en M. Been te Rotterdam; zilveren medaille, C. Glijm te Utrecht. Voor liefhebbers: verzameling van 20 verschillende bloeijende en onbloeijende kasgewassen, G. J. H. de Roo te Dordrecht; zilveren vergulde medaille, B. en J. van der Elst te Dordrecht; zilveren medaille, G. J. H. de Roo te Dordrecht. Verzameling van 12 verschillende Nieuw-Hollandsche gewassen, zilveren vergulde medaille, Vrouwe Douairière van de Wall van Puttershoek te Dordrecht. Verzameling van 15 Begonia's, zilveren vergulde medaille, de Heeren E. J. B. L. en F. W. H. Maritz van Crayesteyn te Dordrecht; zilveren medaille, Vrouwe Douairière van de Wall van Puttershoek. Voor alle leden: Verzameling van 6 nieuwst ingevoerde gewassen, zilveren vergulde en zilveren medaille, C. Glym te Utrecht. Het schoonste koppel boomen of gewassen, zilveren vergulde medaille, G. J. H. de Roo te Dordrecht; zilveren medaille, Dr. de Marree te Middelburg. Verzameling van 20 verschillende kasgewassen, zilveren vergulde medaille, Vrouwe Douairière van de Wall van Puttershoek; zilveren medaille, C. Glijm te Utrecht. Verzameling van 20 sierplanten, zilveren vergulde medaille, C. Glijm te Utrecht. Verzameling van 20 coniferen, zilveren vergulde en zilveren medaille, C. Glijm te Utrecht. Verzameling van 20 bloeijende Calceolaria's zilveren medaille, G. J. H. de Roo te Dordrecht; bronzen medaille, C. Glijm te Utrecht; verzameling van 25 bloeijende Pelargonium's, zilveren vergulde medaille, G. J. H. de Roo te Dordrecht; zilveren medaille, C. Glijm te Utrecht; verzameling van 15 bloeijende Fancij Pelargonium's, zilveren vergulde en zilveren medaille, C. Glijm te Utrecht; Verzameling van 20 bloeijende Pelargonium's Zonale, zilveren medaille, J. J. Vroom te Kralingen; verzameling van 20 der nieuwst bloeijende Fuchsia's, zilveren medaille, C. Glijm te Utrecht; verzameling van 20 bloeijende Fuchsia's op stam, zilveren medaille, vrouwe douairière van de Wall van Puttershoek; verzameling van 20 bloeijende stam- en struikrozen, zilveren medaille J. J. Vroom, te Kralingen; verzameling van 20 bloeijende verbena's, zilveren medaille J. J. Vroom te Kralingen; bronzen medaille C. Glijm, te Utrecht; verzameling van 20 bloeijende peturia's, zilveren medaille J. J. Vroom, te Kralingen, bronzen medaille C. Glijm, te Utrecht; verzameling van 15 bloeijende cineraria's, zilveren medaille G. J. H. de Roo, te Dordrecht, bronzen medaille J. J. Vroom, te Kralingen; nagebootste vruchten, zilveren medaille H. Maas, te Doornheg, bij Amersfoort.

Verder zijn door de commissie van beoordeeling toegekend: Eene zilveren vergulde medaille, voor vruchten, aan G. J. H. de Roo, te Dordrecht; een dito voor siergewassen aan J. E. B. L. en F. W. H. Maritz, te Dordrecht; eene zilveren medaille voor vruchten en eene dito voor Achimena's, aan Vrouwe Douairière van de Wall van Puttershoek, te Dordrecht; eene bronzen medaille voor volle grondsvarens aan J. E. B. L. en F. W. H. Maritz van Craijesteyn; een dito voor twee ananasplanten met vrucht aan Vrouwe Douairière van de Wall van Puttershoek, te Dordrecht; een dito voor radijs uit Madras aan H. Brunner, te Dordrecht.

* UTRECHT, 18 Junij. Een onbewolkte hemel en aangename temperatuur beloofde Utrechtsch burgerij een genotvolle dag. Reeds vroegtijdig was men dan ook overal druk in de weer, om huizen en straten op het fraaist te versieren. De toevloed van vreemdelingen was zoo talrijk, als men zulks naauwelijks had kunnen verwachten. De extra-treinen bragten ons, zoowel uit Amsterdam, Rotterdam en Arnhem als omliggende plaatsen ontelbaren aan en de schoone sexe was daarbij op de meest waardige wijze vertegenwoordigd. Des namiddags ten 4 ure verzamelden zich de studenten, die aan de maskerade deelnamen, op het Munsterkerkhof bij de academie en begaf zich de stoet ten 5 ure in beweging. Over het algemeen voldeed de optogt aan aller verwachting.

De volgorde van den trein was deze:

a. Het muziekcorps van het regement veld-artillerie, onder directie van den Heer kapelmeester Rudersdorff te paard.

b. Eerste groep. De volksverhuizing. Attila en de Hunnen.

(De inval der Hunnen bragt in de woonplaatsen der bewoners van ons werelddeel eene geheele verandering te weeg. De eerste woeste horden dezer volkeren kwamen langzamerhand in aanraking met de Romeinen, waardoor zij eenige meerdere beschaving ontvingen en tevens hunne zucht naar pracht en weelde geprikkeld werd. Op hunne togten, waarvan er hiereen wordt voorgesteld, zitten de opperhoofden te paard, terwijl de overigen te voet de wagens, waarop zich hunne vrouwen en kinderen bevinden, begeleiden).

c. Tweede groep. Heldentijdvak der Germanen. Hoofdpersonen uit het Nibelungen-lied.

(Dit gedicht bij uitnemend geschikt om het heldentijdvak der Germanen te vertegenwoordigen, heeft tot hoofdpersoon Siegfried, den dapperen held uit Nederland, zoon van Siegmund en Siegelinde te Santen, niet ver van den Rijn. Uit dit voortbrengsel der Germaansche poëzy wordt hier eene voorstelling gegeven der 10de aventuur, waarin de prachtige optogt beschreven wordt van Siegfried met zijne bruid Chriemhilde, en Gunther met zijne bruid Brunehilde naar Worms).

d. Derde groep. De vereeniging van het Germaansch, Romeinsch en Christelijk beginsel. Hel hof van Karel den Groote.

(Door de magtige hand van Karel den Groote werden de weinige lichtpunten der nog overgebleven beschaving opgezocht en aangewakkerd, om tot grondslagen te dienen eener nieuwe verlichting. Hij trachtte de drie elementen te vereenigen, die eerst bij het einde der middeneeuwen zamen zouden smelten).

e. Vierde groep. De vereeniging der Christenvolken tegenover het Mahomedanisme. De derde kruistogt.

(Onder de kruistogten, welke de verschillende natien zoo zeer met elkander in aanraking bragten, en de oorzaak waren van de verspreiding der Oostersche zeden en beschaving over Europa moet de derde kruistogt op den voorgrond worden geplaatst. Eene zamenkomst der verschillende edelen onder de beide koningen, welke de kruisbanier met geestdrift hadden opgenomen in de legerplaats van St. Jean d'Acre, is uit de verschillende tooneelen, welke deze kruistogt opleverde, voor deze voorstelling gekozen).

f. Vijfde groep. De opkomende vrijheid, magt en invloed van den derden stand. Filips van Artevelde en de voornaamste Vlaamsche burgers in 1382.

(Wij zien omstreeks de helft der 14de eeuw de Germaansche vrijheidszucht met vernieuwde kracht ten strijde trekken tegen de onderdrukking van den zoo lang oppermagtigen adel en de willekeur der vorsten. Vooral was Vlaanderen het tooneel van dien lang voorbereiden strijd voor burgerlijke vrijheid en menschelijke regten. Filips van Artevelde bezielde daar de menigte met ongekende geestdrift. Deze groep stelt voor den Ruwaert met zijne voornaamste bevelhebbers en eenige der aanzienlijkste burgers, welke in Julij 1382 in gezantschap naar het Engelsche hof vertrokken.)

g. Zesde groep: De invloed der klassieke beschaving. Het hof van Lorenzo de Medicis.

(Het schitterende tijdperk der geschiedenis van Lorenzo de Medicis, den talentvollen staatsman en geleerde, aan wien de Europesche beschaving zoo veel is verpligt. Kunsten en wetenschappen werden door hem zoo veel mogelijk begunstigd. Lorenzo de Medicis met zijne vrienden en gunstelingen. Florentijnsche geleerden en kunstenaars, wordt hier voorgesteld.)

h. Zevende groep. Het bekend worden der Europeërs met andere werelddeelen. Columbus en togtgenooten. Vasco de Gama met gevolg.

(Een nieuw tijdperk opende zich in de 15de eeuw voor handel en nijverheid door de verschillende ontdekkingstogten, waarmede de Portugezen waren begonnen. De onbekendheid met den toestand dezer aarde, was echter een beletsel, dat velen dier ontdekkingen in den weg stond. Het einde der 15de eeuw zag echter door twee mannen van geestkracht, moed en volharding eene rijke bron van welvaart geopend, en krachtigen invloed uitgeoefend op den Europeschen koophandel door hunne met vrucht bekroonde ontdekkingsreizen. Deze beide mannen waren Columbus en Vasco de Gama, die zich daardoor een onvergankelijken roem hebben verworven).

i. Achtste groep. Het ontstaan der vrijheid van denken. Allegorische voorstelling.

(Een wagen, getrokken met zes paarden, waarop eene allegorie, welke het vrij worden van den menschelijken geest van onkunde en vooroordeel aan het einde der middeneeuwen voorstelt. Eene vrouw met de eene hand rustende op een kolom, het beeld der kracht, heft met de andere hand den fakkel der verlichting op. De ketenen, die haar boeijen, zijn verbroken en met opgeheven hoofd schouwt zij de toekomst met zelfvertrouwen tegen. Aan hare voeten ligt een gedrocht, de duisternis voorstellende, terwijl achter haar een zetel als zinnebeeld van magt is geplaatst; voor op den wagen bevindt zich op eene rots een adelaar, een olijftak dragende, als beeld der overwinning.)

k. Het muziekcorps van het regement rijdende artillerie van Arnhem, onder directie van den kapelmeester Nürenberger.

De maskerade commissie bestond uit de Heeren: J. W. Verschoor, W. A. van Hoek, C. J. Sickesz en P. Verloren Jr.

Orde-commissarissen, de HH.: J. J. van Geuns, F. E. G. Selle, A. Greebe, E. A. G. van Hoogenhuize, H. Holm. In fantaisie costuum met oranje écharpes.

De costumes waren prachtig, doch tevens volkomen in overeenstemming met den tijd, waarop de voorstellingen doelden; de paarden waren bij uitnemendheid fraai opgetoomd. Des avonds ten 9 ure werd de illuminatie ontstoken, welke Utrechts grijze wallen in eene zee van licht, in een tooverpaleis herschiep; het geheel leverde een indrukwekkend gezigt op. De lange grachten en straten waren onafgebroken guirlandes-gewijze verlicht en met groen versierd; veelkleurige ballonnen gaven aan dat alles een fantastische tint. Enkele gebouwen waren geheel met gas verlicht; weder anderen hadden toepasselijke chassinetten in transparant-verlicht, waarop men Minerva, Mars, Cambrinus en anderen zag voorgesteld. Overal was het „sol justitiae illustranos" en het „floreat Academia" als motto gekozen. Duizenden toeschouwers te voet en in rijtuigen doorkruisten tot laat in de nacht de stad, waarvan de meesten zeer zeker hoogst voldaan huiswaarts zullen keeren. Na afloop der maskerade begaven zich de studenten naar de societeit, waar eene hartelijke en opgewondene vrolijkheid heerschte en in menigen dronk werd de 18de Junij, de Waterloo dag, in herinnering gebragt. Alles liep in de meest gewenschte orde af.

* AMERSFOORT, 18 Junij. Heden morgen ten 7 ure zijn onder geleide van den luitenant der artillerie Luycken Glashorst weder van hier naar de legerplaats te Millingen vertrokken 22 wagens met kampements-goederen, ...mede het vervoer der effecten, bestemd voor het eerste kamp, is ...bragt.

NIJMEGEN, 17 Junij. Door den bouwlustigen Heer Hallo is, naar wij ...nemen, een voorstel gedaan tot aankoop van de societeit Burgerlust. ...dien wij wel onderrigt zijn, wenschte hij dit gebouw met zijn kasteel ...bouwzate te verbinden. Het is echter te betwijfelen, of dit voorstel bij ...leden bijval zal vinden. (*Arnh. Ct.*)

* APELDOORN, 18 Junij. Z. D. H. de hertog van Saksen-Weimar ...heden ten 9 ure van het Loo naar Arnhem vertrokken. Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden is ten 12 ure derwaarts vertrokken; H. K. H. Prinses Frederik en Prinses Marie zullen ten 3 ure ...daar aankomen en alsdan met Z. K. H. de reis naar Soden vervolgen.

VARSSEVELD, 16 Junij. Gisteren avond omstreeks 11 uur, ontlastte ...boven dit dorp een vreeselijk onweder, hetwelk tot omstreeks twee ...duurde; het geratel van den donder en de bliksemstralen waren bijna ...van de lucht. De vrees voor ongelukken was niet ongegrond. Omstreeks 1 uur sloeg de bliksem in de boerenwoning, genaamd Kasselder, ...behoorende aan den baron van Nagell van Gartrop, welke in een oogenblik tot den grond toe afbrandde, zoodat de bewoners ter naauwernood ...leven redden. Een der knechts, welke nog eenig vee wilde redden ...zich deerlijk gebrand. Acht stuks hoornvee kwamen daarbij om. De bewoners hebben bijna al hun huisraad en kleeding verloren. Terzelfder ...werd een daglooner te Sillefold door den bliksem doodelijk getroffen, ...bij bezig was onder den schoorsteen licht te ontsteken.

* FRANEKER, 17 Junij. Als vervolg van hetgeen in het *Handelsblad* ...3 Junij jl. over het opgraven van geraamten bij den huize Miedum, ...der Tzum, gezegd is, kan gemeld worden, dat deze terp vroeger een ...kerkhof is geweest. Thans heeft men reeds een dertigtal geraamten ontdekt, waarvan sommigen nog in geheel ongeschonden toestand en één ...nauwelijks een halve Ned. el onder den beganen grond lag. Het verdient opmerking, dat slechts eenige spijkers, doch geen spoor van hout ...vonden zijn. Sommige lijken liggen zoo digt aan een, dat men van oordeelt, dat zij zonder kisten in de aarde zijn geborgen. Bekend is het, ...het oude klooster Medum aan Maria Magdalena gewijd, door den ...watervloed van 1289, zoodanig verarmd is, dat de kloosterzusters ...zaakt waren, tegen den regel harer orde, hun brood met handenarbeid te verdienen. Het werd daarom door den bisschop van Utrecht ...heven en de 53 kloosterlingen met de goederen over de kloosters van ...um en Lidlum verdeeld. Indien de gevonden menschelijke overblijfselen dus van dien tijd dagteekenen, zijn zij van hoogen ouderdom. De ...schiedenis meldt nog, dat Medum later diende tot buitenplaats voor de ...van Lidlum, en dat een dezer abten, Tetardus Schellinganus, een ...standerd van de partij der vetkoopers, daar in 1381 eene stins zocht ...bouwen, doch daarin door de Schieringers, waaronder vooral Sjaardema ...Franeker, verhinderd werd, die den abt overvielen en bij deze gelegenheid verscheidene monniken doodsloegen. De geregelde orde, waarin ...de geraamten aantreft, doet echter vermoeden, dat hier aan van tijd ...tijd geborgen lijken moet worden gedacht en dat deze dus de overblijfselen der vroegere kloosterlingen zijn.

GRONINGEN, 17 Junij. Naar men verneemt, is de rijks-ontvanger ...eene naburige gemeente voorloopig in zijne functien geschorst, ten ...volge van een, naar het schijnt, in zijne kas bevonden tekort.

ZWOLLE, 18 Junij. Tegen de inenting van het vee, als hulpmiddel ...voorkoming van de longziekte, bestaan bij de onderscheidene veehouders ...bezwaren. Ook in de gemeente Oldebroek bevonden er zich, die weigerden hun vee te laten inenten. Onder deze was een veehouder die, wegens ...dienstige bezwaren, niet te bewegen was de kunstbewerking op zijne ...runderen te laten toepassen, terwijl zijn buurman daarover andere ...achten had en zich de voorzorgs-maatregelen liet welgevallen. Men verneemt thans, dat op den stal van eerstbedoelden de longziekte zich heeft ...openbaard en verscheiden stuks vee daaraan zijn bezweken; het vee van ...laatste daarentegen bleef verschoond. Dit voorval schijnt te hebben ...gewerkt, dat thans de inenting van vee in genoemde gemeente meer ...vroeger wordt toegepast. (*Prov. Ov. Ct.*)

DEVENTER, 17 Junij. Bij eene op heden gehouden verpachting ...het grasgewas, der waarden en van andere graslanden, zijn de meeste ...len tegen *f* 12 a 14 de 1000 Ned. ℔ van de hand gezet.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, Woensdag 19 Junij.

OVERZIGT van NEDERLANDS in-, uit- en doorvoer van eenige der ...voornaamste handels-artikelen in de maand April 1861.

ARTIKELEN.	Maatst.	Invoer.	Uitvoer.	Doorvoer.
...eetbare	ponden	60,448	1,983,372	33,863
...rijen	waarde	491,096	657,141	579,891
...v. katoen, ongetw., ongev.	ponden	1,638,013	916,436	896,500
...getwijnd of geverwd	id.	266,132	286,115	230,942
...stilleerd, op fust	vaten	4,116	21,076	2,175
...nen, tarwe	lasten	3,653	1,239	209
" rogge	id.	2,240	455	99
" garst	id.	6,488	2,520	748
" boekweit	id.	2,392	4	—
" haver	id.	175	2,280	77
" meel	ponden	3,119,192	999,215	902,046
[illegible]	waarde	1,190,680	802,517	3,160
...werk	id.	453,868	373,885	316,866
[illegible]	id.	46,138	112,408	35,137
[illegible]	ponden	213,660	2,066,099	206,418
[illegible]	id.	4,632,045	4,104,582	—
...oen, ongesponnen	id.	3,394,563	4,326,655	4,957
...uf. v. zijde, kat., henn., vlas, enz.	waarde	3,214,813	3,065,900	1,381,770
" van wol, lakens, enz.	ponden	50,344	5,706	3,575
" v. wol, de 6 el 1 ℔ of meer	id.	36,473	19,944	11,632
" " " " " mind.	waarde	605,251	167,787	157,886
...van plat en rond zaad	vaten	5,834	9,165	5,774
[illegible]	ponden	3,343,724	906,334	16,823
...vee, stier, ossen, koeij. en vaarz.	stuks	941	7,393	268
" schapen	id.	1,123	4,031	457
...ker, ruwe	ponden	8,671,904	2,290,145	2,245,748
" geraffineerde	id.	13,602	4,967,668	4,922
...bak, in rollen of bladen	id.	1,331,691	1,007,212	405,081
" ruw	id.	161,443	361,122	—
...n op fust	vaten	15,661	9,371	9,364
...zaad (oliezaden)	lasten	1,549	616	87

ROTTERDAM, 18 Junij. Afloop der heden alhier gehouden HENNEP-...veiling.

Venetiaansche: 10 bondjes G a *f* 78 verk., 56 b. a *f* 78 opgeh.; 30 b. a *f* 67 verk.; 20 b. PC tot *f* 72 a 72¼ verk.; 75 b. SC a *f* 65 opgeh.; 16 b. S a *f* 56 opgeh.; 10 b. CC gehekeld tot *f* 82 a 82¾ verk. *Genteser:* 3 b. GC a *f* 77 verk.; 2 b. PCC a *f* 74 verk.; 1 b. SCC behandigd a *f* 67¾ verk.; 2 b. BPC besch. a *f* 65 verk.; 1 b. BCS besch. *f* 60 verk.

Ferrara: 2 b. GF a *f* 77 verk.; 2 b. PCF a *f* 74½ verk.; 1 b. BPF ...a *f* 65¼ verk.

Hongaarsche Spitz: 7 b. a *f* 71 verk.

Hongaarsche Ruwe: 103 b. tot *f* 50½ a 51¼ verk.

Gehekelde Venetiaansche: 4 b. GC a *f* 125 opgeh.; 3 b. BB a *f* 99¼; 3 b. BF a *f* 100 opgeh.; 2 b. G a *f* 102¼ verk.

Gehekelde Triëster: 11 b. CL en H 24/43 tot *f* 100¼ a 100¾ verk.; ...b. CL en H 44/48 a *f* 115 opgeh.; 3 b. CL en H 49/51 a *f* 120 opgeh.

Petersburger Rein: 750 Ned. ℔ a *f* 59 verk.; 7250 Ned. ℔ a *f* 62 opgeh. ...Merk SC na de veiling verkocht.

(*Reeds in ons vorig Nommer, doch niet volledig gemeld*).

ROTTERDAM, 18 Junij. Uit de eerste hand verkocht 18 v. Maryland ...bak, per Mississippi.

ROTTERDAM, 18 Junij. Op de heden alhier gehouden Veemarkt werden aangevoerd 642 Runderen, 266 vette en 25 magere Kalveren en gisteren en heden te zamen 140 Varkens en 560 Schapen. Er werd besteed ...Ned. ℔ voor Runderen 1ste kwal. 70, voor dito 2de kwal. 55, voor ...Kalveren 70 en voor Schapen 55 c. Het magere Vee was gewild. ...prijzen der Varkens liepen van 22 tot 26 c. per ½ Ned. ℔ bruto. Aan ...markt van heden waren de prijzen der Boter als volgt: Als 1ste kwal. ...46, 2de kwal. *f* 43, 3de kwal. *f* 40.

...ULENBORG, 18 Junij. N. ruwarige Tarwe *f* 12 tot 13.25; n. roode *f* 10.25 tot 12; n. Rogge *f* 7 tot 7.50; Haver *f* 4 tot 5; Aardappelen ...tot 5; Kippen-Eijeren *f* 2.90, Eenden dito *f* 2.80 de 104 stuks; ...er 80 tot 84 c. per N. ℔.

DEVENTER, 18 Junij. Heden waren de prijzen als volgt: Tarwe ...50 a 2.90, Rogge *f* 1.70 a 1.80, Boekweit *f* 1.80 a 1.90 per schepel; ...dappelen *f* 2.50 a 3 per mud; Eijeren *f* 2.50 de 100 stuks; Boter *f* 1 per ...Ned. ℔; Koehuiden 38 c., Pinkenhuiden 40 c. per N. ℔, nuchtere Kalfsvellen ...60 a 1.80; Paardenhuiden *f* 5 a 7 per stuk; Kippen 40 a 60 c.; Eenden 60 c.; Biggen *f* 12 a 16.

ANTWERPEN, 18 Junij. Heden werd de afdoening bekend van 250,000 ...Laguna *Campechehout*, zeilende per *Clara*, tot vasten prijs. — Van ...werd 4000 b. gespelde Neeransie per Quito, van Akijab afgedaan. — *Granen* met weinig kooplust, Amerik. Rogge van den zolder, werd verhandeld tot *f* 8⅝ ent.; voor inl. Tarwe besteedde men *f* 15 en eene partij ...zee Tarwe werd tot geheimen prijs afgedaan.

DANTZIG, 15 Junij. *Granen:* Voor Tarwe heerscht bij voortduring ...flaauwe stemming, bij partij was niet tan tot op nieuw verlaagde prijzen te verkoopen; bij het sluiten der markt van heden zijn 200 last gekocht, de besteedde prijzen zijn 30 fl. lager dan verleden week aan te nemen, en voor afwijkende kwaliteit is de prijsverlaging nog grooter; men heeft betaald voor 122, 123 ℔ 415 fl.; 131, 132 ℔ bonte 527½ fl.; 131 ℔ fijn bonte 535 en 134 ℔ fijn hoogb. ongeveer 625 fl.

LONDEN, 17 Junij. *Suiker* was heden met meer vraag tot gesouteneerde prijzen. Eene lading bestaande uit 360 k., 200 vaatjes en 200 z Bahia ex *Iceni* werd a 22.3 voor Gothenburg afgedaan, en eergisteren heeft men twee ladingen Havana voor eene vreemde haven verkocht, beide N°. 11½ a 24 sh. — In *Koffij* ging heden niets om. Het artikel is zeer stil. — *Rijst* zeer flaauw, eenige partijtjes Ballam bedongen 9 sh. 6 p. Eene lading nieuwe Bassein werd te Liverpool verkocht a 9.6. — *Cochenille* met meer affaire wegens de ongunstige berigten van de source; ca. 200 z. vonden koopers tot eene prijsverhooging van 1 a 2 p., Mexic. Zilver van 2.4 a 2.5 en Honduras van 2.6 a 2.7. — Schotsch *IJzer* 40.3. — *Lijnolie* 30 a 29.9. — *Talk* voortdurend zeer lusteloos, in loco 53.6.

LONDEN, 17 Junij. De aanvoeren van binnenl. Granen waren klein, doch van het buitenland werd vrij veel aangebragt. Engelsche Tarwe slap; puike ruim 1, mindere soorten 2 sh. lager, buitenl. insgelijks 1 a 2 sh. lager. Amerik. Meel 6 d. lager. Garst, Erwten en Boonen 1 sh. lager. Goede Haver onveranderd.

In de afgeloopene week waren de aanvoeren van Vee van het vasteland zeer groot. Heden ter markt was veel aangebragt en, het weder niet gunstig zijnde, waren Ossen 2 a 4 d. per stone lager te noteren. Schapen met grooteren aanvoer slap. Kalveren en Varkens insgelijks flaauw. Men noteert: Ossen 4.8 a 4.10, Schapen 4 a 5.2, Lammeren 6 a 6.4, Kalveren 4.3 a 5 en Varkens 4 a 5 sh.

(VERVOLG DER BERIGTEN ZIE BLADZ. 5.)

CORRESPONDENTIE.

Een vreedzaam bewoner van de Jodenbreestraat (Q 248) klaagt over de volgende onaangename ontmoetingen: Hij kwam in den verloopen nacht tusschen 12 en 1 ure aan zijne woning, en vond de straatdeur van binnen gesloten en de schel onbruikbaar gemaakt, zoodat hij zich geen toegang tot zijne aldaar, met eene dienstbode, achtergeblevene vierjonge kinderen kon verschaffen. Zich een stuk gereedschap van een naburigen timmerman bezorgd hebbende, poogde hij de deur of hare sluiting te forceren, doch werd daarin gestoord door twee nachtwachts, die verklaarden order te hebben van zekeren Heer (medeëigenaar in dat perceel en geïnteresseerd in eene aldaar gevestigde affaire) om na twaalf ure niemand in te laten komen en die mitsdien den buiten zijne woning geslotenen naar een policie-bureau bragten. Later van daar ontslagen, poogde de buitengeslotene tusschen 4 en 5 ure in den morgenstond, andermaal de deur met een beitel open te maken, doch werd daarin wederom belet door verscheidene nachtwachts, die hem boeijen aandeden en aldus smadelijk naar een policie-bureau voerden, alwaar hem zelfs het roepen van een kruijer, die een billet naar zijn advocaat zou kunnen brengen, geweigerd werd, en vanwaar hij een paar uur later, zonder voor eenen commissaris gesteld te zijn of zonder eenig proces-verbaal te hebben zien opmaken, weder op vrije voeten werd gelaten door een policie-agent, die hem aanzeide, dat als hij zich knap hield, hij nu zelf naar zijn raadsman mogt loopen.

De in voorschreven voege herhaaldelijk gearresteerde heeft eene aanklagt wegens de onaangename ervaring van dezen nacht bij den Ed.-Achtb. Heer officier van justitie ingediend, en men ziet met wezenlijke belangstelling er naar uit welk regt in ons land op zulke feiten bestaat.

ADVERTENTIEN.

WEGENS ZIEKELIJKE OMSTANDIGHEID TE KOOP,

eene **ZAAK IN BRANDSTOFFEN,** welke een Burgerlijk bestaan oplevert, met of zonder overneming der voorhanden zijnde **GOEDEREN,** en **VRIJEN OPSLAG AAN HET WATER.** Hierop reflecterende worden verzocht zich met Franco Brieven te Adresseren onder Lett. H. G., bij den Boekhandelaar H. W. HELMIG, Stilsteeg. (10827)

T E G E N P R I M O J U L IJ

vraagt men IN HUUR, voor een Klein Gezin, een **BOVENHUIS** of Klein **BENEDENHUIS**, voor den Huurprijs van pm. *f* 150, liefst aan den Buitenkant. Men vraagt ook een **LOOPMEISJE** van omstreeks 14 jaar. Adres Franco, onder Lett. Z. Z. Z., Bureau Handelsblad. (10836)

TE HUUR aan den Buitenkant bij de Slijpsteenen, door vertrek naar Buiten, eene **BOVENWONING**, voorzien van vele Gemakken. Te bevragen op de Slijpsteenen N°. 159. Huurprijs *f* 145. Het **HUIS** is dadelijk te aanvaarden. (10843)

Kamers te Huur.

Voor EEN of TWEE HEEREN, hunne Bezigheden buitenshuis hebbende, worden in de Spiegelstraat bij de Keizersgracht **EEN, TWEE** of **DRIE GEMEUBELEERDE KAMERS** TE HUUR AANGEBODEN, afzonderlijk of met elkander. Ook is men genegen omtrent het **DINER** in nader overleg te treden. Adres Lett. Z. W. Franco Brieven Bureau Handelsblad. (10803)

In de Plantage of in den Omtrek der Leidsche Poort wordt bij fatsoenlijke Lieden gelegenheid gezocht, om eenige Uren daags van den **TUIN** te kunnen profiteren. Hierop Reflecterende adressere men zich franco met opgave van Stand en Prijs onder Lett. S. bij den Boek- en Plaathandelaar C. M. VAN GOGH, Leidschestraat, JJ 370, alhier. (10898)

ZELDZAME AANBIEDING.

Door benoeming tot eene Vaste Betrekking, wordt ter OVERNAME aangeboden: Eene zeer winstgevende, gemakkelijk uit te voeren **HANDELSZAAK**, met aanwezigen Voorraad, Werktuigen, enz., geschikt voor meerdere uitbreiding, welke met een kapitaal van p. m. 15 m. kan gedreven worden, doch waartoe voor 's hands slechts p. m. 7 à 8 m. wordt vereischt. Te bevragen met Franco Brieven bij den Uitgever der *Steenwijker Courant,* den Heer H.J. GELDERMAN te Meppel. (10654)

STAND TE KOOP.

Een van ouds bekende **SCHAFTKELDER,** die een Burger Bestaan oplevert, gelegen op eene der meest bezocht wordende Markten, waarvan de KELDER, mits zonder Kinderen, voor een matigen prijs te Huur is. Adres Botermarkt bij de Utrechtschestraat, onder Letter Y. 289. (10875)

WEGENS VERTIMMERING

zullen gedurende slechts korten tijd eene aanzienlijke partij **LINNENS, TAFEL-, SERVET-** en **WITTE GOEDEREN**, alsmede eene groote sortering ANDERE MANUFACTUREN tot zeer lage prijzen **WORDEN OPGERUIMD.**

AMSTERDAM, 17 Junij 1861. **BRUNING & MÜHREN,**
(10671) Nieuwendijk, H 204, 205.

Een **JONG MENSCH,** Duitscher van geboorte, en reeds sedert eenige jaren in Duitschland in eene HANDELSZAAK werkzaam zijnde, zag zich gaarne geplaatst op een **KANTOOR** ter dezer Stede. Reflecterenden gelieven zich franco te adresseren, onder Lett. V., bij de Boekhandelaars M. SCHOONEVELD & ZOON, Beurssteeg, E 188. (10812)

Een **JONG MENSCH**, sedert Zes Jaren in het Vak van KOLONIALE WAREN werkzaam geweest, zag zich gaarne wederom op een KANTOOR geplaatst. Brieven Franco, onder Lett. H. Z., Bureau Handelsblad. (10780)

NAAR OOST- EN WEST-INDIEN

wenscht zoo spoedig mogelijk te **VERTREKKEN** een Fatsoenlijk JONG MENSCH, onverschillig in welke Betrekking. Adres met Franco Brieven, onder N°. 141, Bureau Handelsblad. (10808)

Men VRAAGT om tegen 1 September (of eerder) in betrekking te treden te Utrecht bij eenen Weduwnaar met Twee Kinderen, eene Fatsoenlijke Zwitsersche of Fransche **JUFVROUW** van den dienstbaren Stand, P. G., 25 a 40 jaren oud, Goed en Aangenaam van humeur, goed kunnende Strijken en met de Wasch omgaan en in staat om het Bestuur eener fatsoenlijke en stille **HUISHOUDING** op zich te kunnen nemen. Loon *f* 100 's jaars en goede behandeling. Adres franco, onder Lett. A. en B. ter Drukkerij van J. B. H. VAN LAY, Monnickenstraat te Amsterdam. (10880)

MEN VERLANGT tegen 1°. Augustus, aan een **INSTITUUT** bij Amsterdam, een **HULP-ONDERWIJZER**, P. G., bij voorkeur met Acte in het Fransch en Engelsch. Bij veel vrijen tijd, indien dit verlangd wordt, en gelegenheid om zich in de Wiskunde te bekwamen, bedraagt het Salaris naar bekwaam- en geschiktheid en den tijd waarin men werkzaam is, boven de gewone verpleging, aanvankelijk *f* 100 à 200 's jaars. Aanbiedingen in te zenden, onder franco Brieven geteekend B, bij den Boekhandelaar J. D. SYBRANDI, te Amsterdam. (10868)

Een **ONGEHUWD PERSOON**, de Prot. Godsd. belijdende, geruimen tijd in het Vak van KRUIDENIERSWAREN werkzaam, zag zich gaarne geplaatst bij een Bejaard Patroon of Weduwe, waar gelegenheid bestaat na verloop van eenigen tijd, als **DEELGENOOT** op te treden of de ZAAK geheel over te nemen. Adres Franco onder Lett. C. S., bij de Boekhandelaars M. SCHOONEVELD EN ZOON, te Amsterdam. (10850)

Tegen primo Augustus a. s. verlangt men in een Burger-Huisgezin, ter Verzorging van 4 KINDEREN, een Fatsoenlijk **KINDERMEISJE** van de P. G., voorzien van voldoende Getuigschriften. Reflecterenden gelieven zich met Franco Brieven te adresseren onder Lett. G. bij den Boekhandelaar G. C. VAN DELDEN, Singel over de Driekoningstraat, G. 363. (10809)

Een **JONGMAN** van goeden Huize en middelbaren leeftijd, tien jaren het beheer over eene Fabriek gevoerd en daarvoor gereisd hebbende, wenscht weder geplaatst te worden als **REIZIGER** of **CHEF** van een Magazijn of Fabriek. Adres onder Lett. P. P., franco aan den Kantoor-Boekhandel BLIKMAN & SARTORIUS, te Amsterdam. (10887)

Als **BOEKHOUDER** en **CORRESPONDENT**, hoofdzakelijk voor het Duitsch, wordt gevraagd, **IEMAND**, van middelbaren leeftijd en P. G. Alleen diegenen, welke het liefst over de voormiddagen kunnen beschikken en van vroegere en tegenwoordige Betrekkingen opgaaf doen, kunnen zich met Franco Brieven, onder Lett. B. C., vervoegen bij de Boekverkoopers B. KRAMER & ZOON, op het Rokin E N°. 157, bij de Gaperssteeg. (10822)

I e m a n d,

met het Technische eener FABRIEKZAAK van Dagelijksche behoefte bekend, zoekt een **DEELGENOOT** of **COMMANDITAIR**, die genoegzame Fondsen zoude kunnen bijbrengen, ten einde eene eenig zijnde FABRIEKZAAK in eene der voornaamste Steden van Z. H. te kunnen overnemen. Adres franco onder Lett. Z. bij C. L. BRINKMAN, Boekhandel Hartenstraat bij de Keizersgracht LL 193. (10788)

Men verlangt in het vak van MANUFACTUREN als **VOLONTAIR:** Een **ACTIEF JONG MENSCH**, niet beneden de 16 Jaren, goed kunnende Schrijven en Rekenen en zoo mogelijk de Fransche Taal magtig. Hierop reflecterende adressere men zich onder de Lett. Q. Q. bij J. J. ARND & ZONEN, bij het Postkantoor, G 124; alwaar een bekwame **STEENDRUKKER** geplaatst kan worden. (10847)

SOLIDE GELDBELEGGING

VOORDEELIG BESTAAN.

In eene sinds Jaren Gerenomeerde en ruim renderende steeds in bloei toenemende ZAAK, wordt uitsluitend ter verdere Uitbreiding gevraagd, een **COMMANDITAIRE** of Medewerkend **VENNOOT**, die successivelijk *f* 8 a 10,000 of meerdere kan fourneren; voor de Gestorte Gelden ontvangt men Soliden Waarborg. Reflecterende gelieven zich met eigenhandig geteekende brieven franco onder Lett. V. H. te adresseren bij GEBRs. KOSTER, Leliegracht RR 73 Amsterdam. (10846)

STAD ANTWERPEN.

KONINKLIJK ATHENAEUM EN KOOPHANDELS INSTITUUT.

JONGELINGEN, welke tot een dezer Instituten zoeken aanvaard of voorbereid te worden, kunnen zich plaatsen ten Kostschole van den Heer Professor VAN HOLLEBEKE, aan wie men zich wende om Programma, Prospectus, enz te bekomen. (8807)

Eene **JUFVROUW**, van de P. G. oud 30 jaren, zag zich door sterfgeval gaarne geplaatst als **HUISHOUDSTER,** of tot Adsistentie in eene Huishouding. Is gedurende ruim 5 jaren in eerstgenoemde betrekking reeds werkzaam geweest, waarvan de Getuigenissen kunnen worden geproduceerd. Adres Franco, onder Lett. M. E., bij de Kantoorboekhandelaren M. WESTERMAN en ZOON, Kalverstraat, E 50, te Amsterdam. (10897)

In AMSTERDAM, UTRECHT of in de onmiddellijke nabijheid van den Spoorweg verlangt men voor eene **BEJAARDE DAME,** die gedurige Oppassing vereischt, INWONING, HUISELIJK VERKEER en geheele Verzorging. Hoofden van Huisgezinnen hiertoe gelegenheid aanbiedende gelieven zich schriftelijk franco te adresseren onder het Opschrift UTRECHT, bij de Boekverkoopers GEBROEDERS KRAAY, Buitenkant, U 83, te Amsterdam. (10824)

IEMAND, P. G., oud 35 Jaar, geen Sterke Drank gebruikende, zag zich gaarne geplaatst als **OPPASSER, KANTOORLOOPER** of **PAKHUISKNECHT**, zijnde van de Beste Getuigschriften voorzien. Iemand hierop reflecterende, wordt vriendelijk verzocht zich Franco te adresseren onder Lett. H. G. B. bij den Boekhandelaar W. WILLEMS, Vijzelstraat bij de Heerengracht. (10849)

Een **GEHUWD TUINMAN**, in de Omstreken van HAARLEM, ervaren in het Brocijen, Snoeijen, Kweeken van Bloemen en in al hetgeen wat verder tot zijn Vak behoort, alsmede bekend met de Boerderij en Melkerij, door Sterfgeval buiten dienst gerakende, wenschte gaarne in opgenoemde Betrekking met 1°. Augustus of 1°. November e. k. geplaatst te worden, kunnende de beste getuigenissen van goed gedrag en bekwaamheid overleggen. Adres onder Letter S. bij den Heer A. KNOOP, Klein Heiligland te Haarlem. Brieven franco. (10805)

A P O T H E E K.

J. RISSELADA, Apotheker te SNEEK, verlangt als **BEDIENDE** een fatsoenlijk JONGELING, P. G., het Recepteren kundig. (10614)

HUUR en VERHUUR en COMMISSIEN KANTOOR Rozeboomsteeg nabij het Spui, en de munt E 347 en 348 Amsterdam Bestuurderen gaan gestadig voort; als van ouds bekend met het doel der Zedelijke Verbetering den Dienstbaren Stand, in het bij zonder en in het algemeen voor het beschaafde publiek voor wien onmisbaar, worde geacht, eene, inrigting, als deze, zoo een reeks van Jaren, in bloeij toenemende Zaak heeft bestaan, waaraan dit jaar uitbreiding is, verleend - noch moeyten noch kosten worden gespaard, om eenmaal het. gewenschte Doel voor het beschaafde publiek in volkomenheid te mogen zien blijken dragen.

Thans gevraagd op Fraaije Dorpen. Kost inwoning. met gezellig Verkeer Voor 3 bejaarde Heeren. en Voor 5 bejaarde Dames, op 10 Julij — en 1 Augustus E. k. te kunnen worden aanvaard opgaaf prijs. per maand ligging Franco en duidelijke Aanbieding 7 gegoede Stillevende Dames, van 35—55 jaar. P. G. die Wenschen Werkzaam, zoo in Voorname Huizen. als hoofdbestuurderessen of ook wel Voor gezelschap bij bejaarde Dames, en op Reis mede naar Vreemde oorden Zonder Salaris. daar en boven niet ongenegen toelagen te Verleenen 10. geoefende Winkel Jufvrouwen, Voor goede plaatsing op 1 August beschikbaar 6 Kelners en 6. bekwame Huisknechts in dienst Werkzaam bij de eerste Familien en in Hotels. Verlangen op 1 November, herplaatsing 4 Koks 6 Billard. en 12. Kofijhuisknechts. dagelijks. Verkrijgbaar geen ander dan Van pronte getuigen Voorzien. Worden bezorgd — let wel op franco brieven die alleen worden aangenomen — Siculaires Zijn bij de meest. geachte, stad en landgenooten bezorgd, overigens Voor belanghebbende Kosteloos; op Franco aanvraag Verkrijgbaar bij Bestuurderen **A. J. ONSTEE & ZOON & COMP** Rozeboomsteeg.

Aan het Administratie en Effecten Kantoor van **A. J. ONSTEE & ZOON.** Op den Oude Zijds Voorburgwal A 220 zijn ter in zage eene massa vervallen beschikbaar gestelde nalatingschappen Erflatingen, zoo hier als uit den vreemde landen Geld van 10—100 mille voor goede Hypotheek a 4½ pc. Disponibel compagnons. met 10—20——40 Mille fondsen. verkrijgbaar. Adres in persoon met deugdelyk en duidelyke bewijzen ten deze Bureau.

NB. nog Gevraagd bij bovenstaande Administratie Kantoren Zes geoefende Kantoorklerken, boven 30 Jaar oud Fransche. en Duitsche taal machtig. Voor of op 1 Aug. E. k. in betrekking te treden Voor binnen en buiten de hoofdstad — en twee taalkundige Gehuwde Mannen Zonder Kinderen Vinden. plaatsing tegen Ruim Salaris, bewijzen van Soliditeit en onberispelijk gedrag in persoon of door franco brief. ieder morgen Van 8 tot 1 uur op den Oude Zijds Voorburgwal over het Stadhuis A, N°. 220 doch op Zondag geen toegang. (10495)

CHARADES IN CARICATUUR-PRENTJES,

MET DE DAARBIJ BEHOORENDE

DEVIEZEN IN BEELDSPRAAK,

op Rijm,

DOOR **J. SCHENKMAN** EN **J. W. A. HILVERDINK.**

Vier Bladen, gedrukt in vier kleuren. Op ieder Blad 40 à 50 Stuks. Zij kosten 20 Cts. per Blad. Voor Banketbakkers per Boek 75 Cts.

WIE EENE VROLIJKE PARTIJ WIL GEVEN, WAAR VEEL GELAGCHEN WORDT, VERGETE VOORAL NIET DIT ARTIKEL TE DOEN RONDDIENEN.

Ingevouwen bij PISTACHES, KOZAKKEN of ULEVELLEN is het te bekomen bij alle Banketbakkers, die er de Nieuwigheden op nahouden, even als de
ULEVELLEN met de BLAAUWE DEVIEZEN van J. SCHENKMAN. De Prijs der Deviezen is per Blad 10 Cts., per Boek 40 Cts.

De **CHARADES** en de **ULEVELLEN-DEVIEZEN** worden uitgegeven te Amsterdam bij G. THEOD. BOM, Kalverstraat, E 10. Brieven en Gelden franco. (10863)

BOEKDRUKKERIJ.

Ten behoeve van een bekwamen **MEESTERKNECHT**, Vader van een talrijk Gezin, wordt eene **BETREKKING** gevraagd door zijn tegenwoordigen Patroon. Brieven Franco onder Lett. C. Z., aan het Bureau Handelsblad. (10894)

Bij P. N. VAN KAMPEN, te Amsterdam, ziet het licht:

D E W E T,

HOUDENDE EENE NIEUWE REGTERLIJKE INRIGTING.

MET AANTEEKENINGEN.

Meerendeels bijeenverzameld uit de officiele bescheiden en in verband beschouwd met de verschillende sedert 1848 voorgestelde Wetsontwerpen op eene Regterlijke Organisatie,

door Mr. J. W. Staats Evers,

Advocaat en Regter-Plaatsvervanger in de Arr.-Regtb. te Arnhem.

PRIJS *f* 2.40. (9982)

Bij C. L. BRINKMAN, te Amsterdam, ziet het licht:

GIJSBRECHT VAN AEMSTEL

EN DE

OPKOMST VAN AMSTERDAM,

DOOR **J. TER GOUW.**

178 Bladz. 12°. met keurig gelithogr. Omslag *f* 1.

Wie Amsterdam, oorsprong van de namen der Grachten, Eilanden, Pleinen, enz., dezer Stad, door JOHANNES AURELIUS, gelezen heeft, alsmede eene Wandeling in Amsterdam in het midden der 17de Eeuw, zal voorzeker ook dit Boekje met belangstelling ter hand nemen en gewis niet minder voldaan zijn, wanneer hij met den inhoud heeft kennis gemaakt. (10095)

Bij H. C. A. CAMPAGNE, te Tiel, is uitgegeven:

HANDBOEK

VOOR DE TOEPASSING DER NEDERLANDSCHE WET OP HET

REGT VAN SUCCESSIE EN VAN OVERGANG,

door **W. DE GELDER**, Oud-Inspecteur der Registratie. Prijs *f* 3.75.

Dit Handboek van den bekwamen Schrijver bevat niet alleen een volledigen commentaar op de Wet, maar tevens een groot aantal FORMULIEREN VAN MEMORIEN VAN AANGIFTE. Het is dus voor practisch gebruik uitermate geschikt en voor Notarissen, Regtsgeleerden, Zaakwaarnemers, Grondbezitters, enz., onmisbaar. (10730)

LOGEMENT KROMHOUT TE BRUMMEN.

De Ondergeteekende zijn Logement **VERGROOT** hebbende, beveelt zich in Uw-Ed. Gunst en Recommandatie en belooft eene allezins Nette en Prompte **BEDIENING.** **A. LEUSVELD.** (10878)

B A D E N - B A D E N.

Hôtel *de Hollande*,

gelegen aan de Nieuwe Promenade, naast de Courzaal.

DE ONDERGETEEKENDE beveelt zijn in Holland zeer bekend Hôtel met 100 Kamers en Zalen in de gunst van het Reizend Publiek aan. Goede Bediening, billijke prijzen, TABLE D'HÔTE ten 1 en 5 Ure. Er worden Hollandsche, Fransche en Engelsche NIEUWSBLADEN gehouden. (10834) **AUGUST RÖSSLER.**

WIESBADEN.

HOTEL DE FRANCE,

gelegen op de Schiller Platz, nabij de Courzaal en de nieuwe Promenade, beveelt zich den Familien en Reizigers aan door zijn aangenaam verblijf, voortreffelijke Keuken en matige Prijzen.

(8851) **J. HUBER,** Eigenaar.

Naar BUENOS-AYRES,

ligt te AMSTERDAM in Lading om ten spoedigste geëxpedieerd te worden, het Snelzeilend Gekoperd **SCHOONER-BRIKSCHIP** *JANNA ADRIANA* (3/3 Veritas) Kapt. P. FRANKEN, Adres bij de Cargadoors OOLGAARDT & BRUINIER. (10890)

VOOR PASSAGIERS NAAR MACASSAR DIRECT,

zal in het laatst dezer maand vertrekken: het Nederlandsche **CAMPAGNE BARKSCHIP** *TASMANIA*, Kapitein B. J. JONKER. Adres bij de Cargadoors GEBR. VAN ULPHEN. (10663)

IN ALLE BOEKWINKELS VERKRIJGBAAR: VOOR SLECHTS 10 CENTS.

PLATTE GROND VAN DE LOCALEN

INGERIGT VOOR DE

ALGEMEENE NATIONALE TENTOONSTELLING VAN NIJVERHEID, TE HAARLEM.

UITGAVE VAN **J. J. WEEVERINGH.** (10796)

Doorschynende Kristalzeep.

Deze zeep is zoo doorschynend als glas: ook volkomen zoo zuiver, en wordt door iederen kenner als de uitmuntendste en aangenaamste toiletzeep erkend. Zy is geheel vry van alle schadelyke vermenging; slechts uit de keurigste grondstoffen kan zy zoo zuiver bereid worden als ik dit doe, en de oplossing, welke dan nog moet plaats hebben om de doorschynendheid voort te brengen, neemt zelfs het laatste overblyfsel van onzuiverheid daaruit weg. Myne Kristalzeep waarborgt alzoo den kooper hare volkomene zuiverheid. — **Alleen de Kristalzeep heeft dit groote voorregt, geene andere!**

De onkundige kan aan eene zeep niet zien of zy goed of slecht is, al dan niet scherpe bytende bestanddeelen bevat, en er zyn veele zoogenaamde toiletzeepen, welke niets anders zyn dan geverwde — met geuren in den vyzel tezammengestampte gemeene waschzeep. Voor dames, als fyn van teint zynde, en voor het wasschen van kinderen, kan niet dringend genoeg worden aanbevolen uitsluitend myne Kristalzeep te gebruiken.

Voor Heeren is zy als scheerzeep evenzeer geschikt; zy geeft terstond een dik en langblyvend schuim, verzacht het haar, zelfs by het gebruik van koud water, belet het pynlik opspringen der baardhaartjes, en laat op het aangezicht niet het minste gevoel van branderigheid na. — Ten einde misleiding voor te komen, stempel ik ieder stuk met mynen naam. De Kristalzeep is verkrygbaar in de voornaamste Parfumerie-winkels.

Wilhelm Rieger, te Frankfort a. M.

By exportatie naar overzeesche landen geeft myne Kristalzeep goede rekening.

Agent voor Holland de Heer **H. J. Robbers,** te ROTTERDAM, Oppert, No 245.

(5387)

Voordeelige Prijzen.

MEUBELFABRIEK EN MAGAZIJN

van E. J. HILJÉ Jr.,

HEERENSTRAAT, SS 302, TE AMSTERDAM. (10841)

VOOR SOLIEDE GEGUARANDEERDE ARTIKELEN.

Prompte Bediening.

AMSTERDAM, Woensdag 19 Junij.

...t provinciaal geregtshof in Noord-Holland heeft op gisteren E. J. G., ... en D. A. B. schuldig verklaard, de 1ste aan diefstal als loonbe... ten nadeele zijns meesters en valschheid in een onderhandsch ge..., door het verzinnen van eene bevrijding en het namaken eener ...teekening; de 2de aan diefstal als loonbediende, ten nadeele zijns ...sters en medepligtigheid aan het des bewust gebruik maken van dat ...rhandsch geschrift, en zulks door het met weten helen en verbergen ... een deel der door dit misdrijf verkregene gelden, en de 3de het des ... gebruik maken van dat geschrift, waarin valschelijk eene bevrij... verzonnen en eene handteekening is nagemaakt en dienvolgens ver...eld de 1ste en 2de tot zes maanden en de 3de tot zes weken cellu... gevangenis en tot betaling de 1ste van twee, de 2de en 3de ieder ...ne geldboete, elk van *f* 50 met de kosten.

...B., schuldig verklaard aan valschheid in een onderhandsch geschrift ... het verzinnen van eene bevrijding en het namaken eener handteeke... en het des bewust gebruik maken van dat valsche stuk en veroordeeld ... maanden eenzame opsluiting en tot twee geldboeten elk van *f* 50 ... kosten.

...t berigt, in onderscheidene dagbladen dezer dagen opgenomen, als ... door den Minister van Binnenl. Zaken onlangs eene aanschrijving zijn ... aan de gemeente-besturen betreffende de inrigting der schoollocalen, ..., ventilatie, enz., is gebleken onjuist te zijn. Er bestaan dienaan... nog geene algemeene voorschriften. Voor de prov. Zuid-Holland ... 1860 door Gedeputeerde Staten zoodanig stuk in het leven geroepen, ...ouwens algemeen navolging verdient.

...ste STAATS-LOTERIJ. Prijzen van *f* 1000 en daarboven. 1ste Klasse ... Lijst: N°. 15540 *f* 2000; N°. 4365 *f* 1500; N°. 1380 en 6439 ieder *f* 1000.

'sGRAVENHAGE, 19 Junij. Heden is aan het ministerie van bin...landsche zaken voor eene daartoe benoemde commissie het examen voor ...telegrafie aangevangen.

Heden zijn de ministers van binnenlandsche zaken en van financien ...de residentie naar Dordrecht vertrokken, ten einde de aldaar te hou... ...tentoonstelling in oogenschouw te nemen.

De generaal Duycker is uit de residentie naar Harderwijk vertrok... ...en zal zich vervolgens naar Groningen en Drenthe begeven, tot het ...en van eene inspectie over de infanterie.

Heden is de uitslag bekend geworden der verkiezing van een lid van ...gemeenteraad, in plaats van wijlen den Heer J. G. A. Clant. Er ...n ingekomen 623 stembriefjes; van onwaarde 4; volstrekte meerder... 319. De Heer J. J. van Kerkwijk had 325 stemmen bekomen, baron ...an Wassenaar van Catwijk 202, Mr. François 45; en de andere stem... ...zijn uitgebragt op verschillende personen. Volgens opgemelden uit... tot lid van den gemeenteraad verkozen de Heer J. J. van Kerk...

In de heden gehouden zitting van den Hooge Raad is uitspraak ge... in de volgende zaken: 1°. L. van Lohe tegen een vonnis der regt... te Amsterdam; waarbij hij wegens het onbevoegd verkoopen van ...esmiddelen tot geldboete is veroordeeld. De raad heeft het vonnis ver...gd en den requirant ontslagen van alle regtsvervolging; 2°. F. van ...oenenwoud, door het Hof in Zuidholland tot gevangenisstraf veroor... wegens het plegen van mishandelingen. De raad heeft dit beroep ...worpen; 3°. F. Voogt, tegen een arrest van het Hof in Gelderland, ...arbij hij is schuldig verklaard aan: 1°. valschheid in geschriften van ...handel, door het namaken van handteekening; en 2°. bedelarij, onder ...voorgeven van krankheid, en te dier zake veroordeeld tot een confine... voor den tijd van vijf jaren, drie geldboeten elk van *f* 50 en in de ...n. Ook dit beroep is verworpen. Nog heeft de Raad verworpen het ...p van A. F. Dalstra, door het Hof in Friesland, wegens diefstal van ...koe, tot gevangenisstraf veroordeeld.

In dezelfde zitting heeft de adv.-gen. Römer conclusie genomen in ...bekende zaak van W. D. Ilcken, goud- en zilverkashouder te Delft, ...vonnis der regtbank te 'sHage, met bevestiging van een vonnis van ...kantonregter te Delft, tot geldboete veroordeeld, wegens het binnen ...tijd van drie dagen verkoopen van door hem gekochte gouden voor...pen, zonder daarvan aangifte te hebben gedaan, aan den commissaris ...policie. Adv.-gen. heeft geconcludeerd tot verwerping. Uitspraak ...Junij.

Ook heeft de advocaat-generaal Römer, zijne conclusie genomen, in ...zaak van E. M. Brinkmeijer, verlaten huisvrouw van H. Roelofs, ... het hof in Noord-Holland tot cellulaire gevangenisstraf van eene ...nd, veroordeeld, wegens feitelijk vergrijp tegen de zeden door haar ... te maken om de onzedelijkheid van een meisje beneden de ouder... van 21 jaren, te bevorderen en behulpzaam te zijn. De advocaat-...eraal heeft geconcludeerd tot verwerping. Uitspraak 26 Junij.

LEYDEN, 19 Junij. Heden zijn alhier tot doctoren in de genees...de bevorderd de Heeren A. W. Moelaart, geb. te Rotterdam, na ver...ging van een acad. proefschrift, bevattende tweetal ziektegevallen, waar...men door den schrijver, en W. E. H. van der Horn van den Bos, ... te Leyden, mede na verdediging van een acad. proefschrift, behel... verslag omtrent de Vrouwen-Kliniek.

...NKHUIZEN, 18 Junij. Onder begeleiding van het welluidende ...on hebben gisteren ons 7-tal haringbuizen de haven verlaten. Alle ...uigen zijn van thermometers en twee van zeekokers voorzien, tot het ... van meteorologische waarnemingen ter behoorlijker plaatse.

ARNHEM, 19 Junij. De minister van finantien heeft bepaald, dat ...urende deze zomer voor de te kamperen troepen in de legerplaats te ...lingen even als ten vorigen jare voor de particuliere en corresponden...ienst in het kamp een hulppostkantoor zal gevestigd zijn.

HARDERWIJK, 19 Junij. Reeds zijn van de onlangs door Z. M. ...nde 2de luitenants bij het leger in Nederlandsch Indie van de ver...llende legercorpsen, een aantal bij het koloniaal werfdepot alhier aan...men en na geïnstalleerd te zijn geworden, weder met verlof vertrok... tot tijd en wijle zij hunne bestemming naar Indie zullen volgen.

...EERKUNDIGE WAARNEMINGEN, 19 Junij, ten 8 u. voormiddag.

...AATSEN.	Barometer. Millimet.	WIND. Rigting.	WIND. Kracht	Temperat. Celsius	TOESTAND. LUCHT.	TOESTAND. ZEE.
...oningen.	+ 2.5	Z.W.	0	+15.2	—	—
...der....	+ 2.1	N.	0.1	+13.5	—	—
...tricht.	+ 1.3	N.N.W.	2	+20.2	—	—
...issingen.	+ 1.2	O.N.O.	1	+17.2	—	—
...tlepool.	— 1.5	Z.O.	—	—	schoon.	slecht water.
...mouth	+ 3.3	Z.O.	—	+18.3	〃	gewone zee.
...ymouth..	+ 2.0	Z.	mat.br.	+18.3	〃	slecht water.
...vre.....	— 1.1	N.N.W.	0	+14.9	mistig.	effen stil.
...est.....	+ 1.4	O.	0	+16.8	schoon.	〃
...rijs.....	— 1.0	W.	0	+19.4	bewolkt.	

...ootste verschil in Bar.-afw.: In Nederland 1.3, in het geheel 4.8 mm.

LAATSTE BERIGTEN.

WARSCHAU, Dingsdag 18 Junij.

...e dezer stede is het berigt in omloop, dat gisteren een koerier is aan...omen, die de onderteekende hervormingen overbrengt. Deze zullen voor ...Polen gunstig uitvallen. De afkondiging wordt spoedig tegemoet gezien.

WEENEN, Maandag 17 Junij.

...e Heer Dunlop, secretaris der Engelsche legatie alhier, die sedert ge...en tijd te Pesth is gevestigd geweest, heeft bedankt voor het gast..., hem door de magnaten aangeboden, dewijl hij duchtte daardoor in ...elijkheden te worden gewikkeld. Hij heeft Pesth met der woon ver... en zal zijn verblijf in het vervolg te dezer stede houden.

BERLIJN, Dingsdag 18 Junij.

...ogge: Junij 40¾, Julij/Aug. 41¼; *Olie:* Junij 11⅛, Julij/Aug. 11⅛.

HAMBURG, Dingsdag den 18den Junij. 3 pCt. Russen 59½; 3 pCt. ...nje 45⅝; 1¾ pCt. Dito 40⅜; Vereinsbank 100⅝, Noord-Duitsche ...o 87⅞. — Wissel: Londen 13.04¾; Amst. 35.95.

TURYN, Dingsdag 18 Junij.

...e *Unità Italiana* is gisteren in beslag genomen, wegens de opneming ...een artikel van Mazzini, getiteld „Paus en Godsdienst."

Sardinische 5 pCts. 74.15 a 74.25

MARSEILLE, Dingsdag 18 Junij.

...erigten uit Beyruth van 7 dezer melden, dat Fuad Pacha de Druzi... ...districten heeft bezocht en de bevolking tot rust aangemaand. De ...zen hebben slechts de daken van een dorp afgebroken.

SCHIEDAM, 19 Junij. Moutwijn *f* 12½; Genever *f* 18; Amsterd. ...ef *f* 19¼.

HAVRE, 17 Junij. In *Katoen* was de omzet heden vrij levendig, tot ... prijzen werden sedert Zaturdag 3366 b. omgezet.

HAMBURG, 18 Junij. *Granen:* Tarwe in loco met eenigen omzet tot ...uitgaande prijzen; op levering flaauw en zonder handel; Rogge in ... 1 a 2 rd. lager; op levering van Koningsbergen wordt 80 ℔ per ...en Julij tot 70 a 71 rd. vergeefs aangeboden.

ROTTERDAM, Woensdag 19 Junij. W. Sch. 2½ pCt. 63⅝; Dito 4 pCt. 98 15/16; Spanje 1¾ pCt. 42⅝; Port. 1856 46¼; Rusland 1855, 6e Serie 95½; Oost. Met. 47⅝; Dito 2½ pCt. 25⅛; Dito Nation. 55.

PER TELEGRAAF.

LONDEN, HEDEN, Woensdag 19 Junij.

Thee: Com. Cong. 11½ a 11¾. — *Koffij* en *Suiker* vast. — Schotsch *Gietijzer* 49/3 a 49/6. — *Raapolie* 38/. — *Patentolie* 41 a 41/6 met flaauwe markt. — *Granen* over het geheel stil.

LONDEN, HEDEN, Woensdag 19 Junij. Consols 90⅛; 3 pCt. Mexic. 22¾; 3 pCt. Venez. — a —; 1½ pCt. Dito —; 4¼ pCt. Gren. — a —; Dito Uitg. —; 1 pCt. Ecuador — a —; 1¾ pCt. Spanje 42⅝; 3 pCt. Dito —; Coup. Cert. — a —; Amort. 17¾; Grieken —; Illinois Spoorweg Aand. — a —; Dito Oblig. Constr. Bonds 7 pCt. —.

LIVERPOOL, HEDEN, Woensdag 19 Junij.

Katoen: Omzet 9000 b. tot onveranderde prijzen.

WEENEN, HEDEN, Woensdag 19 Junij.

In het Huis der Afgevaardigden heeft de minister van staat gezegd, dat hij door den Keizer gemagtigd is, om het wets-voorstel van den Landdag van Tyrol tegen de emancipatie van de Protestanten als niet ontvankelijk te verklaren.

WEENEN, HEDEN, Woensdag 18 Junij. 5 pCt. Met. 68.60; Nat. 80.60; Aand. 1854 fl 250 —.—; Dito 1860, fl. 500 —.—; Bank-Actien 783; Cred. Actien 178.70. — Wissel op Londen 137.50.

PESTH, HEDEN, Woensdag 19 Junij.

Gisteren heeft in de zitting der Magnatentafel de primaat van Hongarye de noodzakelijkheid betoogd van eene verzoening met den Keizer, en van eene herziening der wetten van 1848. Alle redenaars spreken voor het adres zoo als het door Deak is ontworpen.

BERLIJN, HEDEN, Woensdag 19 Junij. 5 pCt. Pruisen —; Metall. 50; Dito Nat. 58⅝; 5 pCt. Russ. 5de Serie —.—; Dito 6de Serie —.—; 3 pCt. Russen —.—; Cred.-Actien 65; 4 pCt. Poln. Sch. —. — Wissel: Amst. kort. —.—; Dito 2/m. —.—; Weenen 8/d. —; Petersb. 3/w. —; Weenen 3/m. —.—; Londen 3/m. —.

FRANKFORT, HEDEN, Woensdag 19 Junij. 5 pCt. Metall. 49; Dito Nationale 57; Bank-Actien 662; Crediet Actien 150¾; 3 pCt. Spanje 48; 1¾ pCt. Dito 42; Oost. Aandeelen 1858 100 fl. 99¾; Dito 1860 fl. 500 62⅛. — Wissel: Weenen k. z. 85; Dito Amst. —; Dito Amst. k. z. 99⅝.

PRAAG, HEDEN, Woensdag 19 Junij.

De Keizer heeft amnestie toegezegd aan alle veroordeelden wegens staatkundige misdrijven, mits zij om gratie verzoeken.

KEULEN, HEDEN, Woensdag 19 Junij.

Tarwe Junij 7⅓, Oct. 7 1/10; Rogge Nov. 5 1/12; Olie Junij 12 7/10; Nov. 13.

PARIJS, HEDEN Woensdag 19 Junij.

In de zitting van het wetgevend ligchaam was gisteren aan de orde het wetsontwerp op de drukpers. De Heer Jules Favre verlangt de opheffing van het administrative stelsel en de weder-invoering der wetten van 1819. De Heer Billault wederlegde den Heer Favre, waarna het wetsontwerp met algemeene stemmen is aangenomen.

De admiraal Chopart, die van Syrie is teruggekeerd, houdt zich te Toulon bezig met de zamenstelling van een nieuw eskader.

PARIJS, HEDEN, Wooensdag 19 Junij.

Olie: Loco 107, Junij/Aug. 107.50; Sept./Dec. 108 aangeboden.

PARIJS, HEDEN, Woensdag 19 Junij. Fransche 3 pCt. 67.80; Cred. Mob. 701; Fransch-Oostenr. Spoorweg 508; Russ. Spoorweg 415; Spanje 3 pCt. —; Dito 1¾ pCt. —; Credit Guillou 293. — Wissel: Petersb. 3/m. —; Londen 3/m. —; Dito 3/d. z. —; Amst. 3/m. —.

MADRID, Dingsdag 18 Junij.

De regering heeft verklaard, dat zij de striktste onzijdigheid in den oorlog tusschen de Staten van Noord-Amerika in acht zal nemen. Het bestuur der bank is er in geslaagd om alle finantiele bezwaren uit den weg te ruimen. Het Fransche oorlogschip la Foudre heeft de haven van Cadix verlaten.

MADRID, Dingsdag 18 Junij. 3 pCts. 50.60; 1¾ pCts. 43.90.

BRUSSEL, HEDEN, Woensdag 19 Junij. 5 pCt. Metall. 49⅝; Oostenr. Cred. Actien 333.

ANTWERPEN, HEDEN, Woensdag 19 Junij. 4½ pCt. Belgie 99½; Oostenr. Cred.-Actien 334; 5 pCt. Met. 49¾; 5 pCt. Nat. 57⅝; 3 pCt. Binnenl. Sp. 47⅜; 1¾ pCt. Dito 42⅛; Credit Guillou 295.

TEXEL, HEDEN, Woensdag 19 Junij.

Binnen: Prins Christiaan August, Gullichsen, Drammen. - Queen, Rutherfield, Sunderl. - Elisabeth, Forster, Newc.

BROUWERSHAVEN, HEDEN, Woensdag 19 Junij.

Uitgezeild: Pieter Schoenmaker, van Varelen, Bat.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, Woensdag 19 Junij.

Gisteren zijn alhier afgedaan 605 cranj. Java Suiker, binnen per Minister Thorbecke, zeem. N°. 14 tot *f* 34½ voetstoots van boord te ontvangen.

Uit de hand zijn heden verkocht 1500 st. Java Runderhuiden per Ortelius.

Bij inschrijving zijn heden verkocht 784 p. Java Tabak.

Ter Kaasmarkt van heden waren de prijzen als volgt: Goudsche geschept *f* 10 a 12.

De prijzen van het Vee, besteed ter markt van heden, waren als volgt: Kalveren 1ste kwal. *f* 30 a 50, 2de kwal. *f* 25 a 40, 3de kwal. *f* 20 a 30; Schapen *f* 20 a 24; Varkens 50 a 54 cents het Ned. ℔.

SCHIEDAM, 18 Junij. Rogge verkocht: 144/2 ℔ jar. Coursche *f* 214 ct., 146/2 ℔ jar. Archangel *f* 216 ct. Garst 128/2 ℔ Pernau *f* 200 6/w.

PURMEREND, 19 Junij. De prijs der Kaas was heden: Kleine *f* 23.50; middelbare *f* —.—. 50 N. ℔. Aangevoerd 271 stapels. Boter van 85 a 95 c. per Ned. ℔; Kippen-Eijeren *f* 2.10; Eenden dito *f* 2.20 per 100 stuks.

Ter veemarkt aangevoerd: 275 Runderen, 18 Paarden, 892 Schapen, 151 vette en 83 nuchtere Kalveren, 152 vette en 17 magere Varkens, benevens 308 Biggen. Over het algemeen was de handel voor al de ter markt aanwezige veesoorten stug te noemen en konden de vorige marktprijzen met moeite bedongen worden. Koeijen en Schapen stug, vette Kalveren 50 a 70 c. p. Ned. ℔, nuchtere dito van *f* 3 tot 13, vette varkens van 42 tot 48 c. p. Ned. ℔, magere dito van 12 tot 24 c. en Biggen van *f* 7 tot 8 per stuk.

GENUA, 15 Junij. *Koffij* over het algemeen gesouteneerd op vorige prijzen. Naar mooije Portorico was eenige vraag. — In *Suiker* bepaalde zich de omzet tot 960 k. blond Havana N°. 13½ a 35 fr. Geraffineerd ca. 1 pCt. lager; van Holl. Crushed werden 80,000 kil. afgedaan a 47 fr. — *Huiden* met eenige vraag, men besteedde voor gedr. Buenos-Ayres fr. 112 a fr. 112.50, gedr. Bahia 100 fr. en Odessa 109.50. — *Olijfolie* stil en wederom lager.

SMIRNA, 7 Junij. *Wol:* Het artikel is ferm prijshoudend; 3000 centenaars nieuwe scheer van Jerli werden betaald van p. 280 a 310 en 300 centenaars ongewassen van Konich bedongen p. 260. Onze voorraad bedraagt slechts 400 centenaars.

NEW-YORK, 5 Junij. *Katoen:* Het artikel is gedurende de gansche week stil geweest. De prijzen zijn onveranderd en ofschoon het moeijelijk is tot de notering koopers te vinden, betoonen daarentegen de houders ook weinig geneigdheid om te verkoopen. Middling Upland nominaal 14 c. — *Koffij* met eenige vraag voor cons. over het algemeen vast, terwijl voor de prima soorten Rio, die schaarsch zijn, ¼ c. hooger betaald werd. — *Meel* op nieuw 5 a 10 c. lager. — *Tarwe* met minder vraag; de houders van inferieure kwaliteiten hebben zich aan eene nieuwe prijsverlaging moeten onderwerpen om te kunnen realiseren. — *Huiden* stil, doch ordin. soorten tot vorige prijzen meer gevraagd. — *Terpentijnolie* zeer flaauw; de meeste houders vragen 70 c. of daarboven. — *Harst* mede iets lager. — *Rijst* meer begeerd; men heeft 1100 v. afgedaan van 5.50 a 6.50, de helft voor uitvoer. — *Vrachten* eenigzins lager. — *Wisselkoers* op Amsterdam 39½ a 39¾.

BALTIMORE, 4 Junij. *Tabak:* De stemming voor het artikel bleef gunstig sedert ons berigt van 27 Mei en de aanvoeren zijn belangrijk geweest, de inspectie der vorige week bedraagt 1938 v. Maryland; 342 v. Ohio en 94 v. Kentucky. Maryland was gevraagd voor Holland en Bremen en vooral ordinaire soort werd tot ¼ c. hoogere prijzen gekocht. Voor bruin bladdig zijn koopers voor Frankrijk, ten gevolge van den kleinen voorraad van Ohio. Goed middel en fijne Maryland is schaarsch gebleven. De verkoopen zullen omtrent 1500 v. bedragen tot onze noteringen. Ohio: De aanvoeren van deze soort zijn buitengewoon klein gebleven, hetwelk is toe te schrijven aan den oorlog en de bezetting van den Baltimore en Ohio spoorweg, door het militair der afgescheiden staten bij Harper's Ferry en de vernieling van vele bruggen langs dien weg. Men is dus genoodzaakt om de Tabak op andere weg door Pensylvanie te laten komen, welke verandering eenigen tijd neemt, voor dat alles wederom geregeld gaat. Latere berigten uit Ohio melden, dat de vorigjarige oogst buiten verwachting klein uitgevallen is en onlangs uit de Tabaks-districten van dien staat teruggekeerde, geloofwaardige personen schatten het hier te wachten kwantum op p. m. 8000 v.; en zeggen verder dat de boeren voor den nieuwen oogst niet alleen nog niet geplant hebben, maar zeer weinig te planten van voornemen zijn. Factors zijn zeer vast gestemd en vragen en bekomen ½ c. hooger prijzen. Kentucky met kleinen voorraad. Wij verwachten echter dat de aanvoer spoedig wederom geregeld zal worden en dat, ten gevolge van de blokkade van New-Orleans, grootere kwantiteiten op hier zullen komen. Houders zijn zeer vast en de laatste verkoopen van lugs en common leaf geven eene verhooging van ¼ tot ½ c. te kennen. Men noteert als volgt: Maryland, redelijk blank en blank doll. 10 tot 12, blankbruin doll. 8½ tot 9¾, helderbruin doll. 6 tot 8, lichtbruin doll. 4¾ tot 5¼, ord. en goed ord. doll. 3 tot 4, gemeen doll. 2 tot 2¾, [illegible] doll. ¼ tot 12½, Ohio geel doll. 9 tot 16, fijn kleurig doll. 8 tot 10, middel doll. 6 tot 7½, ord. doll. 4½ tot 5½, ord. groen en ord. bruin doll. 3 tot 4, Kentucky en Mason County, lugs en ord. blad doll. 4 tot 5½, dito rijp en middel blad doll. 6 tot 7, dito goed tot fijn en selected doll. 7½ tot 11, dito Spin doll. 8 tot 12½. Gezeild naar Bremen: Anna Delius met 802 v. Maryland en Ohio, 147 v. Kentucky, 45 v. Virginy; Elbina met 989 v. Maryland en Ohio en 75 v. Virginy. In lading naar Amsterdam: David Steward; naar Rotterdam: Scotia en Eduard; naar Bremen: Praesident Smidt, Stella, Maryland. Vrachten naar Holland 30 s. per vat; Bremen 25 s. Koersen flaauw, Amst. 60 d. z. 39⅛ c., Bremen d°. 75½ a 76 c.

BAHIA, 29 Mei. (per telegr.) *Suiker:* Bruin 2100 reis; Wit 2500 a 2800 reis per arroba. — *Koers* op Londen 26⅝ a 26½.

FERNAMBUC, 31 Mei. (per telegr.) *Suiker:* Wit 3500 a 4300 reis; Bruin 1200 reis. — *Koers* op Londen 25⅞.

Fondsen en Beursttijdingen.

LONDEN, Maandag 17 Junij. Bij de erkenning van Italie door Frankrijk had men eene gunstige stemming voor de Eng. fondsen verwacht, doch men zeide dat de berigten aangaande Turkije ongunstig waren en de prijs van Consols blijft als ll. Zaturdag. In buitenl. fondsen ging niet veel om. Turksche 4 pCt. waren ¼ pCt. lager en Mexic. ⅛ pCt. hooger.

Consols 3 pCt. cont. 89⅞ a 90 ex div.; Dito op 10 Julij 90¼ a ⅜; Buenos-Ayres 6 pCt. Uitg. 28¼; Chili 4½ pCt. 81 a ½; Mexico 3 pCt. 22⅝ a ¾; Portug. 1853 3 pCt. 47½; Russen 4½ pCt. 91⅞ a ½; Dito 1860 89 a ⅜; Dito 3 pCt. 1859 62; Sardinie 5 pCt. 78¾ a 79; Spanje 3 pCt. N. Uitg. 42⅞; Turken 6 pCt. 72 a ¼; Dito op 28 Junij 72⅝; Dito Nieuwe Leening 56¾ a ⅝; Dito 4 pCt. Geguar. 100¼ a ¾. Rhijn-Spoorweg £ 13⅝ a ⅞.

Scheepstijdingen.

Gepraaid, 25 Mei, op 36° N. Br. 39° W. L.: Nederwaard, Kwakkelsteyn, Akyab n. Rott. — 9 Junij, op 44° N. Br. 24° W. L.: Henr. Elisabeth Susanna, Meyboom, Java n. Rott.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 18 Junij; Provincie Overijssel, Gruppelaar, Dundee. - Alma, Randell, Sunderland. - Wubbina Frederika, Das, Dantzig. - Alida Giezen, Nieland. (Benevens de schepen per telegraaf gemeld.

VLIE, 17 Junij; Roelfina, de Groot, Riga. - Haabets Anker, Nielsen, id. - Geertruida, Visser, Christiania. - Johannes, de Boer, Frederikstad. - Geertruida, de Groot, Moss.

HELVOETSLUIS, 18 Junij; Bee, Ourn, Fisherow. - Margareth en Elise, Sampson, Bo'ness. - Mars, Turnbull, Newc. - Assidious, Nesbett, id. - Welcome, Clark, Hull. - Lucretia, Bracht, Riga. - Meinskina, Oldenburger, id. - Providentia, Bolwin, id. - Solo, Jansen, Port Kunda. - Johann Cornelius, Fradlandt, id.

BRIELLE, 18 Junij; Nora, S., Londen. - Therese, S., Grangemouth. - Ivanhoe, S., Leith.

BROUWERSHAVEN, 18 Junij; Isabella, Allen, Baltimore n. Rott. - Martin Luther, Sunderland n. id. - Scheveningen, v. d. Velden, Rott. n. Bat.

ZOLTKAMP, 15 Junij; Klaziena, de Jonge, Pillau. — 17 Junij; zeilkl.: Tweelingen, Schuur, Archangel.

VLISSINGEN, 17 Junij; Dolphijn, Holman, Kiel. — 18 Junij; Brandenburg, Gottschalk, Riga.

HAMBURG, 16 Junij; Anko, Bleeker, Amst. - de Hoop, Schuur, id. - Marie Sophie, Rasmussen, id. - Stoomvaart, S., id. - Gesina, Baumann, Workum. 17 Junij; Gerhardina, Ihnen, Zaandam. - Hoffnung, Poppelmeijer, Makkum.

OP DE ELVE, 17 Junij; Maasstroom, S., Rott - Frau Fenna, Dirks, Gron.

ALTONA, 17 Junij; Hoffnung, Schoon, Makkum.

TRAVEMUNDE, 15 Junij; Ida, de Wilde, Bordeaux. - Agatha Jacobina, Kramer, Brussel. - Agatha Ebelina, Hoekstra, id.

SWINEMUNDE, 15 Junij; Barend Bulsingh, de Vries, Cette. - Antje, Muller, Leer. - Elisabeth, Metus, Bremen.

BOLDERA, 12 Junij; Auguste, van Veen, Newcastle.

ELSENEUR, 14 Junij; Geppina, Oldenburger, Rostok n. Londen. - Jantje Doornbos, Addens, Wyburg n. Seville. — 15 Junij; Triton, de Jonge, Newc. n. Helsingborg. — 16 Junij; Svanen, Bertelsen, Riga n. Rott.

TONNINGEN, 11 Junij; Anna Tedora, Kuipers, Bremen n. Stettin. — 16 Junij; Roelfina, Prins, id. n. id. - Geertruida, Rasker, Leeuwarden n. Fredericia. - Frau Trientje, Evers, Kopenh. n. Nederl. - Martha, Siemers, Rostok n. Amst. Dolphyn, Holman, Kiel n. Antw. — 15 Junij; Triton, Dall, Antw. n. Rostock. - Rensina, Kramer, Stege n. Nederl. — 16 Junij; Otto, Giesper, id. n. id.

KOPENHAGEN, 14 Junij; Sjoukelina, Dirks, Amst. - Reinegina, Tonkens, Rott.

BREMERHAVEN, 16 Junij; Hermann Heinrich, Russman, Delfzijl. Cornelia Anna, Leeuw, Dantzig. - Christine, Meijn, Delfzijl.

LONDEN, 17 Junij; Annechina, Blouw, Groningen. - Geertruida Jacoba, Bontekoe, id. - Wiardina Alida, Top, id. - Catharina, Walerborg, id. - Visscherij, Fokkema, Worcum. - Vr. Dieuwke, Feenstra, id. - Colletis, S., Amst.

Bij DEAL, 15 Junij; Professor Kaiser, Lever, Rott. n. Napels. - Ellen Maria, ..., Baltimore n. Rott.

FALMOUTH, 15 Junij; J. W. A. Lorentzen, Henrichsen, Akyab n. Rotterdam. — 17 Junij; Laura Eisenbarth, Ibraila.

Bij het GOODWINSAND, 15 Junij; Wilhelmina, Dethmers, Rotterdam n. Macassar.

Bij WIGHT, 12 Junij; Isabella, Page, Baltimore n. Amst. — 15 Junij; Economie, Leicher, Rott. n. Brazilie.

St. MARY'S, 13 Junij; Bernard, Jongebloed, Minatitlau.

MILFORD, 15 Junij; Valiant, Morgan, Liverpool n. Rott., om een lek te stoppen.

LIVERPOOL, 15 Junij; Wilh. Drent, Kuen, Petersb. King'ock, Blowey, Harlingen.

SHIELDS, 15 Junij; Krimpen a/d Lek, Ouwehand, Rott. - Mary Hall, Mackay, id. - Cordelia, Bryant, Harl. — 16 Junij; Alma, Bowbyes, Zierikzee. - Malcolm, Petterson, Nieuwe Diep. - Zephir, Harvey, id. - 2 Brothers, Baines, id. - Martha, Topzand, Delfsh. - Zwilinge, Ahrens, Schiedam. - Hedvig Thilda, Olssen, id. - N. R. Gasfabriek, de Goede, Rott. - Gesina de Vries, Klooster, Londen.

SUNDERLAND, 15 Junij; Johanna, Udema, Fécamp.

NEW-YORK, 5 Junij; Golden Murray, Lee, Rott.

Bij BOUVRES, 16 Junij; Garibaldi, ..., Curaçao n. Amst.

PENZANCE, 15 Junij, Haren, Beer, Suriname n. Amsterdam.

LEITH, 16 Junij; Osborne, S., Rotterdam.

UITGEZEILD.

TEXEL, 18 Junij; Emma, Hofkamp, Londen. - Providenza, Mortalo, Newc. - Twenthe, S., Hull.

VLIE, 18 Junij; Johanna Catharina, v. Veen, Christiania. - Johanna, Hansen, Frederikstad. - Hillechina, Scherphuis, Avontuur.

BRIELLE, 18 Junij; Bruiser, S., Londen. - Batavier, S., id. - Moselle, S., id. - Anna, S., Bergen, via Hull.

VLISSINGEN, 14 Junij; Minister van Bosse, Boekhold, Triest. - Annachiena, van Sluis, Koningsb.

HAMBURG, 16 Junij; Jonge Barend, Prins, Termunterzijl. - Catharina, Koops, id.

WARNEMUNDE, 15 Junij; Jantina, de Boer, Leith.

BREMERHAVEN, 17 Junij; Drie Gebroeders, Veenhoven, Harburg.

LONDEN, 15 Junij; zeilkl.: Elisabeth Johanna, Lackrooy, Buenos-Ayres. - 17 Junij; Zwaantje Groenendaal, Rasker, Elseneur. - Anna Catharina, Kramer, id. - Vigilantia, Woldinga, id. - Meindina, Siemers, Amst.

FALMOUTH, 16 Junij; Elisabeth Ruardi, Wolthekker, Rio Grande n. Antw. - Niels Hertzberg, Ultena, Havana n. Amst. - Crescenzia, Albisini, id. n. id. - Breidablick, Smith, Odessa n. id. - George William, Droste, Akyab n. id.

LIVERPOOL, 15 Junij; zeilkl.: Jane & Elisabeth, Morris, Rott.

SHIELDS, 15 Junij; Phoebe, ..., Rott. - Lady Napier, ..., Nieuwe Diep.

SUNDERLAND, 15 Junij; Captain, Lamb, Amst. - Queen, Rutherford, id. - Margaretha, Meijer, Zwolle.

HARTLEPOOL, 15 Junij; Bordeaux, Nielsen, Rott.

BELFAST, 14 Junij; Elisabeth, Naatje, Petersb.

SHIELDS, 16 Junij; Phoebe, ..., Rott.

CADIX, 5 Junij; Bérénice, S., Amst.

BOSTON, 31 Mei; zeilkl.: Philomele, Ellens, Soerabaya. — 1 Junij; Advena, Coudrup, Helvoetsluis.

ANTWERPEN, 18 Junij; Geertje, Pomper, Koningsbergen.

Rivierberigten.

IN LADING LIGGENDE SCHEPEN.

N. Ikchert, Frankfort N°. 5, n. Biberich en Frankfort. J. H. Koenigsfeldt, Rubens, n. Mannheim en Ludwigshafen. - G. Koene, Niederrhein N°. 10, n. Dusseldorp en Duisburg. - P. v. IJwaarden, Stad Amsterdam, n. Maastricht, Luik en Aken. - H. B. Henke, Goede Gunst, n. Wesel. - H. J. Wilson, Cöln N°. 12, n. Keulen. - L. Lang, Concordia, n. Mannheim. - J. Andres, Maintz N°. 2, n. Maintz.

ARNHEM, 18 Junij. Rijnhoogte 1 el 9 p. 5 d., gev. 6 d.

KEULEN, 18 Junij. Rijnhoogte: 8 vt. 7 d. Keulsch (8 vt. 5 d. Rijnl.)

Carga-Lijsten.

AMSTERDAM.

LONDEN, Magnet, S.: 571 b. Wol, N. H. M.; 16 k. Koper, Surie en Lingeman; 15 k. Koper, Z. Kemper; 70 k. Blik, Gebr. van der Vliet; 20 k. Blik, van den Berg en C°.; 15 k. Thee, Otto Roelofs en Zn.; 34 cer. Koopm., E. E. Visser en Zoon; 11 f. Wijn, J. Hoele; 17 coll. Droog., van Enst en Dijk; 600 z. Lijnzaad, 17 z. Suiker, 218 k. Thee, 50 b. Piment, 33 v. Salpeter, 6 v. Amandelen, 10 b. Huiden, diverse Koopm., Order.

BREMEN, Grietje Wolters, Albers: 90 v. Tabak, 151 b. Rijst, Order.

N.B. De eergisteren opgegeven lading van Banjoewangie was niet die van de *Minister Pahud*, maar van de *Minister Thorbecke*, kapt. v. Duin.

ROTTERDAM.

MANZANILLA, Flor de Maria, de Garay: 80 v. Melassen, 189 f. Honig, 344 st. Cederhout, 2386 st. Verfhout, 312 st. Granadillahout, A. Ellerman.

SANTA CRUZ, Libra, van Os: 140 v. Melassen, 250 v. Honig, 100 stuks Cederhout, 307 st. Mahonyhout, 24½ ton Verfhout, A. Ellerman.

LIVERPOOL, Bittern, Toole: 220 ton Ruw Klipzout, J. Schaap H Zn., te Amsterdam.

KONINGSBERGEN, Najade, Sich: 4542 mud Rogge, 340 mud Erwten, Gebr. Kamsteeg te Gouda.

GALATZ, Hermann, Timmermann: 736 sch. Rogge, 500 st. Moscovische Matten, Order.

STETTIN, Georg, Pauls: 3185 sch. Rogge, 110 st. Moscov. Matten, Order.

Prijscourant der Effecten.

WOENSDAG 19 JUNIJ.			Laagste koers.	Hoogste koers.	Gebleven koers.
AMSTERDAM, Thesaurie	5	pCt.	100¾		
Nederl. Kanaal Noordzee	3	″			
Nederl. Bank	4	″			
NEDERLANDEN. Werk. Schuld	2½	″	63½	63 9/16	63½
Dito Dito	3	″	75½	75⅝	75⅝
Dito Dito	4	″	98 13/16	98⅞	
Oost-Ind. Leening	4	″			
Amortisatie Syndicaat	3½	″	92¼		
Handelmaatschappij op rescontre			134¾	135	134¾
Dito à contant	4½	″			
Dito Leening 1858	4	″			
Aand. Holl. Spoorweg					
Leening Idem	4½	″			
Rijn Dito	4½	″			
Dito 2de Leening	4½	″	100		
BELGIE. Cert. Adm. Belg. Bank	4½	″			
Dito bij Rothschild	2½	″			
FRANKRIJK. Certificaten	3	″			
SPANJE. Obligatien	1¾	″	42¼	42½	42⅜
Dito	3	″			
Dito Binnenlandsche	3	″	48		
Amortisable Schuld			17 3/16		
Bewijzen Coupons			5⅝	5 11/16	
PORTUGAL. Obligatien	3	″	46⅝		
Dito 1856/1859	3	″	46 5/16	46⅜	46 5/16
Dito Uitgestelde					
RUSLAND. Oblig. bij Hope & C°.	5	″	102½		
Dito Dito 1828/29	5	″	101⅛		
Certif. Dito 1831/33	5	″			
Dito Dito 1840	4	″			
Dito Origin. 2de, 3de, 4de Leen.	4	″	76	76¾	76
Dito Dito 5de ″	5	″			
Dito 5de Serie	5	″	83		
Dito 1855 6de Serie	5	″	95⅛	95¼	95¼
Dito Adm. te Hamburg	5	″			
Dito te Londen	5	″			
Dito Dito	4½	″	89¼		
Dito Dito bij Hope & C°. 1860	4½	″	89½		
Dito Dito	3	″	61⅜	61 7/16	61⅜
Inschrijvingen in Assignatien	6	″			
Certificaten van Dito	6	″			
Spoorweg-Aandeelen volgef.	5	″	194	195	194½
[illegible]	4½	″			
POLEN. Aandeelen 1835 fl. 500		f			
Obligatien	4	pCt.			
PRUISSEN. Obligatien	4½	″			
Dito 1859	5	″			
Aandeelen 1854	3½	″			
OOSTENRIJK. Oblig. bij Goll & C°.	5	″	53¼		
Dito Dito	4	″			
Dito Metalliek	5	″	47 5/16	47 13/16	47 13/16
Dito Dito	2½	″	25	25⅛	25⅛
Dito Rente Amst.	5	″	69⅝	69¾	69¾
Dito Nationale 1854	5	″	54 11/16	55 1/16	55 1/16
Weener Bank-Actien		f	660		
Dito Aand. fl. 250, 1839		″			
Dito Dito fl. 250 1854	4	pCt.	199½		
Dito Dito fl. 500, 1860	5	″	369		
Fr. Oost. Spw. Oblig. bij Hope	3	″	123		
BEIJEREN. Spoorweg-Aandeelen		f			

Braz. 1824 5 pCt. 97¾; Dito 1839 97⅛; Dito 1860 4½ pCt. 87; Ecuador 11 11/16; Grenada Uitgest. 5 9/16; Mexik. 20 15/16; Illinois Oblig. Constr. Bonds 7 pCt. 88; 4 pCt. Holl. Spoorweg 88⅛.

Koers van het Geld: Beleening 3, Prolongatie 2½, Disconto 3 pCt.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Effecten-Societeit,

BOON HARTSINCK, *President.* DE BEAUFORT, *2de Secretaris.*

In Holl. fondsen was heden weinig handel of variatie.

Van vreemde effecten waren Russ. 4 pCt. bij Stieglitz en Aand. Russ. Spoorw. zeer gedrukt.

Oostenr. waren gunstiger gestemd.

Van Spaansche waren 1¾ pCt. meer aangeboden.

De overige soorten verdienen geene bijzondere vermelding.

Nieuwe Weener Aandeelen 1858 *f* 101.

Laatste Prijzen ten 5 ure: Integralen 63½; Spanje 1¾ pCt. 42⅜; Binnenl. 3 pCt. 48; Metall. 5 pCt. 47 13/16; Dito Nation. 55⅛.

Granenmarkt.

Tarwe slap en zonder handel.

Van Rogge in loco alleen kleinigheden tot vorige prijzen gedaan; 1240 oude Pruiss. *f* 242, 117, 118, 119 ℔ Peterb. *f* 198, 201, 204; op levering lager verkocht in Junij *f* 189; in Oct. *f* 187; in Nov. *f* 188.

Koolzaad lager, Rostocker Rubs 61 ℒ, op 9 vat in Sept. en Oct. 69½ ℒ, Nov. 70 ℒ.

Lijnzaad zonder handel.

Raapolie dadelijk flaauw, op levering in den beginne lager afgegeven, vond tot de verlaagde prijzen meer kooplust; op 6/w. *f* 39¼; vlieg. *f* 38; Sept. *f* 38 a ½ a ¼; Oct. *f* 38½ a ¾; Nov. *f* 39 a ¼ a 39; Dec. *f* 39¼ a ½ a ¼; primo Mei 1862 *f* 40—40 a 39¾.

Lijnolie dadelijk en op levering prijshoudend; op 6/w. *f* 32½; vlieg. *f* 31¼; Sept., Oct. Nov. en Dec. *f* 31½.

Hennepolie op 6/w. *f* 39¼; vlieg. *f* 38.

Raapkoeken *f* 80 a 84; Lijnkoeken *f* 12 a 13½.

Tegen Maandag 24 dezer in publicke veiling aangeslagen twee partijtjes Italiaansche Citroenboonen en ca. ½ last Portugesche Bonte Boonen.

ADVERTENTIEN.

DOOR PLAATSGEBREK ZIJN WIJ GENOODZAAKT VELE ADVERTENTIËN TOT EEN VOLGEND NOMMER TE LATEN LIGGEN.

SCHOUWBURGEN, CONCERTEN, ENZ.

STADS SCHOUWBURG. Eerste Voorstelling van het Fransch Dramatisch Gezelschap van en onder medewerking van Mevr. ADELAIDE RISTORI. Donderdag 20 Junij: *Beatrix, of de Madonna der Kunst*, tooneelspel in 5 bedrijven, van Legouvé. Beatrix, Mw. Ristori. (8 [illegible]

Prijzen der Plaatsen: Balcon *f* 5, Loge *f* 4, Eerste Amphitheater *f* [illegible], Bak *f* 2, Tweede Amphitheater *f* 1.50, Eerste Gaanderij *f* 1, [illegible] Amphitheater en Tweede Gaanderij *f* 0.50.

Tot het bespreken van Plaatsen is het Bureau geopend elken werkdag van des morgens 10 tot des namiddags 3 ure.

De Brochure in is verkrijgbaar bij DE ERVEN H. VAN MUNSTER & ZOON, Warmoesgracht, LL 58, en des avonds aan den Schouwburg.

AMSTERDAM BIJ GEBR. DIEDERICHS. — GEDRUKT BIJ C. A. SPIN & ZOON.

STATEN-GENERAAL.

(BIJVOEGSEL VAN HET ALGEMEEN HANDELSBLAD van Donderdag 20 Junij 1861.)

MEMORIE VAN BEANTWOORDING, *betreffende het Ontwerp van Wet op de Nationale Militie.*

Aan dit stuk ontleenen wij het volgende:

§ 2. Wanneer bij de Memorie van Toelichting, zonder veel omhaal van woorden, slechts in korte trekken de noodzakelijkheid van de bij het wetsontwerp voorgedragen indeeling en wijze van dienen van de militie is aangewezen, dan is zulks geschied in het vertrouwen, dat bij de Vertegenwoordiging meer en meer de overtuiging zou veld winnen, dat aan eene andere dan de voorgestelde regeling niet wel te denken valt.

Wel verwachtte men dat er tegen het ontwerp nog bezwaren zouden worden geopperd, doch dat het, vooral met opzigt tot de zamenvoeging van de vaste landmagt en de nationale militie, en nopens het regelen van de sterkte, de inrigting en de wijze van dienen van de militie, voortdurend zoo ernstig bestreden zou worden, als blijkens het verslag door verscheidene leden is geschied, was moeijelijk vooruit te zien. Zulks mag dan ook inderdaad bevreemding wekken, daar het toch genoeg bekend is dat de inrigting, gelijk die thans bestaat en die bij het wets-ontwerp wordt bestendigd, uit den drang der omstandigheden zelve is geboren, terwijl bovendien de ondervinding van nagenoeg eene halve eeuw dáár is om te bewijzen, dat eene inrigting der militie, zoo als sommige leden die zouden verlangen, tot de onmogelijkheden behoort. De Grondwet eischt die ook niet, want had de grondwetgever dusdanige inrigting volstrekt gewild, dan had hij in 1848, met den sedert 30 jaren bestaanden toestand voor oogen, ongetwijfeld zich daaromtrent duidelijk verklaard. Nergens in de Grondwet wordt de afscheiding der militie van het staande leger uitdrukkelijk bevolen. Integendeel bestaat er veeleer grond, om aan te nemen, dat men bij de herziening der Grondwet ineensmelting op het oog heeft gehad. Immers, wat men ook omtrent de veranderde redactie van het betrokken artikel der Grondwet (180) moge aanvoeren, onmiskenbaar is het dat het weglaten van de in de vorige Grondwet gevonden woorden: „Behalve de vaste zee- en landmagt," toenadering tot zamenvoeging van beide deelen der gewapende magt aanduidt.

Maar hoezeer nu de Grondwet die zamenvoeging, door de omstandigheden onvermijdelijk geworden, veroorlooft, althans zeker niet verbiedt, zijn er dan soms nog andere redenen welke, des ondanks, zoodanige inrigting in het belang der militie zelve zouden behooren te verhinderen? Het tegendeel is waar. Wat toch is de taak der militie? Er kan wel geen verschil van gevoelen bestaan, dat zij (het 2de lid van art. 183 der Grondwet getuigt het) reeds in tijd van vrede, voor een gedeelte, bestemd is om militaire dienst te verrigten en voor de beveiliging van 's Rijks eigendommen te helpen waken, terwijl in oorlogstijd de geheele militie zelfs voor langer dan den gewonen tijd van vijf jaren tot 's lands verdediging wordt geroepen (art. 182). Die taak verrigt zij, in beide gevallen, gezamenlijk met de vaste zee- en landmagt.

Ten einde daartoe bruikbaar te worden, heeft zij oefening in den wapenhandel, opleiding, in één woord militaire opvoeding noodig. En nu meent men te mogen vragen, of het zoo verkeerd, of het af te keuren is, dat zij, in tijd van vrede, die opleiding ontvangt in de gelederen van het staande leger, waarvan zij een deel uitmaakt, gezamenlijk met hen aan wier zijde zij in oorlogstijd den vijand moet helpen keeren. Men gelooft het niet. Dat de Regering tot versterking van het vaste leger de toevlugt niet wenscht te nemen tot vreemde werving, hiervoor bestaat voldoende grond. De ondervinding toch van vroegere jaren, 1830 en later, heeft genoegzaam bewezen hoe weinig goede vruchten van zoodanige werving te wachten zijn. Het staande leger bestaat dus, op enkele uitzonderingen na, even als de militie, uit Nederlanders en ingezetenen. Niets behoeft dus te verhinderen, de militie met het staande leger in onmiddellijke aanraking te brengen. Verreweg het meerendeel zijn zonen van hetzelfde vaderland. Hunne gezamenlijke opleiding, hun gezamenlijk dienen in tijd van vrede zal dus, wel verre van nadeelig te zijn, integendeel den broederband versterken, die bij het te zamenwerken in oorlogstijd steeds heilrijke resultaten zal opleveren.

Indien het vorenstaande nog niet voldoende is om te bewijzen, dat de ineensmelting der militie met het staande leger, terwijl zij het belang der militie zelve volstrekt niet benadeelt, allezins gewenscht is, ten einde deze aan het doel harer instelling te doen beantwoorden, en dat die zamenvoeging voor 's lands verdediging van het hoogste belang is, dan moge hier nog het volgende gelden. Terwijl op den voorgrond wordt gesteld, dat bij de zamensmelting de regten der miliciens volkomen gehandhaafd zijn en hun geene zwaardere verpligtingen zijn opgelegd, dan bij eene afscheiding op hen zouden rusten, meent men met opzigt tot zoodanige afscheiding naar de bezwaren te moeten verwijzen, welke daartegen zijn geopperd bij de voorlaatste alinea van § 2 van het Voorloopig Verslag (bl. 5), waar men aldus leest: „Drijft men de afscheiding tot hare uiterste grenzen, aan de eene zijde zou een zeker aantal afzonderlijke bataillons van het staande leger, aan de andere eene zelfstandige militie onder eigene officieren en met afzonderlijke kaders moeten bestaan. Zonder overgroote kosten zou zulk eene verandering niet zijn in te voeren. Zij zou, wel verre van onze gewapende magt in beteren toestand te brengen, verzwakking harer weerbaarheid ten gevolge hebben. De steun, dien thans de twee hoofdbestanddeelen onzer landmagt aan elkander geven, zou, zonder genoegzame reden, weggenomen worden."

De aangehaalde woorden uit het verslag drukken volkomen het gevoelen der Regering nopens het besproken punt uit.

Wederafscheiding van de militie, welke thans in de formatie der verschillende wapens en corpsen is ingeweven, zou tot eene geheele omsmelting van het leger moeten leiden. Wel bestaat er altijd eene vaste krijgsmagt, eene massa soldaten, zamengebragt op de wijze, bij art. 178 der Grondwet bedoeld, welke eene kern vormt, waaruit èn de kaders, èn het koloniale leger worden aangevuld, doch de getalsterkte van de soldaten van het staande leger maakt het onmogelijk, om daaruit voor de onderscheidene wapens eene voldoende zelfstandige magt zamen te stellen.

De legerinrigting, zoo als die thans bestaat, levert voor onze weerbaarheid de meest gewenschte waarborgen op. Beide deelen onzer krijgsmagt bieden elkander wederkeerig de hand, het staande leger tot de militaire vorming van de militie, en deze weder tot verligting van de dienst van het andere. Dat de militie een bestanddeel van het leger uitmaakt, ook voor vredestoestand, wordt wel eens te veel uit het oog verloren. De militie moet niet maar enkel geoefend worden, maar zij kan, zoo als reeds boven is aangemerkt, na oefening, voor een deel althans, onder de wapenen worden gehouden, om met het staande leger in de dienst te voorzien. Hiervoor dan ook is de zamensmelting van de twee hoofdbestanddeelen onzer landmagt volstrekt noodzakelijk, en ten einde in het oog te doen vallen van hoe overwegend belang die vereeniging in oorlogstijd is — een toestand, waarop men steeds de aandacht gevestigd moet houden, — wordt hier eenvoudig de vraag gesteld, of niet van corpsen, waarbij miliciens, in den regel nog weinig geoefend, onder gediende manschappen zijn vermengd, meer goede diensten te verwachten zijn dan van afzonderlijke militiecorpsen, uitsluitend zamengesteld uit miliciens, die weinig of in het geheel niet geoefend zijn, of die, tijdens hun verlof, het geleerde gedeeltelijk hebben vergeten of aan de dienst ontwend zijn.

Men meent hiermede genoeg gezegd te hebben tot staving van de geuite meening, dat de vestiging van eene op zich zelve staande militie, reeds uit den aard der zaak zeer kostbaar, bovendien hoogst schadelijk voor de strijdvaardigheid van het leger zoude zijn, en thans niet meer mogelijk is.

Bij de vaste overtuiging van de Regering, dat strenge afscheiding van tweeërlei gewapende magt noch door de Grondwet gevorderd, noch praktisch bestaanbaar is, zou zij het betreuren dat, wierd in dit opzigt in het verlangen van het onmogelijke door de meerderheid gedeeld, de nadere wettelijke regeling van de militie, zoo zeer door de noodzakelijkheid geboden, en nimmer zoo ver gevorderd als thans, al weder een ijdel pogen zou zijn geweest.

§ 3. Dat de sterkte, die de Regering thans voor de militie wil aangenomen hebben, in het wezen der zaak overeenkomt met die bij het vorige wetsontwerp voorgesteld, kan tot bewijs strekken dat ten deze niet willekeurig is gehandeld. De Regering heeft daarbij de volstrekte behoefte voor 's lands verdediging geraadpleegd, en tevens getracht aan de bevolking geen te zwaren last op te leggen.

Bij de militiewet van 1817 moge van het denkbeeld zijn uitgegaan, dat de ligting van één man op de 500 zielen voldeed aan de behoefte, vrij spoedig bleek dat denkbeeld onjuist te zijn, omdat het gegrond was op de weldra te leur gestelde verwachting van voortdurend een voldoend aantal vrijwillig dienende soldaten te zullen bezitten, zoo inboorlingen als vreemdelingen. Doch van welk denkbeeld men ten dien aanzien oorspronkelijk moge zijn uitgegaan, het geldt hier eene *nieuwe* wetgeving op de militie, eene wetgeving die dient te beantwoorden aan de behoeften, niet van een lang verleden tijdperk, maar van den *tegenwoordigen* tijd en van het Koningrijk der Nederlanden *gelijk het thans bestaat.*

Bij de Memorie van Toelichting tot dit wetsontwerp is gezegd dat het permanente leger, de krijgsmagt waarover men des noodig dadelijk moet kunnen beschikken, eene sterkte dient te hebben, buiten de kaders, van 51,700 soldaten, waarbij op de militie gerekend is. Dat cijfer is geenszins uit de lucht gegrepen, maar integendeel gegrond op een naauwgezet onderzoek aangaande de oorlogstoestanden, waarin ons land zich zou kunnen bevinden, en de meest waarschijnlijke vijandelijke operatien, welke uit die verschillende toestanden zijn af te leiden; een onderzoek dat, wegens de eigenaardige gesteldheid van onzen bodem, gemakkelijker is en tot meer zekere uitkomsten leidt, dan voor de meeste landen van ons werelddeel het geval zou zijn.

In het Voorloopig Verslag is op het voorbeeld van Belgie gewezen, en op de ernstige gedachtenwisseling die daar, bij het vaststellen van de sterkte der landmagt, tusschen de volksvertegenwoordiging en de regering heeft plaats gehad; wanneer men intusschen de daaruit voortgevloeide leger-organisatie vergelijkt met die, welke hier te lande bestaat, dan moet ten minste al dadelijk de overtuiging geboren worden, dat voor de vereischte sterkte onzer landmagt bezwaarlijk een lager cijfer had kunnen worden gesteld. Wilde men dit met wiskunstige en dus boven alle tegenspraak verheven zekerheid bewezen hebben, men zou het onmogelijke eischen. Geene gedachtenwisseling, hoe ernstig ook, geene beraadslagingen van commissien of comité's, met hoeveel zorg ook zamengesteld, kunnen immer dat doel bereiken, want het is een vraagstuk van beschouwenden aard, waarvan de meest doordachte oplossing voortdurend aan verscheidenheid van inzigten blijft onderworpen en aan talrijke tegenwerpingen blootgesteld.

Dat ook vaststelling bij de wet van de meest gewigtige militaire onderwerpen een zeer aanzienlijk deel van het deskundig publiek even weinig overtuigd en de kritiek even krachtig kan laten als zij vóór die vaststelling waren, zou uit menig voorbeeld van elders kunnen blijken.

Mag derhalve in de juistheid der inzigten van het Comité van Defensie aangaande onze legersterkte geen vertrouwen worden gesteld, dan is het ook geoorloofd te twijfelen aan de juistheid van hetgeen men elders uit de beraadslagingen over dergelijk onderwerp heeft zien voortvloeijen; en omgekeerd, zijn dáár de behoeften van 's lands verdediging goed ingezien, dan is het niet duidelijk, waarom ook niet bij ons ten dien aanzien gezonde begrippen de overwegingen van het Comité van Defensie zouden hebben bestuurd.

Bij het antwoord op het Voorloopig Verslag van de Tweede Kamer der Staten-Generaal omtrent het Xde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1860, bladz. 2, 3 en 4, heeft de Regering nopens de levende strijdkrachten, die wij ter onzer verdediging behoeven, inlichtingen gegeven, waarnaar zij thans de vrijheid neemt te verwijzen. De daar opgegeven cijfers zijn het resultaat van een ernstig en naauwgezet onderzoek, waarbij men zich heeft afgevraagd, welke de meest waarschijnlijke oorlogstoestanden zijn, waarin wij ons zouden kunnen bevinden, en hoe tegen de daaruit volgende vijandelijke aanvallen, met de meest mogelijke besparing van strijdkrachten, van de eigenaardige geographische gesteldheid van ons land, eene krachtige verdediging in zoo vele opzigten bevorderende, kan worden partij getrokken.

In al de bijzonderheden van dat onderzoek te treden komt der Regering noch doeltreffend, noch raadzaam voor; doch wanneer men de tegenwoordige wijze van oorlogvoeren in aanmerking neemt, zoowel als de groote magt, waarover velen onzer naburen in korten tijd kunnen beschikken, dan wordt het duidelijk, dat een betrekkelijk zwakke Staat bij de berekening zijner strijdkrachten steeds van de onderstelling behoort uit te gaan van zich tegen een overmagtigen vijand te zullen moeten verdedigen, en dan is ook eene oppervlakkige beschouwing reeds voldoende om de overtuiging te vestigen, dat de eischen der Regering in dat opzigt zoo spaarzaam mogelijk zijn gesteld.

Om ons tegen een ernstigen aanval aan de landzijde met vrucht te kunnen verdedigen, is een leger te velde noodig ter sterkte, in ronde cijfers, van 42,000 man van alle wapenen. Rekenende op 12,000 man schutterij, bij de infanterie dier mobiele magt in reden van een tot twee ingedeeld, dan komt voor het permanente leger 30,000 man.

Naar gelang van het frontier, waarop wij worden aangevallen, zal voor de stelling van Groningen of voor die van Willemstad eene mobile brigade worden afgezonderd van 4000 man, waarvan 1000 door de schutterij te leveren; alzoo van het leger 3000 man. Voor het bezetten onzer linien, versterkte stellingen en vestingen is noodig eene magt van 39,000 man van alle wapenen, 22,000 uit de schutterij en 17,000 uit het leger, met inbegrip van nagenoeg de geheele vesting-artillerie.

Eindelijk dient men aan te nemen, dat zich bij de depôts der verschillende wapencorpsen eene ligting, 10,000 man, in eerste oefening zal bevinden.

Bij gelijktijdige bedreiging op de kusten, natuurlijk het ongunstigste geval, maar waarop wij noodwendig onze strijdkrachten dienen te berekenen, zullen van de schutterij 10 of 11,000 man meer moeten worden gemobiliseerd, om uit deze en de depôts der corpsen het mobile leger met eene divisie te kunnen versterken en twee brigades daarvan ter kustverdediging in de provincien Noord- en Zuidholland te stationeren.

Uit bovenstaande opgaven blijkt derhalve, dat het leger buiten de schutterij eene sterkte behoort te hebben van ongeveer 60,000 man, dat is, na aftrek der officieren, 57,900 onderofficieren en manschappen, of 51,700 soldaten, zoo vrijwilligers als miliciens.

Waren de eerstgenoemden volgens de formatie der corpsen voltallig, ten bedrage van 12,812 man, dan waren tot aanvulling dier corpsen 38,888 miliciens voldoende; doch daarop valt te minder te rekenen, naarmate meer manschappen naar Indie overteekenen, en wanneer men aanneemt, dat, in weerwil van dien voortdurenden overgang, het thans aanwezig getal vrijwilligers op dezelfde hoogte blijft, dan zal men nog altoos 44 à 45,000 miliciens behoeven om de corpsen op de vereischte sterkte te doen blijven, dat is weinig minder dan het getal waartoe men vijf ligtingen, oorspronkelijk van 10,000 man elk, bij het onder de wapenen roepen van alle te zamen, zal vinden ingesmolten.

Eene jaarlijksche ligting van één man van de 300 zielen is dan ook slechts even voldoende te achten om de legermagt, die wij ter onzer verdediging behoeven, voltallig te houden, en het heeft mitsdien bij de zamenstelling van het tegenwoordig wets-ontwerp een punt van ernstige overweging uitgemaakt, of niet de sterkte der militie op een hooger bedrag diende te worden bepaald; doch gedreven door de begeerte om aan de bevolking geen zwaarderen last op te leggen, dan dien waaraan zij sedert jaren gewoon is, heeft men gemeend de hoegrootheid der jaarlijksche ligting tot het volstrekt noodige te moeten beperken.

Gaarne geeft men hier overigens de verzekering, dat men steeds zal trachten zooveel maar eenigzins mogelijk onder het gesteld maximum te blijven, terwijl men voortdurend op middelen bedacht zal zijn om de vrijwillige werving zooveel doenlijk te bevorderen. En mogten deze middelen de gewenschte uitkomst opleveren, dan kan het niet anders, of eene vermeerdering van het aantal vrijwillige aangeworvenen moet, bij het vaststaan van het cijfer van het permanente leger, op de bepaling van het jaarlijksch militie-contingent van invloed zijn.

In de voorlaatste alinea der 3de paragraaph van het Voorloopig Verslag is nog een denkbeeld geopperd, dat allezins de aandacht heeft getrokken. Men staat daarbij namelijk het sustenue voor, dat de regeling van de sterkte der militie, zoo als die bij art 1 van het wets-ontwerp is bepaald, onvoldoende zou wezen, dat die sterkte bij eene afzonderlijke wet zou moeten worden vastgesteld, ja dat die telken jare bij speciale wet zou dienen te worden bepaald.

Hoe zeer de voorstanders zelven van dat beginsel omtrent het laatste punt in twijfel zijn, blijkt daaruit, dat zij er als uit eenen adem bijvoegen, dat die vaststelling van het cijfer der militie ook wel voor meerdere, bijv. drie of vijf jaren, zou kunnen geschieden. Het lijdt intusschen voor den onbevangen uitlegger der Grondwet geene tegenspraak, dat de Grondwet, voor het bepalen van het cijfer der militie noch eene periodieke, noch eene bijzondere wet vordert. Had de grondwetgever eene vaststelling van het cijfer der militie jaarlijks, of voor eenigen anderen bepaalden termijn gewild, hij zou ongetwijfeld niet hebben verzuimd dat uitdrukkelijk te vermelden. In het VIIIste hoofdstuk zelf, aan een groot gedeelte waarvan het wets-ontwerp uitvoering moet geven, wordt het onmiskenbaar bewijs aangetroffen, dat zoodanige regeling geenszins in de bedoeling der Grondwet ligt. In het 2de lid van art. 182, handelende over de verlenging van de dienstpligtigheid der militie in oorlogstijd, wordt gesproken van *eene* wet, *jaarlijks te vernieuwen.*

Hier dus wordt uitdrukkelijk gezegd, dat voor de aangelegenheid, daarbij bedoeld, *telken jare* eene wet vereischt wordt. Waar zulks niet het geval is, wordt alleen van *de* wet gesproken.

Maar wanneer dan ook al aan geene wet voor eenen *bepaalden termijn,* aan geene periodieke wet gedacht kan worden, behoort het cijfer der militie dan althans niet bij eene afzonderlijke wet te worden vastgesteld? Ook dat moet men met de Grondwet in de hand bepaaldelijk ontkennen. Wilde men uit art. 189 de stelling afleiden voor eene afzonderlijke wet, dan zou men b. v. tot art. 183 terugkeerende, voor de uitvoering van de bepaling in het 2de lid daarvan evenzeer eene afzonderlijke wet behoeven, en het onhoudbare van die stelling springt van zelf in het oog. Ware de bepaling van art. 189, voor zooveel de militie betreft, hooger, b. v. onmiddellijk onder art. 186 geplaatst, men gelooft niet dat het denkbeeld van eene afzonderlijke wet immer zou zijn opgekomen. Maar de lagere plaatsing der bepaling, de omstandigheid zelve dat die in een afzonderlijk artikel is vervat, kan het vooropgezette denkbeeld geenszins aannemelijk maken.

Bij het VIIIste hoofdstuk "Van de defensie" wordt *alles* wat de militie aangaat behandeld. Artt. 180—186 loopen over niets anders. Na bij art. 187 van de inkwartiering, het onderhoud van het krijgsvolk enz. en bij art. 188 van de schutterijen te hebben gesproken, wordt in art. 189, het slotartikel van het hoofdstuk, weder op de militie teruggekomen. "De sterkte en inrigting der militie — zoo staat er — wordt door de wet geregeld;" der militie, te weten van de militie, waarvan boven in het breede is gehandeld, de sterkte daarvan wordt geregeld, niet door *eene,* maar door *de* wet, door de wet namelijk, die aan de verschillende voorschriften der Grondwet nopens alles wat de militie betreft uitvoering geeft. In gezonden zin en bijaldien men der Grondwet geen geweld wil aandoen, mag, *kan* hier aan geene andere dan aan de algemeene wet op de militie gedacht worden.

Voorts mag hier niet onopgemerkt worden gelaten, dat het bedoeld art. 189 alleen van eene *regeling,* niet van eene bepaalde aanwijzing der sterkte van de militie spreekt, en zoodanige regeling nu is bij art. 1 van het ontwerp juist geschied door de bepaling van hetgeen jaarlijks voor de militie mag worden geligt.

Doch eens voor een oogenblik aannemende, dat de Grondwet de voorgeslagen jaarlijksche vaststelling van de sterkte der militie wel niet vordert, maar toelaat, dan nog zou men zich tegen zoodanige vaststelling ten stelligste moeten kanten, al ware het maar alleen omdat daardoor het bestaan van het permanente leger, op den voet als bepaald is, in de waagschaal en op losse schroeven zou worden gesteld.

Trouwens ook nog in andere opzigten zou men dusdanigen maatregel als hoogst bedenkelijk beschouwen.

Tot dusverre is de hoegrootheid van elke ligting geregeld naar den toestand van het leger op den 1sten Januarij van het jaar der ligting. Deze grondslag dient steeds gehandhaafd te blijven, opdat er tusschen de ligting en de gesteldheid van het leger op een zoo kort verwijderd tijdstip als mogelijk verband besta en men voor misrekening gevrijwaard blijve. Zoodra de jaarlijksche toestand van het leger bekend is, wordt aan het werk der ligting de hand geslagen, opdat, na de vaststelling daarvan, de werkzaamheden daartoe betrekkelijk zoo vroegtijdig in het jaar als doenlijk is aanvangen. En nu moet men maar alleen vragen, of, bijaldien jaarlijks de sterkte der militie en de hoegrootheid der ligting door de wetgeving moest worden bepaald, die regeling steeds tijdig genoeg tot stand gebragt zou zijn, dat de ligting geregeld en naar eisch zou kunnen afloopen.

§ 4. Wat de bedenking betreft bij § 4 van het verslag geopperd, dat bij het ontwerp de inrigting van de militie niet naar eisch zou zijn geregeld, moet men, na het betoogde in § 2 omtrent het onvermijdelijke van de zamenstelling der corpsen van het leger gezamenlijk uit miliciens en vrijwillig aangeworvenen, de meening blijven voorstaan, waarvan blijkens de Memorie van Toelichting is uitgegaan, en zich gedragen aan het oordeel van die leden, welke in dit wetsontwerp, met betrekking tot de *inrigting,* voldoening aan den eisch der Grondwet hebben aangetroffen, en aan dat in het Voorloopig Verslag uitgedrukt, dat de Grondwet aan het woord *inrigting* niet zulk eenen scherpen zin heeft willen toekennen als men daarin thans vinden wil.

Hoe het zamenstel der militie zijn zal; hoe de daarbij behoorende manschappen bij de verschillende corpsen zullen worden ingedeeld; hoe zij zullen dienen bij uitzondering van die van het staande leger; hunne bevoegdheid tot vervanging en wat dies meer zij, — het een en ander is bij het wets-ontwerp bepaald, niet geheel in den geest der wet van 1817, want daarvan werd immers reeds door de wet van 1818 afgeweken. Wat men in gezonden zin anders door inrigting zou willen verstaan dan een zamenstel van bepalingen als het tegenwoordig wets-ontwerp aanbiedt, is moeijelijk te bevatten, tenzij men daardoor het reeds sedert 1818 onhoudbaar bevonden stelsel van afscheiding der militie van het staande leger en het weder oprigten van afzonderlijke provinciale battaillons mogt bedoelen; eene inrigting aldus waartoe de Regering, naar hare gevestigde overtuiging, niet zou kunnen medewerken.

§ 5. Het mag geene verwondering baren, dat niet gelijktijdig het ontwerp eener nieuwe wet op de schutterijen is aangeboden. Indien de Regering zulks al op het oog had gehad en de noodzakelijkheid daarvan had ingezien, dan zou daardoor het indienen der militiewet nog verder vertraagd zijn geworden. Is afwisseling van Ministers reeds de hoofdoorzaak geweest, dat de indiening van het nieuwe ontwerp der militiewet tot het laatst des vorigen jaars achterwege is gebleven, het was van de nieuw opgetreden Ministers niet te vergen, dat zij de twee gewigtige onderwerpen, waarvan hier sprake is, gelijktijdig en dadelijk na de aanvaarding hunner betrekkingen in behandeling namen; althans was het niet wel mogelijk dat zij, gedurende den nog korten tijd van hun bestuur nopens beide de bedoelde aangelegenheden tot een gevestigd gevoelen geraakten. Zoo in eenig geval dan geldt hier het spreekwoord, waarop meermalen beroep is gedaan: qui trop embrasse, mal étreint.

Doch daargelaten de mogelijkheid van eene gelijktijdige behandeling, dan blijft hier altijd nog de vraag, of zulks werkelijk door de Grondwet geëischt wordt.

Van den kant der Regering kan volstrekt niet worden toegegeven, dat de Grondwet zou vorderen, of zelfs dat het noodzakelijk zou wezen, dat de wet op de schutterijen te gelijk met die op de militie worde ingediend.

Wat het eerste betreft, het is waar, dat art. 189 der Grondwet èn van de schutterijen èn van de militie spreekt: maar mag daaruit worden afgeleid, dat beide onderwerpen *te gelijk* moeten worden behandeld? Men zou op dien weg dan nog wel een stap verder kunnen gaan en beweren dat zulks bij *dezelfde* wet behoort te geschieden.

Neen, de redactie zelf van art. 189, waar staat: *der* militie, *der* schutterijen, bewijst het, het zijn twee geheel afzonderlijke onderwerpen, waar tusschen als deelen van 's lands weerbaarheid wel onmiddelijk verband bestaat, doch welk verband toch geenszins zoo naauw, zoo zamenvattend is, dat eene gelijktijdige behandeling eene volstrekte vereischte zou wezen.

Zonder te ontkennen dat er ook behoefte bestaat aan eene verbeterde inrigting van de schutterijen, is het nogtans zeker, dat die behoefte ten aanzien van de militie veel grooter is, ja zelfs dat zij eene dringende noodzakelijkheid is geworden, al ware het slechts om een einde te maken aan de ongelijke toepassing, welke sedert de laatste jaren aan de bestaande wetten is gegeven, en waartegen in den tegenwoordigen toestand der wetgeving niet meer te waken is. Van de schutterijen kan ook niet met grond worden gezegd dat zij in eenen ongrondwettigen en daardoor in zulk eenen ongeregelden toestand verkeeren als met de militie het geval is. De Regering heeft dan ook elk verder uitstel, om de militie overeenkomstig de eischen der Grondwet te regelen, trachten te vermijden.

Reeds een- en andermaal is van de zijde der Regering te kennen gegeven, dat het betwijfeld wordt, of geene goede regeling van de militie tot stand te brengen zou zijn zonder gelijktijdige regeling van de schutterijen, en is van dien kant zelfs beweerd, dat de wetgever eerst de zamenstelling van de militie, en de wijs waarop daaraan door de ingezetenen moet worden deel genomen, dient te hebben geregeld, alvorens, in verband daarmede, de inrigting van de schutterijen te kunnen bepalen. — Ten verderen

betooge dat de gelijktijdige behandeling geenszins noodzakelijk is, meent men hier nog eenige nadere beschouwingen in het midden te moeten brengen.

De leden van de Kamer, die op eene gelijktijdige behandeling de hoop hebben gebouwd van eene vermindering van het cijfer der militie, hebben zich eenen toestand van zaken voorgespiegeld, welke onmogelijk te verkrijgen is.

Dat eene herziening der wet op de schutterijen, dat eene betere inrigting van dit gedeelte van 's lands weerbaarheid, vooral van de tegenwoordige landelijke of zoogenaamde rustende schutterijen, hoogst wenschelijk, ja noodzakelijk is, zal door niemand, der zake kundig, worden tegengesproken; maar dat dusdanige verbeterde inrigting, dat eenige oefening, ook der laatstbedoelden, ooit aanleiding zou kunnen geven om de permanente strijdkrachten te verminderen en langs dien weg tot eene vermindering van het thans gevraagde cijfer der militie te geraken, is een zoo geheel verkeerd, een zoo ongegrond denkbeeld, dat het moeijelijk is daarbij te blijven stilstaan.

Het leger met de militie, zoo als het is ingerigt, moet en kan — het is meermalen gezegd en herhaald — als het hoofdbestanddeel der verdediging, als de vaste geoefende kern worden beschouwd, waaromheen in tijden van dringend gevaar de volkswapening, hier de schutterijen, zich kan vormen, ontwikkelen en uitbreiden; en geheel ondenkbaar is het dat die schutterijen in tijd van vrede immer zulk een graad van geoefendheid zouden bereiken dat zij, bij het uitbreken van oorlog, zonder aan onherstelbare slagen te zijn blootgesteld, zonder 's lands veiligheid dus prijs te geven, die hoofdmagt, die kern, zoo als zij thans bestaat, zelfs voor een deel zouden kunnen missen.

Dat de stedelijke schutterij, uit den aard harer zamenstelling in elke stad in eene betrekkelijk beperkte ruimte vereenigd, bij doortastende maatregelen meer dadelijke weerbaarheid kan verkrijgen, dan zij in den regel thans bezit, wie twijfelt er aan? Maar tusschen die meerdere tucht, geoefendheid enz., en de strijdvaardigheid, die gevorderd wordt om in tijd van gevaar zelfstandig te kunnen optreden, bestaat nog een oneindig groot verschil.

Met de rustende schutterij is het in dat opzigt veel ongunstiger gesteld, want wat hare oefening betreft, is het nog geenszins uitgemaakt of die ooit in tijd van vrede zal kunnen worden verkregen. Aan het vereenigen van die schutterij buiten hare gemeenten voor eenen tijd, lang genoeg om met opzigt tot de oefening eenig doel te treffen, zal wel nimmer kunnen worden gedacht. De oefening zou dus moeten geschieden binnen de woonplaats dier schutters, of bij vereeniging van de schutters uit meerdere gemeenten, die echter altijd zeer digt bij elkaâr zouden moeten gelegen zijn, want hoe grooter de kring, hoe moeijelijker de vereeniging, hoe meer tijdverlies door heen- en weêrreize, hoe meer kosten voor schadeloosstelling voor tijdverlies. In honderde gemeenten of plaatsen zal dus de oefening moeten geschieden. Maar door wie en op welke wijze? Die vragen zijn voor 's hands niet gemakkelijk op te lossen; doch gesteld dat zij, hetgeen men echter niet gelooft, eene oplossing kunnen vinden; aangenomen dat de zeer aanzienlijke gelden, daarvoor vereischt, ter beschikking der Regering worden gesteld; dat dus eenige oefening der rustende schutterij in vredestijd *kan* plaats hebben, — wie zal dan nog ooit durven beweren of onderstellen, dat zij daardoor een graad van weerbaarheid zou erlangen, voldoende om eene meer geoefende magt te ontberen, wanneer het er op aankomt zich ten oorlog voor te bereiden of zelfstandig te handelen?

Doch al ware dit ook geheel anders, al mogt de schutterij, bij de meest doeltreffende inrigting, den hoogst mogelijken graad van geoefendheid bereiken, al mogt zij het in dit opzigt zoo ver brengen, dat zij, hetgeen in vredestijd geheel ondenkbaar is, met welgeoefende corpsen kan worden gelijk gesteld, dan nog zou het, evenzeer als thans, onmogelijk wezen, het leger of zelfs het cijfer der militie te verminderen, om de eenvoudige reden dat dit leger, inzonderheid wat de infanterie betreft, waarvan alleen hier sprake kan zijn, thans reeds uit een minimum bestaat, niet meer dan toereikend om in de meest dringende diensten, in tijd van vrede, het verleenen, waar die gevraagd wordt, van militairen bijstand, het beveiligen en bewaken van 's Rijks eigendommen en gevangenissen enz., te voorzien, even toereidend om, bij plotseling opkomend oorlogsgevaar, de bedreigde punten te bezetten, een eersten aanval des vijands te keeren en alzoo 's lands veiligheid aanvankelijk te waarborgen.

Vroeger is uit den boezem van de Tweede Kamer der Staten-Generaal zelf de meening van sommige leden vernomen, dat gelijktijdige indiening en behandeling van beide wetten niet slechts niet noodzakelijk, maar zelfs niet wenschelijk was, dat de onmiskenbare moeijelijkheden, aan eene goede regeling van de zaak der nationale militie verknocht, niet moet worden vermeerderd door daarbij gelijktijdig al wat de schutterijen betreft te behandelen, maar dat Regering en Volksvertegenwoordiging het eerst over de hoofdbeginselen omtrent de militie eens moeten worden, en de Regering daardoor in staat gesteld, met meer zekerheid van geen nutteloos werk te verrigten, de taak der herziening van de wetgeving op de schutterijen te aanvaarden.

In die beschouwingen deelt de Regering volkomen. Bij hare overwegingen omtrent de regeling van de militie heeft zij nogtans bepaaldelijk het oog gehad op de toekomstige inrigting aan de schutterijen te geven, en als hoofdbeginsel op den voorgrond gezet, dat, wordt het voorstel aangenomen om in den regel niemand na het jaar, waarin hij zijn twintigste levensjaar heeft volbragt, meer bij de militie in te lijven, de jongelingen van 21—25jarigen leeftijd, die, hoezeer ligchamelijk voor de dienst geschikt, naar de gestelde regels niet tot voltalligmaking van de militie zijn geroepen geweest, in tijd van nood niet in de rijen van de verdedigers des vaderlands behooren te worden gemist. De schutterpligtigheid der zoodanigen zal dus met de intrede van het 21ste jaar moeten aanvangen. De dienst der militie en die der schutterij behoort voorts onmiddellijk aan elkander te sluiten, zonder een tijdsverloop van meer dan één jaar, dat thans tusschen den overgang van de eene dienst in de andere ligt.

Gelet op art. 177 der Grondwet, zal de dienstpligtigheid voor de verdediging des vaderlands niet meer afhankelijk moeten worden gesteld van de kans van het lot, maar, behoudens spaarzame, in het belang der maatschappij of der familien onvermijdelijke uitzonderingen, zal elk weerbaar man, in den aan te wijzen leeftijd vallende, in tijd van nood tot die dienst moeten kunnen worden geroepen. Verdeeling der dienstpligtigen in klassen van oproeping naar gelang van leeftijd, ongehuwden of gehuwden staat, en, in het laatste geval, van het al of niet bezitten van kind of kinderen, zal een billijke maatstaf zijn, bij de oproeping in acht te nemen. Het vervroegd aanvangen van de schutterpligtigheid en het elkander onmiddellijk opvolgen van de militie- en de schuttersdienst zal het niet noodig maken, den leeftijd van dienstpligtigheid verder dan thans, het 35ste jaar, uit te strekken, om het benoodigd getal manschappen te kunnen verkrijgen. De hoegrootheid van het getal aldus in tijd van nood voor de verdediging des vaderlands uit de schutterijen te trekken manschappen zal, wat de eerste klassen van oproeping betreft, waarin uitsluitend de ongehuwden en kinderlooze weduwnaars begrepen zullen worden, op 45 a 50,000 man kunnen worden geschat.

Deze zijn de hoofdgrondtrekken van organisatie, welke de Regering, wat aangaat de eerste bij de Grondwet op de schutterijen gelegde verpligting (verdediging des vaderlands in tijd van gevaar en oorlog), bij het ontwerpen der militiewet op het oog heeft gehad.

§ 6. De vraag bij deze paragraaph gedaan, wat er namelijk zij van de toepasselijkheid der bij het wets-ontwerp voorgestelde bepalingen op de jaarlijksche aanvulling van het Limburgsche bondscontigent, is bij diezelfde paragraaph zóó volledig beantwoord, dat de Regering het geheel overbodig acht, daaromtrent in verdere toelichting te treden. Van eenen pligt, door de Grondwet aan alle ingezetenen van Nederland als een der eerste opgelegd, kan de gewone wetgever die van een bepaald gewest, dat een onafgescheiden deel van Nederland uitmaakt, wegens nog andere verpligtingen, uit overeenkomsten met vreemde Staten voortgevloeid, niet ontheffen.

Aan de toelichting der bijzondere artikelen ontleenen wij nog het volgende:

Art. 4. Door de in § 5 gegeven ophelderingen van de inzigten der Regering omtrent de regeling van de dienstpligtigheid bij de schutterijen vleit zij zich, dat reeds een groot deel der ingebragte bezwaren zal zijn weggenomen, en te gemoet is gekomen aan de klagt, dat de Kamer eene wet op de militie te behandelen heeft, zonder te weten welke grondslagen de Regering omtrent de schutterijen wil aannemen. Den schutterpligtigen leeftijd reeds met het 20ste levensjaar te doen aanvangen, zou niet strooken met het tegenwoordig wets-ontwerp op de militie, dat de voor de dienst aangewezenen gedurende het geheele jaar, waarin zij hun 20ste levensjaar volbrengen, ter inlijving bij de militie beschikbaar stelt (vergelijk art. 115); eerst nà afloop van het ligtingsjaar, dus niet vóór het intreden van het 21ste levensjaar, zijn zij voor de schutterijen beschikbaar te stellen en kan de schutterlijke dienst een aanvang nemen.

Door intusschen in tijd van oorlog of in andere buitengewone omstandigheden, welke vermeerdering van strijdkrachten mogten vorderen, alle voor de dienst aangewezen, doch buiten oproeping gebleven jongelingen, die in hun 20ste levensjaar zijn, van het dragen der wapenen tot handhaving der onafhankelijkheid van den Staat en tot beveiliging van zijn grondgebied vrij te laten, zouden zij, tegen 's Rijks algemeen belang, worden onttrokken aan het vervullen van den pligt, den ingezetenen bij art. 177 der Grondwet opgelegd. Jongelingen van dien leeftijd zijn, wanneer 's lands hoogste belangen hunne diensten vorderen, met het oog op art. 181 van de Grondwet, wel het allereerst daartoe aan te wijzen en zeker op dien leeftijd in den regel het minst onmisbaar voor de burger-maatschappij. Putte men, zelfs in tijd van nood, al de beschikbaren voor ééne ligting uit, dan blijft er toch altijd een groot deel der lotelingen over, die namelijk, welke wegens broederdienst, gemis van de gevorderde lengte of uit hoofde van ziekelijke gesteldheid of gebreken van de dienst vrijgesteld zijn geworden.

Naar aanleiding van eene geuite beschouwing, dat de Grondwet slechts eenen *vasten* diensttijd zou hebben opgelegd, die niet zou mogen worden verminderd of uitgebreid, en dat, hetgeen in tijd van nood, nadat al de vijf ligtingen buitengewoon zijn bijeengeroepen, nog aan de krijgsmagt mogt ontbreken, *niet anders* dan door of uit de schutterijen zou mogen worden aangevuld, is bij eenige leden de vraag gerezen, of de Grondwet het bevelen eener buitengewone ligting der militie ook bij de wet wel toeliet.

De voor dezen twijfel aangevoerde gronden laten zich kortelijk wederleggen door te verwijzen naar het laatste lid van art. 182 der Grondwet, dat wel stellig bevoegdheid geeft om, in de daarbij vermelde gevallen, den diensttijd te verlengen, ook zonder aanvulling uit de schutterijen. Door de in het hier behandelde artikel van het wets-ontwerp gebragte wijzigingen, en vooral door de thans daarin opgenomen bepaling, dat de buitengewone ligting door eene wet moet worden bevolen, meent de Regering te mogen vertrouwen, dat de geopperde bedenkingen zullen zijn opgelost.

Art. 12. De in het tweede lid van dit artikel voorgestelde bepaling heeft reeds veler aandacht getrokken en werd ook in onderscheidene openbare geschriften besproken. Zij vindt bestrijders, maar in ruime mate ook hare verdedigers. Ook bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal zijn de gevoelens zeer verdeeld; er zijn er die het ongeschonden bewaren der ouderlijke magt op den voorgrond stellen, anderen die meer het algemeen belang voorstaan.

De Regering mag niet ontveinzen dat de geopperde bezwaren tegen het voorstel haar zijn voorgekomen wel wat in het breede te zijn uitgemeten en van de donkerste zijde voorgesteld. In den boezem van de Tweede Kamer zelve hebben die bezwaren dan ook al reeds krachtige tegenspraak ondervonden, en zijn daarvoor door onderscheidene leden gronden aangevoerd, waarmede de Regering zich volkomen vereenigt. Hare taak tot nadere verdediging van het voorstel is daardoor zeer vergemakkelijkt.

De afschaffing in 1838, bij de invoering van ons Burgerlijk Wetboek, van de bevoegdheid van minderjarigen om, zonder ouderlijke toestemming, in 's Rijks krijgsdienst te treden, moge toen met vreugde zijn begroet en bevorderlijk hebben kunnen zijn aan bijzondere belangen, aan den anderen kant heeft de ondervinding bewezen dat het algemeen belang, en inzonderheid dat onzer kolonien, er zeer door geleden heeft. Voldoening aan de neiging voor den krijgsmansstand afhankelijk gesteld van het goedvinden, dikwerf van vooroordeel en eigenzin, van ouders en voogden, is gebleken een opofferen te zijn geweest van een van 's Rijks hoogste belangen en dat der kolonien. Van toen af aan is de groote slagboom gevallen voor de vrijwillige dienstneming en daardoor het volbrengen van den bij de Grondwet den Koning opgelegden pligt, om te zorgen dat er ten allen tijde eene toereikende zee- en landmagt onderhouden worde, aangeworven uit vrijwilligers, althans wat de landmagt betreft, aanmerkelijk bemoeijelijkt en bij het Indisch leger het Nederlandsch element verzwakt.

Te regt is aangemerkt, dat het beginsel van vrijheid van minderjarigen, om, na het volbrengen van het 18de levensjaar, met eigen vrijen wil in de krijgsdienst te treden, hier te lande van 1813 tot 1838 heeft geheerscht, zonder dat over verkeerde gevolgen werd geklaagd. De voor de militie aangewezen loteling is reeds door de wet tot de dienst verpligt; de wet roept hem, tot vervulling van dien pligt het ouderlijke huis te verlaten; van toestemming daartoe van zijnen vader is geene sprake meer; in menig opzigt wordt hij reeds aan de vaderlijke magt onttrokken en, zoolang hij dient, onder het opzigt van den Staat gesteld; en zou hij dan in dien toestand, waarin hij door de wet is gebragt, de vrijheid moeten missen zijne verpligting om als milicien te dienen te kunnen verwisselen met eene overeenkomst om te dienen als vrijwilliger, indien hij daaraan de voorkeur geeft?

Misbruiken welke men heeft opgesomd, als verleiding tot vrijwillige dienstneming door ongeoorloofde middelen en treken van zedelooze wervers, hebben inderdaad hier te lande niet meer plaats, en mogten zij later ontstaan, de Regering zou eenen eersten op haar rustenden pligt verzaken, door daaraan geen paal en perk te stellen en de ingezetenen tegen dergelijke laakbare handelingen niet zooveel mogelijk te beschermen.

Tegen de ten slotte geopperde denkbeelden tot matiging van het beginsel is aan te voeren, dat één enkel jaar ouder bij de meesten niet geacht kan worden veel af te doen op de meerdere ontwikkeling van het oordeel des onderscheids tot het kiezen van eenen stand of een beroep. Men moet ook niet als regel aannemen dat elk milicien, die eene vrijwillige verbindtenis bij de zee- of landmagt aangaat, dit reeds dadelijk bij of kort na zijne in-dienst-stelling als milicien doet. Zoo iemand van 20 jaar niet reeds zelf voor eenen onberaden stap kan of behoort te waken, kunnen ouders of voogden hem door raadgevingen daarvoor hoeden. Onberaden stappen kunnen in meer andere opzigten door minderjarigen worden gedaan, zonder dat zelfs de vaderlijke magt in staat is die te voorkomen, en het in militaire dienst treden beslist dan toch ook niet voor geheel het leven, maar ontwikkelt en vormt den jongeling dikwerf zelfs beter voor andere maatschappelijke betrekkingen, dan bij verschillende standen in het burgerlijk leven het geval is. Bovendien is eene in-dienst-treding op 20jarigen leeftijd in overeenstemming met art. 181 der Grondwet.

Terugtreden, binnen zekeren tijd, mogelijk te maken, daartegen bestaat, met het oog ook op de algemeene voorschriften aangaande de werving, groot bezwaar; eene eenmaal aangegane verbindtenis moet niet eenerzijds naar welgevallen kunnen verbroken worden en het belang van het leger daardoor aan willekeur overgelaten. Een tal van geringe oorzaken, om slechts eene enkele te noemen, het opleggen eener geringe disciplinaire straf bij voorbeeld, zou er alligt toe kunnen leiden, dat de man zijn engagement verbrak of dreigde het te zullen verbreken; zoo iets zou kwalijk overeen te brengen zijn met de militaire tucht, die zoo hoog noodig dient bewaard te blijven.

In de laatste plaats is het middel aan de hand gedaan om, bij weigering van de ouderlijke toestemming, zoodanige tusschenkomst van den kantonregter mogelijk te maken, als bij art. 99 en volgg. van het Burgerlijk Wetboek is toegelaten voor meerderjarigen beneden de dertig jaren, die geene toestemming tot het aangaan van een huwelijk kunnen bekomen. De Regering meent ten sterkste te mogen betwijfelen, of eene afwijking van het burgerlijk regt, door eenen *minderjarige* bevoegdheid te geven op deze wijze tegen zijne ouders te ageren — eene bevoegdheid, met opzigt tot geweigerde toestemming voor het aangaan van een huwelijk slechts bij uitzondering aan *meerderjarigen* toegekend — wel bijval zou vinden; maar bovendien zijn de bepalingen, die daarbij zouden moeten worden in acht genomen, van te omslagtigen aard, om te kunnen verwachten dat een minderjarige dezen altijd onzekeren weg van slagen zal inslaan, om eene toestemming tot vrijwillige dienstneming te verkrijgen. De Regering vreest dat het door haar beoogde doel geheel zou worden gemist.

De overwegingen omtrent de verschillende denkbeelden tot magtiging van het beginsel hebben er echter toe geleid, eene daartoe strekkende wijziging voor te stellen, voor zooveel hen betreft, die wel reeds ingeschreven, maar nog niet ingelijfd zijn.

Daar de inschrijving een jaar te voren geschiedt, zou er, door zoowel den voor de militie *ingeschrevenen* als den daarbij *ingelijfden* dezelfde bevoegdheid te geven, om, zonder ouderlijke toestemming eene vrijwillige verbindtenis aan te gaan, eene ongelijkheid bestaan. Men is ingeschreven voor de militie reeds met het intreden van het 19de levensjaar, en men kan niet bij de militie zijn ingelijfd dan na het 20ste jaar te zijn ingetreden. De eersten zouden dus, met opzigt tot de vrijwillige dienstneming, een jaar vroeger aan de ouderlijke magt worden onttrokken dan de laatstbedoelden. Voor die ongelijkheid bestaat geen voldoende grond. De Regering stelt dus, ook naar aanleiding van de vraag ad art. 69, ten slotte, gedaan, voor, het tweede lid van het artikel aldus te lezen: *„Een minderjarige, die zijn negentiende jaar heeft volbragt, behoeft daartoe de toestemming vun zijnen vader of voogd niet en is bekwaam daartoe eene overeenkomst te treffen.”*

Van de vrijstelling van de dienst.

De Regering stemt met het gevoelen in dat het beter is, in het zamenstel dezer wet deze en de volgende paragraaph ieder tot een afzonderlijk hoofdstuk te maken, hetgeen thans dan ook is geschied en waardoor § 3 is geworden hoofdstuk V en § 4 hoofdstuk VI.

Het opschrift van deze en de volgende paragraaph (nu hoofdstuk) te doen luiden, in stede van: *„Vrijstelling van de dienst* en *Uitsluiting van de dienst*,” van de *militie* of *van de militiepligtigheid*, is niet verkieslijk. *Militiepligtig* toch is ieder ingezeten; onder militiepligtigheid is begrepen de verpligting om zich ter inschrijving aan te geven en aan de loting deel te nemen; daarvan bestaat geene vrijstelling. Beter is het dus te schrijven: *van de dienst*, waarop alléén de vrijstelling of de afsluiting doelt. Om echter de gevreesde verwarring voor te komen, kan in art. 127 (nu 125) voor het woord *„vrijstelling”* *„ontheffing”* worden gebezigd, gelijk dat woord ook reeds gehezigd is in de beide laatste zinsneden van artikel 48.

Het is door de Kamer erkend, dat in het stelsel van strenge afscheiding der ligtingen, de bezwaren, aan vrijstellingen *voor altijd verknocht*, onvermijdelijk zijn. Is dat stelsel, gelijk aangenomen is, door de Grondwet gevorderd, dan moeten alle bezwaren daarvoor wijken, en alle verdere redenering daarover zou overbodig mogen worden geacht.

Van de Vervanging.

Hoezeer het geheel afschaffen van de vervanging in de dienst zeer wel uit de Grondwet te verdedigen zou zijn, daar toch deze in artt. 177 en 181 blijkbaar het denkbeeld van persoonlijke dienst huldigt, heeft de Regering het evenwel onnoodig geacht, hierbij stil te staan, nadat de overgroote meerderheid van de leden der Kamer zich tegen die afschaffing verklaard heeft. De hoofdvraag, waar het hier bepaaldelijk op aankomt, is steeds gebleven, of niet het tegenwoordige stelsel van plaatsvervanging en nummerverwisseling vervangen zou kunnen worden door het geven van bevoegdheid aan de militiepligtigen, om zich door het storten van eene bepaalde som in 's Rijks kas van de dienst te bevrijden, en dus de zorg voor het stellen van plaatsvervangers aan de Regering over te laten. Terwijl de Regering zich dan tot deze vraag bepaalt, meent zij, met het oog daarop, te moeten aanmerken, dat het hoofdbezwaar tegen elk ander stelsel van vervanging in de dienst dan het thans bij ons bestaande daarin gelegen is, dat geene der bedoelde nieuwe stelsels, zoo als het bij het ontwerp gehaafde oude, den waarborg oplevert omtrent het ten allen tijde verkrijgen van het gevorderd contingent der militie. Zoodanige waarborg is intusschen een punt van het hoogste belang, vooral bij de doorgaans zwakke gesteldheid der staande krijgmagt en het gansch niet hoog gestelde, maar veeleer reeds beperkte maximum voor elke ligting der militie, zoodat het inderdaad het meest ernstige nadenken verdient, eer men die zekerheid aan eene maar eenigzins twijfelachtige kans prijsgeve. Behalve dat alzoo het tegenwoordig stelsel van plaatsvervanging en nummerverwisseling zich, met opzigt tot de zekerheid op het jaarlijksch erlangen van een bepaald en wel het benoodigd aantal manschappen voor het leger boven elk ander aanbeveelt, zal de uitgebreide nummerverwisseling, welke bij het ontwerp is voorgesteld, er gewis toe medewerken, dat van elke ligting meer ongeoefende manschappen voor de dienst gevormd zullen worden dan tot nog toe het geval was.

De vermeerdering van het aantal in den wapenhandel bedreven personen in den lande is een punt dat geenszins mag worden voorbijgezien. Immers het moge al van belang zijn eene goede kern van staande krijgsmagt te bezitten, voor eene nationale verdediging is er voorzeker niet minder aan gelegen, dat de Staat onder zijne ingezetenen een zoo groot mogelijk aantal geoefende manschappen telle, die, in tijd van nood, dadelijk bij het leger dienst kunnen doen.

Na al hetgeen bij de Memorie van Toelichting tot het vorige en tegenwoordige wets-ontwerp tegen het stelsel van afkoop van de dienst is aangevoerd, moet de Regering zich hier stellig verklaren tegen het nemen van eene proef met dat stelsel, ook met behoud van de gewone vervanging zoo als in Belgie, vermits zich van zoodanige proefneming, op grond van de dáár verkregen ondervinding, niets goeds laat verwachten. Hier zou men op dezelfde niet weg te nemen bezwaren als daar stuiten, dewijl het stelsel onvermijdelijk eene concurrentie tusschen het Gouvernement en de bezorgers van plaatsvervangers in het leven roept.

Art. 121 en 122. Het heeft der Regering leed gedaan, dat nog verscheidene leden er bedenking in gevonden hebben, dat bij de algemeene wet op de militie de doorgaande magtiging worde verleend om een deel der militie te doen zamenblijven, en dat er overigens in de Kamer zoowel bezwaar is geopperd tegen de bepaalde hoegrootheid van dat deel, als bedenking tegen de zamenstelling daarvan. De Regering toch meende in de toelichting tot deze artikelen klaar en duidelijk te hebben aangetoond, dat het tweede lid van art. 183 der Grondwet bepaaldelijk op *gewone tijden* doelt. Boven is dan ook reeds bij het antwoord ad § 3 van het Voorloopig Verslag de meening geuit, dat het eene onhoudbare stelling zou zijn, te beweren, dat voor eene voorziening in gewone tijden, en waarvan alzoo de regeling eigenaardig in de algemeene wet te huis behoort, eene afzonderlijke wet zou worden vereischt. Daar intusschen de toelichting tot de hier bedoelde artikelen nog niet voldoende schijnt te zijn geweest om te bewijzen, dat het in gestadige dienst houden van een deel der militie eene omstandigheid is zoo gewoon en tevens zoo noodwendig, dat zij van de invoering van de thans nog van kracht zijnde militiewetten af aan heeft bestaan, wordt hier nog de aandacht gevestigd op hetgeen hiervóór in § 2 is aangevoerd, dat de militie ook voor vredestoestand een bestanddeel van het leger uitmaakt, bestemd om met de vaste krijgsmagt in de gewone dienst te voorzien. Overigens geldt hier nog de opmerking dat het doen zamenblijven van een deel der militie, ook onder de tegenwoordige Grondwet, aan de bevoegdheid des Konings is gelaten, en dat *de* wet, naar de opvatting der Regering, *de algemeene* wet, die de sterkte en inrigting der militie regelt, slechts de hoegrootheid van dat deel heeft te bepalen.

Van de zeemilitie.

Het was der Regering aangenaam uit het Voorloopig Verslag te vernemen, dat de Kamer zich over het algemeen vereenigde met het denkbeeld, dat het belang des lands het ten uitvoer leggen van de facultative bepaling van art. 186 der Grondwet, omtrent het bestemmen van een deel der militie voor de dienst ter zee, vordert, en tevens is erkend, dat het eigenaardig en nuttig is, van die zeemilitie voor de bemanning van vaartuigen, die tot kustverdediging dienen, gebruik te maken. Ofschoon nu de zaak zelve niet wordt afgekeurd, ziet de Kamer in de wijze, waarop de Regering, volgens het wets-voorstel, de zeemilitie wil zamenstellen, onoverkomelijk bezwaar, bepaaldelijk daarin, dat, voor zoover geen genoegzaam getal lotelingen zich vrijwillig voor de zeemilitie aanbood, het ontbrekende zou worden aangevuld uit de overige lotelingen der ligting, die geacht worden de meeste geschiktheid voor de zeedienst te bezitten.

Na de in het Voorloopig Verslag vooropgezette gunstige beschouwing van het denkbeeld der Regering omtrent de daarstelling van de zeemilitie; na al de voorregten en voordeelen aan de zeemilitie toegekend, als verkorte diensttijd, na eerste oefening geene diensten meer tot verdere oefening, gelijk die volgens het 1ste lid van art. 183 der Grondwet van de militie te land zijn gevorderd, ontheffing van inspectien gedurende den verloftijd, vrijheid om zich gedurende dien tijd aan het bedrijf der zeevaart en visscherij te kunnen wijden, hoogere gagie dan de soldij van de manschappen der militie te land (*f* 11 's maands, behalve huisvesting aan boord en vrije voeding), eindelijk, nu ook geen zamenblijven van een deel der zeemilitie, als bij art. 121 en volgg. van het wets-ontwerp voor de militie te land, verpligtend is, en wat daarbij nog het voornaamste is, bestemming voor de binnenlandsche dienst, — na dat alles hebben de bezwaren tegen de wijze van aanvulling van hetgeen aan vrijwilligers mogt ontbreken, en vooral ook de daaraan gegeven qualificatie van Napoleontische willekeur, ontleend uit een bijzonder geschrift, de Regering in hooge mate verrast. Het schijnt dat dit geschrift invloed op deze ongunstige beschouwing bij de Kamer heeft uitgeoefend. Omtrent de waarde van dit geschrift in zijn geheel zal de Regering hier liefst niet in eene beoordeeling treden, maar slechts aanstippen, dat de schrijver ten opzigte van de *werkelijke* dienst, bij het wets-ontwerp aan de zeemilitie opgelegd, en in zijne berekening van den tijd van duur van die *werkelijke* dienst tegenover die aan de militie te land, door het algemeene van de toepasselijkheid der bepaling omtrent het verlof, in art. 130 (nu 129) van het wets-ontwerp opgenomen, over het hoofd te zien, in eene groote dwaling en daardoor in eene geheel verkeerde voorstelling van de zaak is vervallen.

De verpligte dienst bij de zeemilitie is waarlijk, ook in het Voorloopig Verslag, als een schrikbeeld voorgesteld, dat gelijk eene schaduw moet verdwijnen, wanneer men wel overweegt al de belangrijke voordeelen den zeemiliciens toegekend. Zij zullen inderdaad de bevoorregten der militie zijn, en nu maakt men, om den man zelven die het voorregt genieten zal, bezwaar hem er voor te bestemmen!

De Regering houdt zich overtuigd, dat de voordeelen te aanlokkend zijn, dan dat het subsidiair middel tot voltalligmaking der zeemilitie voortdurend zal moeten worden te baat genomen, en wordt die verwachting, waarin algemeen gedeeld wordt, niet te leur gesteld, welnu, dan schaadt het voorschrift van het 2de lid van art. 149 (nu 147) omtrent de aanwijzing niet; maar mogten soms onverhoopt bijzondere omstandigheden veroorzaken, dat zich geen genoegzaam getal vrijwilligers aanbood, hetgeen het geval zou kunnen zijn in de eerste jaren van de invoering der zeemilitie, wanneer hare voordeelen nog niet door ondervinding aan de militiepligtigen gebleken zijn, en aanvulling van het ontbrekende aan vrijwilligers tevens noodig mogt worden geoordeeld, dan kan het voorschrift in 's Rijks belang zijn nut hebben en het doel doen bereiken.

De mogelijkheid, dat de zeemilitie naar de kolonien kan worden gezonden, niettegenstaande de Regering in de Memorie van Toelichting heeft verklaard niet voornemens te zijn daartoe, dan in den uitersten nood over te gaan, is het groote punt van bezwaar der Kamer, dat het aanwijzen van lotelingen tot de dienst der zeemilitie zoo ongunstig heeft doen opvatten.

Vermits de grondwettige bevoegdheid tot het zenden dezer milietie naar de kolonien nevens de wet bestaat, en het wets-ontwerp alleen spreekt van de bestemming voor de binnenlandsche dienst en langs de kusten, zonder van het zenden naar de kolonien eenig gewag te maken, vreest men dat de manschappen der zeemilitie, die te veel op de beperking tot de binnenlandsche dienst hadden gebouwd, in eene valstrik zouden zijn gelokt, en hebben verscheidene leden het verlangen geuit, dat deze dubbelzinnigheid worde weggenomen, door bij de tegenwoordige wet zelve te bepalen, óf dat de zeemilitie niet naar de kolonien kan worden gezonden, óf wel dat voor het geven dier andere bestemming aan deze magt eene nadere wet noodig is. Met het bezwaar tegen het eerste denkbeeld door eenige andere leden geopperd, en hunne meening, dat het buiten de bevoegdheid des gewonen wetgevers ligt, in strijd met de uitdrukkelijke bepaling der Grondwet, zending der zeemilitie naar de kolonien te verbieden, moet de Regering zich volkomen vereenigen. Geheel iets anders is het toch, van eene facultative bevoegdheid, bij de Grondwet gegeven, geen gebruik te maken, dan bij de wet op het gebruik maken van die bevoegdheid — het zenden der zeemilitie naar de kolonien — een verbod te stellen.

Met het tweede denkbeeld, dat de militiewet bepale dat voor dat zenden eene nadere wet is vereischt, dat de tegenwoordige wet op dat punt duidelijk uitspraak doe, kan de Regering zich wel vereenigen.

GEDRUKT TER DRUKKERIJ VAN HET ALGEMEEN HANDELSBLAD.